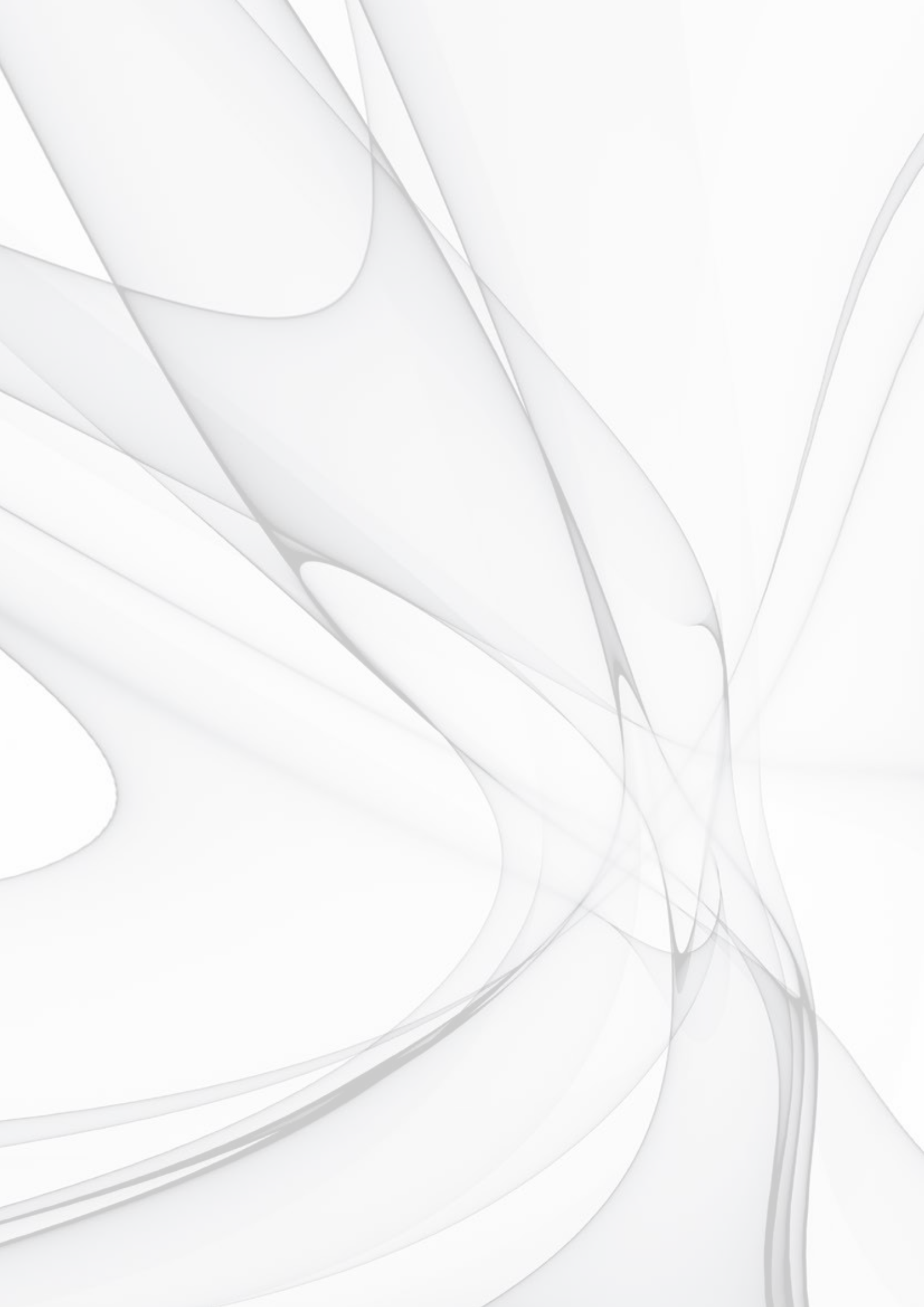

2013

KONSOLIDEERITUD AASTAARUANNE

Sisukord

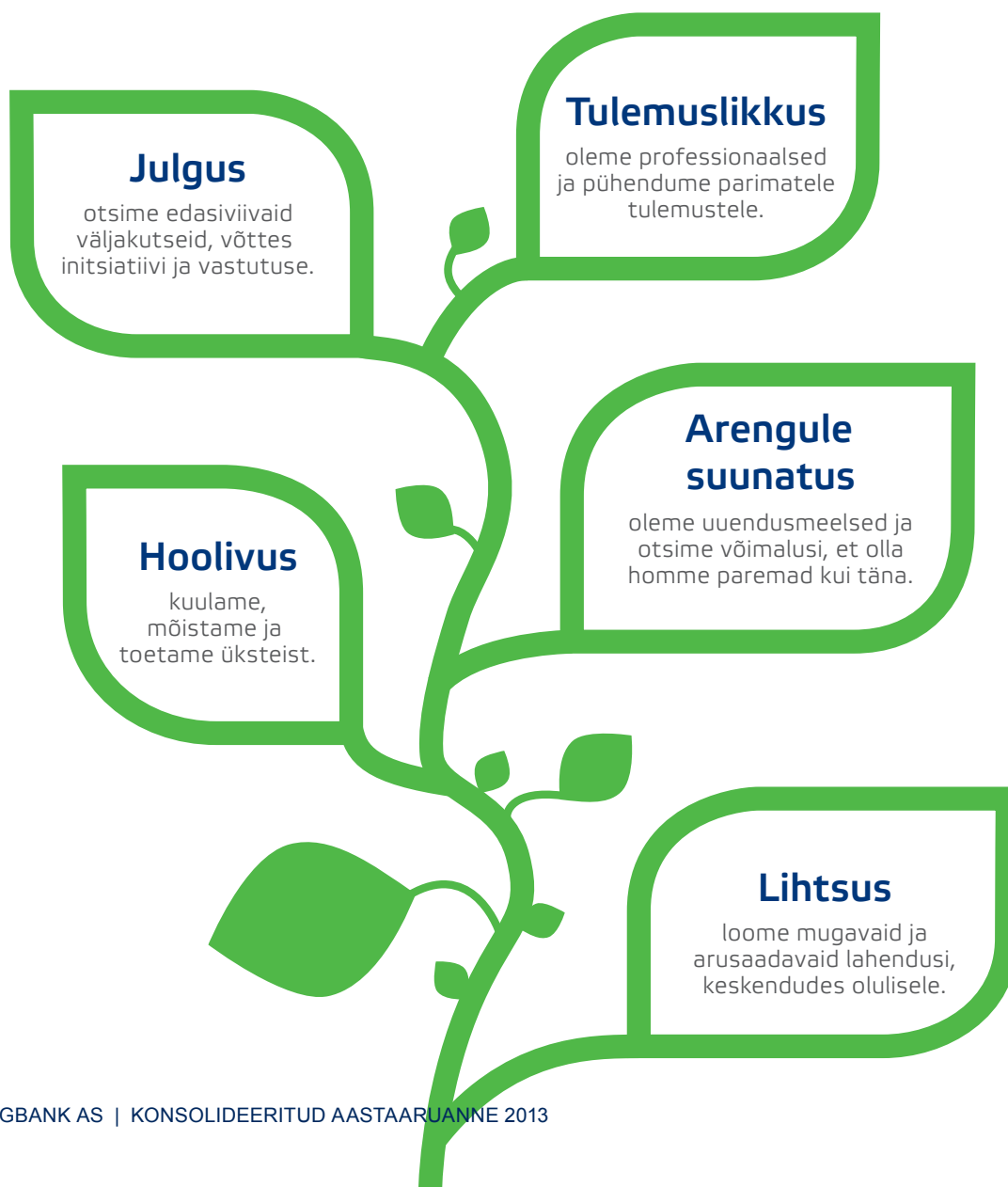
Visioon, missioon ja väärtused	5	Lisa 7. Laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahind-	
BIGBANKi strateegia.....	7	lused.....	72
Tegevusriigid.....	9	Lisa 8. Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad....	73
BIGBANK AS 2013. aasta konsolideeritud		Lisa 9. Tuletisinstrumendid	74
majandusaasta aruanne	11	Lisa 10. Muud nõuded	74
Muutuste aasta	13	Lisa 11. Ettemakstud kulud ja maksud.....	74
Tegevusaruanne.....	15	Lisa 12. Immateriaalne põhivara	75
2013. aasta ülevaade	15	Lisa 13. Materiaalne põhivara.....	75
Peamised majandusnäitajad ja suhtarvud	17	Lisa 14. Muu vara	76
Suhtarvude selgitus.....	18	Lisa 15. Võlgnevused keskpankadele ja krediitiasutus-	77
Personalipoliitika ja töötajad.....	18	tele.....	77
BIGBANK ühiskonnas.....	18	Lisa 16. Võlgnevused klientidele	77
BIGBANK kontserni kirjeldus	20	Lisa 17. Muud kohustused	78
Aksionärid	21	Lisa 18. Ettemakstud tulud ja maksuvõlad	78
2014. aasta perspektiivid	21	Lisa 19. Omakapital	78
Hea ühingujuhtimise tava aruanne	23	Lisa 20. Intressitulu.....	79
Üldkoosolek	23	Lisa 21. Intressikulu.....	79
Nõukogu.....	24	Lisa 22. Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	79
Juhatus	24	Lisa 23. Muud tegevustulud	79
Teabe avaldamine	25	Lisa 24. Palgakulud ja mitmesugused tegevus-	79
Aruandlus.....	25	kulud.....	79
Kontrollfunktsioonid	26	Lisa 25. Muud tegevuskulud	80
Juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted26		Lisa 26. Kasutusrent.....	80
Raamatupidamise aastaaruanne	29	Lisa 27. Laenude tagatis ja panditud varad	80
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	29	Lisa 28. Potentsiaalsed kohustused	81
Konsolideeritud kasumiaruanne.....	30	Lisa 29. Tulumaks.....	81
Konsolideeritud rahavoogude aruanne.....	31	Lisa 30. Tingimuslik tulumaksukohustus	81
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne.....	32	Lisa 31. Seotud osapooled.....	82
Raamatupidamise aruande lisad.....	33	Lisa 32. Finantsvarade ja -kohustuste õiglane	82
Lisa 1. Üldine informatsioon ja aruande koostamisel		väärtus.....	82
kasutatud arvestuspõhimõtted	33	Lisa 33. Puhaskasum aktsia kohta	84
Lisa 2. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnan-		Lisa 34. Bilansipäevajärgsed sündmused.....	84
gud.....	45	Lisa 35. Emaettevõtja põhjaruanded	85
Lisa 3. Riskide juhtimine	46		
Lisa 4. Nõuded pankadele ja raha ekvivalendid	68	Juhatuse allkirjad	
Lisa 5. Nõuded klientidele	69	majandusaasta aruandele	91
Lisa 6. Tähtjaks laekumata laenud	71	Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	93
		Kasumi jaotamise ettepanek	95

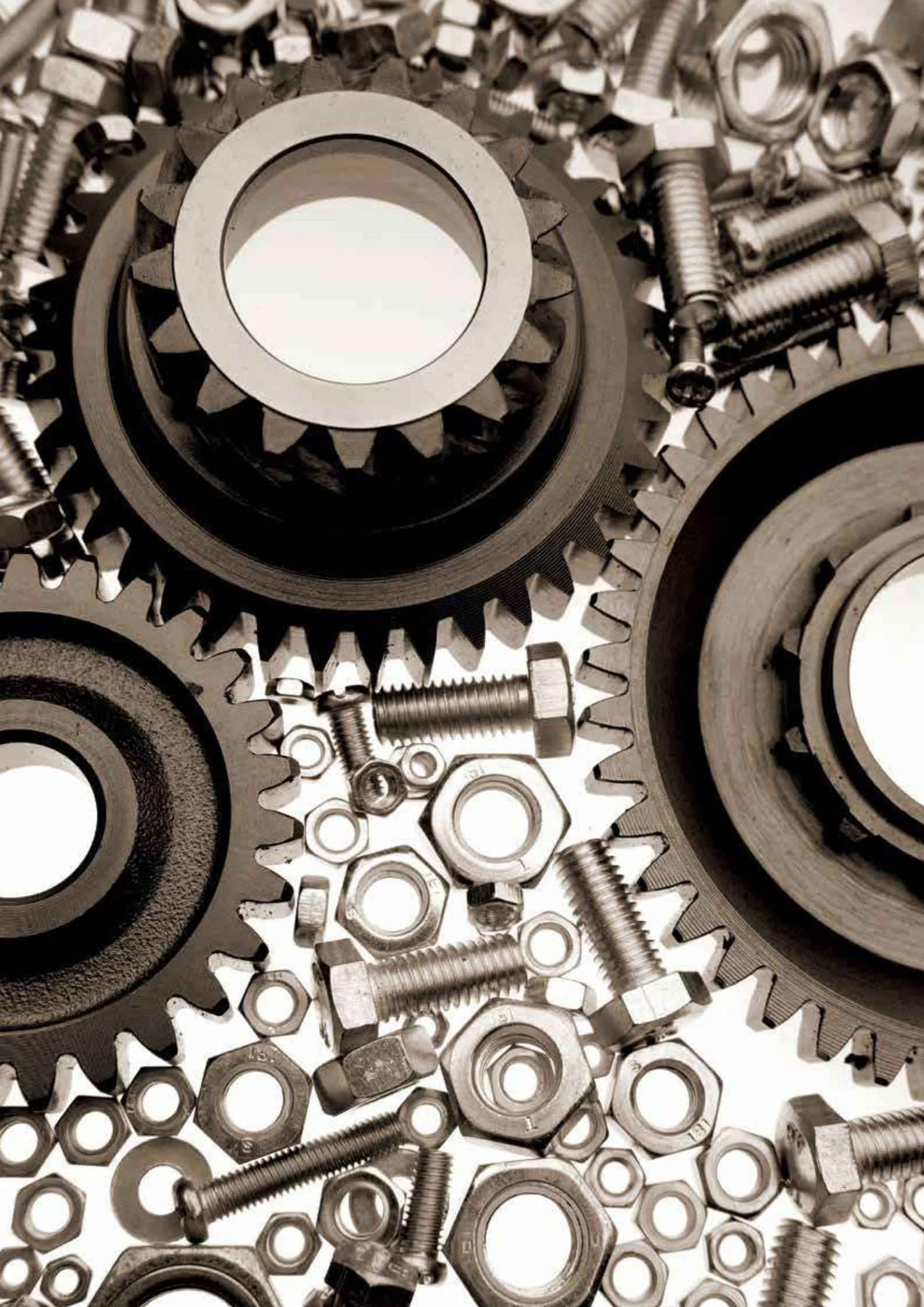

Visioon, missioon ja väärtused

BIGBANKi missioon on teha finantseerimine lihtsaks, et luua inimestele võimalusi oma elu paremaks muuta.

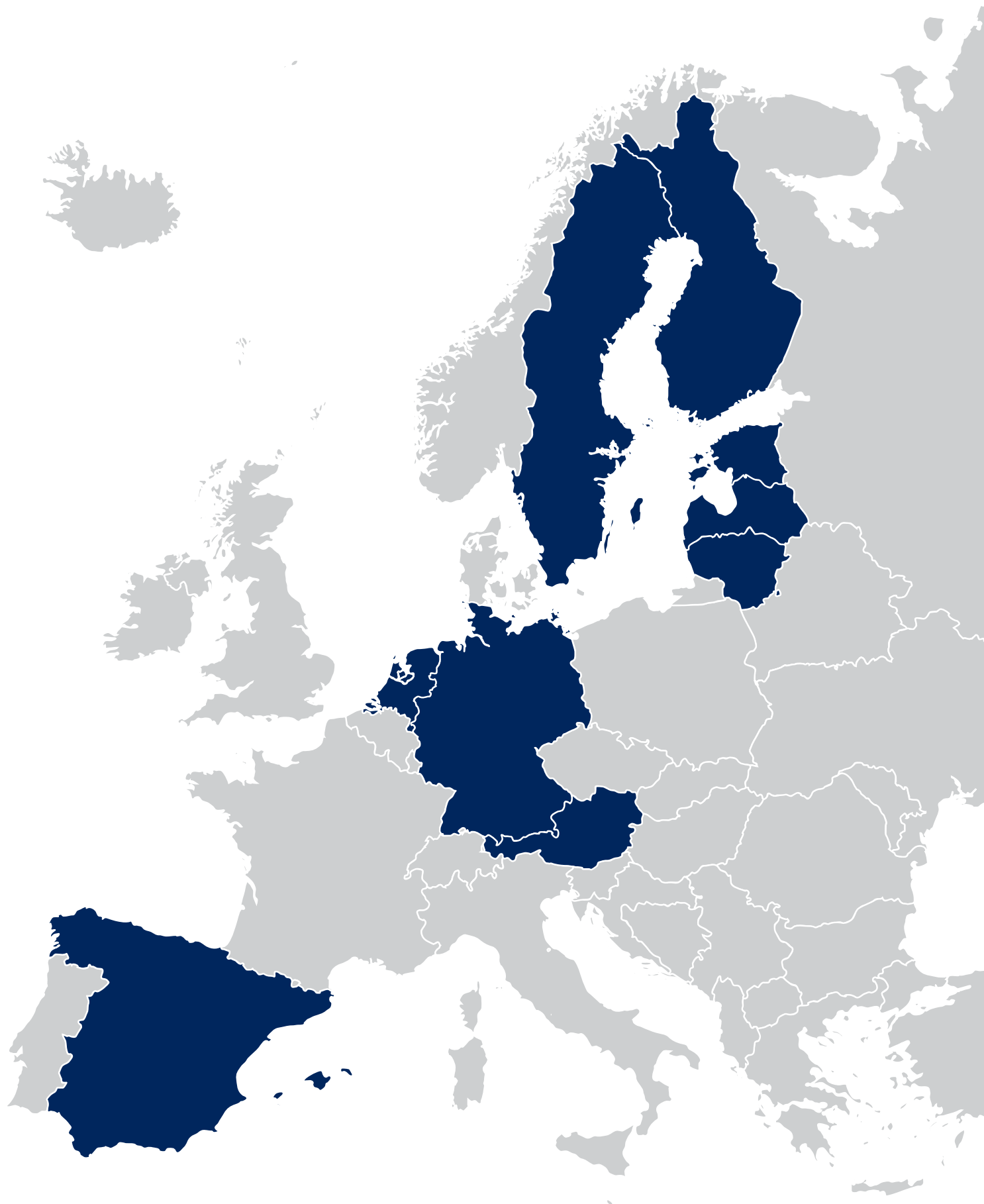
BIGBANKi visioon on kuuluda Euroopa juhtivate tarbimislaene pakkuvate pankade hulka.

BIGBANKi strateegia

- ▶ Me keskendume eraisikute tarbimisfinantseerimisele
- ▶ Meie teenused on lihtsad
- ▶ Me lähtume laenamisel klientide maksevõimest
- ▶ Me kasvame orgaaniliselt ja kasumlikult
- ▶ Me kasvame geograafiliselt laienes
- ▶ Me hoiame lahendused, tooted ja protsessid pangas ühtsetena
- ▶ Me oleme hea mainega ettevõtja ja tööandja
- ▶ Me võtame tööle andekaid inimesi, arendame neist eksperdid ja juhid
- ▶ Meie areng põhineb tehnoloogial ja automatiseerimisel
- ▶ Me ei taha saada universaalpangaks

Tegevusriigid

Eesti

Tegevuse algus	1992
Laenuportfell, EUR mln	63,856
Laenulepinguid	~42 000
Hoiuseportfell (sh piiriülene hoiuseportfell), EUR mln	203,639
Hoiuselepinguid	~12 000
Töötajate arv	218

Läti

Tegevuse algus	1996
Laenuportfell, EUR mln	72,264
Laenulepinguid	~73 000
Hoiuseportfell, EUR mln	4,143
Hoiuselepinguid	~200
Töötajate arv	104

Soome

Tegevuse algus	2009
Laenuportfell, EUR mln	52,506
Laenulepinguid	~17 000
Hoiuseportfell, EUR mln	12,951
Hoiuselepinguid	~400
Töötajate arv	36

Rootsi

Tegevuse algus	2012
Laenuportfell, EUR mln	31,274
Laenulepinguid	~5 000
Hoiuseportfell, EUR mln	18,051
Hoiuselepinguid	~500
Töötajate arv	23

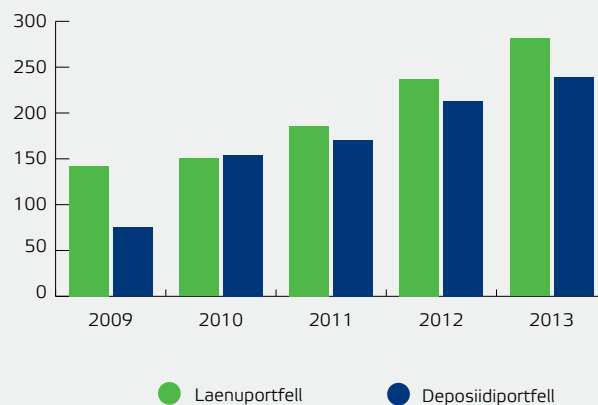
Leedu

Tegevuse algus	2007
Laenuportfell, EUR mln	37,835
Laenulepinguid	~36 000
Töötajate arv	78

Hispaania

Tegevuse algus	2011
Laenuportfell, EUR mln	23,691
Laenulepinguid	~9 000
Töötajate arv	37

Laenuportfell ja deposiidiportfell

BIGBANK AS

2013. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne

Ärinimi	BIGBANK AS
Register	Eesti Vabariigi Äriregister
Äriregistri kood	10183757
Kande kuupäev	30.01.1997
Aadress	Rüütli 23, 51006 Tartu, Estonia
Telefon	737 7570
Faks	737 7582
Elektronpost	bigbank@bigbank.ee
Koduleht	www.bigbank.ee
Aruande periood	01.01.2013 – 31.12.2013
Juhatuse esimees	Kaido Saar
Põhitegevusala	Tarbimislaenude andmine ja hoiuste kaasamine
Audiitor	Ernst & Young Baltic AS

BIGBANK AS'i konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. Majandusaasta aruanne koosneb 98st leheküljest.

Aruandevaluutaks on euro ning andmete esitamise ühikud on miljonid eurod. Arvandmete täpsusaste finantsaruannetes on kolm kohta pärast koma.

BIGBANK AS'i „2013. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne“ on alates 28.02.2014 kättesaadav peakontoris Tartus, Rüütli 23 ning

kõikides teistes kontorites.

Majandusaasta aruandega saab tutvuda BIGBANK AS'i kodulehel www.bigbank.ee. Ingliskeelse versiooni leiab www.bigbank.eu.

Muutuste aasta

Aasta 2013 oli BIGBANKis muutuste aasta. Muutusi toimus nii panga üldjuhtimises ja struktuuris kui ka igapäevategevustes kõigis meie filiaalides. Kiiresti areneva rahvusvahelise organisatsiooni jaoks on muutused möödapääsmatud: innovatsioon ja efektiivsus on kirjutatud meie DNAsse.

Kui BIGBANKi pikaajaline juhatuse esimees Targo Raus aasta algul ameti maha pani, andis ettevõtte nõukogu aprillis teatepulga üle minule. Targo jättis endast maha võimeka meeskonna ja tugeva panga, kuid tihe konkurents ning kiire rahvusvaheline laienemine sunnib pidevalt otsima uusi ja tõhusamaid lahendusi.

Vaatasime aasta jooksul üle ettevõtte juhtimise ja struktuuri. Üks olulisemaid märksõnu oli seejuures müügivõrgu detsentraliseerimine – meie filiaalid said oma igapäevaasjade otsustamisel oluliselt õigusi juurde. Muudatused vajavad alati harjumist ja lisapingutusi, et kõik töötajad nendega kaasa tuleks. Tuleb tõdeda, et meie töötajad said muutuste elluviimisega hästi hakkama.

BIGBANKi senist arengut iseloomustab kõige paremini sõna „kiire“. Meie strateegiline eesmärk on tugevdada turupositsiooni ja arendada teenuseid väljaspool Balti riike. 2013. aasta oli ka selles osas edukas. Ligi 80% BIGBANKi ärimahust on tänaseks väljaspool Eestit. Sel

aastal kasvasid tulud kõigis meie filiaalides, sealhulgas nägime esimest kasumlikku kuud ka meie pesamuna-filiaalis Rootsisis.

Koos muudatustega vaatasime üle panga põhiväärtused ja defineerisime uuesti meie visiooni ja missiooni. BIGBANKi visioon on kuuluda Euroopa juhtivate tarbimislaene pakkuvate pankade hulka. BIGBANKi uueks missiooniks on teha finantseerimine lihtsaks, et luua inimestele võimalusi oma elu paremaks muuta.

Missioonist lähtuvalt sai BIGBANK uue strateegia, mille võiks lihtsustatult kokku võtta nii: soovime pakkuda lihtsamaid ja mugavamaid lahendusi. Laenamine peab olema küll läbikaalutud otsus, kuid laenu taotlemine ei tohi olla bürokraatlik ja tülikas protseduur. Nagu ütleb meie tunnuslause: nii lihtne see ongi.

Pangandus ja tehnoloogia on muutunud omavahel lahutamatuks ning ka BIGBANKi eesmärk on panustada klientide jaoks järjest mugavamate IT-põhiste lahenduste väljatöötamisse, seda nii müügipoleel kui tagatoas. Füüsiline

MUUTUSTE AASTA

kontoritevõrk on ajale jalgu jäämas ja 2013. aastal optimeerisime kontorite arvu. Aasta lõpu seisuga on BIGBANKil Euroopas kokku 15 klienditeeninduskontorit – seda on ligi poole vähem kui aasta varem.

BIGBANKi kui äriettevõtte jaoks on olulised ka majandusnäitajad. Ümberkorraldustele vaatamata suutis BIGBANK 2013. aastal oluliselt suurendada oma kasumit, mis küündis 10,8 miljoni euronit (2012. aastal 7,0 miljonit eurot). Seejuures on mul aga eriti hea meel, et kasvasid kõik olulisemad ettevõtte efektiivsusnäitajad.

Tahan veel rõhutada ka kaht arengut Eesti kohta, sest siin on meie koduturg. Esiteks tõime suvel Eestis turule meie jaoks uudse kontseptsiooniga ja uusi kliendirühmasid hõlmava väike-laenu, mis on hinnastatud Eesti pankade tarbimislaenude hulgas kõige soodsamalt. Seeläbi oleme asunud aktiivsesse konkurentsi universaalpankadega. Teiseks, BIGBANKi Eesti üksus sai suvel uue ja värske pilguga juhi – sellele ametikohale asus Martin Länts, kes varem on

üle 10 aasta juhtinud müüki ja turundust erinevates Eesti ettevõtetes. Martini vastutada on meie tegevuste planeerimine ja elluviimine Eestis.

BIGBANKi kohta täpsema info leiate juba käestolevast trükisest.

Kaido Saar

BIGBANK grupi juhatuse esimees

Tegevusaruanne

2013. aasta ülevaade

2013. aastal kasvatas BIGBANK AS (edaspidi ka „BIGBANK“, „Grupp“, „Kontsern“ või „ettevõtja“) nii laenuportfelli kui intressituluseid. Kontserni varade maht ulatus 31.12.2013 seisuga 311,935 miljoni euroni, kasvades aastaga 31,206 miljonit eurot (11,1%). Koguvarede kasv on eelkõige mõjutanud laenuportfelli mahu suurenemine – laenuportfelli kasv oli suurim Rootsis (142,2%), järgnesid Hispaania (54,7%) ja Leedu (45,6%). Lätis oli laenuportfelli kasv mõõdukas (8,4%) ning Soomes ja Eestis jäi laenuportfelli maht sisuliselt samale tasemele (aastased kasvumäärad vastavalt 1,9% ja –1%).

2013. aastal väljastatud laenude krediitkvaliteet paranes. Vähemalt ühepäevases makseviivituses olevate laenunõuete osakaal kogu laenuportfellis langes aasta lõpuks 42,4%-le, võrreldes 45,9%-ga 2012. aasta lõpus. Võrreldes brutolaenuportfelli kiire, 18,8%-ni ulatuva kasvuga, suurenes viivislaenude maht mullu mõõdukalt, 10,509 miljoni euro ehk 9,7% võrra. Kontserni kõige suurema osakaaluga Baltikumi laenuportfelli (62,0%) rohkem kui 10,7%-lisest kasvust hoolimata vähenesid Eestis, Lätis ja Leedus nii makseviivituses laenunõuete osakaal (–10,6%) kui maht (–0,557 miljonit eurot). Soomes ja Rootsis seevastu makseviivituses nõuete osakaal kasvas. Kontserni laenunõuete põhiosa allahindluste reservid ulatusid 2013. aasta lõpu seisuga

38,510 miljoni euroni, mis moodustab 45,3% rohkem kui 90 päeva tähtaega ületavatest laenunõuetest. 2013. aastal kasvas nii brutoportfelli kui ka mittetöötava portfelli allahindlustega kaetus. Klientide maksevõime paranes kõigil turgudel v.a Skandinaavia regioon, samuti kasvas regulaarseid makseid teostavate klientide nõuete osakaal laenuportfellis.

2013. aasta juunis alustas BIGBANK AS hoiuste kaasamist Rootsis, mis tähendab, et hoiuseid kaasatakse nüüd Eestis, Saksamaal, Austrias, Hollandis, Soomes, Rootsis ja Lätis. Grupi finantseerimine tugineb nii riikide, tähtaegade kui klientide lõikes diversifitseeritud hoiuseportfelligi. Grupi kohustused ulatusid 2013. aasta lõpu seisuga 242,270 miljoni euroni. Kaasatud võõrvahenditest suurima osa ehk 238,648 miljonit eurot (98,5%) moodustasid tähtajalised hoiused. Hoiuseportfelli kaalutud keskmine kestvus lunastustähtajani ulatus aasta lõpu seisuga üle kahe aasta. Tulenevalt üleüldisest madalast intressikeskkonnast vähenes Grupi intressikulude suhe keskmistesse intressikandvatesse kohustustesse (aasta lõpu seisuga oli see 3,6%).

Grupi kasum oli 2013. aastal 10,795 miljonit eurot. Võrreldes 2012. aastaga on kasum kasvanud 3,765 miljoni euro ehk 53,6% võrra. Intressitulud ulatusid 2013. aastal 53,363 miljoni euroni, suurenedes võrreldes eelmise aastaga 7,470 miljonit eurot (16,3%).

Intressikulud moodustasid 2013. aastal 7,981 miljonit eurot võrreldes 7,601 miljoni euroga eelmisel aastal (suurenemine 5,0%). Laenu- nõuete ja finantsinvesteeringute allahindlus moodustas 2013. aastal 19,601 miljonit eurot, suurenedes võrreldes eelmise aastaga 4,970 miljonit eurot (34,0%). 2013. aasta kasumit

mõjutas 1,776 miljoni euro ulatuses Rootsi ja Hispaania filiaalide tegutsemisest tekkinud edasilükkunud tulumaksuvara esmakordne kajastamine. Esmaste omavahendite suhe (Tier1 suhe) oli 31.12.2013 seisuga 28,0% (31.12.2012: 25,2%).

Peamised majandusnäitajad ja suhtarvud

Finantsseisundi näitajad (miljonites eurodes)	31.12.2013	31.12.2012
Varad	311,935	280,729
Nõuded klientidele	261,369	224,521
sh laenuportfell	281,426	236,882
sh intressinõuded	24,758	24,787
sh allahindlused	-44,815	-37,148
sh laenunõuetele	-32,647	-28,263
sh intressinõuetele	-6,305	-5,327
sh täiendav allahindlus	-5,863	-3,558
Hoiused	238,648	212,936
Omakapital	69,665	59,408
Kasumiaruande näitajad (miljonites eurodes)	2013	2012
Intressitulu	53,363	45,893
Intressikulu	-7,981	-7,601
Palgakulu	-12,428	-11,631
Mitmesugused tegevuskulud	-8,621	-8,649
Laenunõuete ja finantsinvesteeringute väärtuse muutus	-19,601	-14,631
Puhaskasum	10,795	7,030
Perioodi kohta (miljonites eurodes)	2013	2012
Keskmine omakapital	64,536	56,336
Keskmsed varad	296,332	255,218
Keskmsed intressitootvad varad	285,928	250,938
Keskmsed intressikandvad kohustused	219,672	189,359
Kogutulud	62,948	57,015
Suhtarvud	2013	2012
Omakapitali tulukus (ROE)	16,7%	12,5%
Puhastulukus (PM)	17,1%	12,3%
Laenuportfelli tulusus	23,2%	24,5%
Vara tootlikkus (AU)	21,3%	22,3%
Hinnavahe (SPREAD)	15,0%	14,3%
Omakapitali kordaja (EM)	4,6	4,5
Tulu aktsia kohta (EPS)	134,94	87,87
Esmaste omavahendite suhe (Tier1 suhe)	28,0%	25,2%
Intressitulu suhe	18,7%	18,3%
Intressikulu suhe	3,6%	4,0%

Suhtarvude selgitus

Keskmiised finantsseisundi näitajad (omakapital, varad) leitakse vastavate finantsseisundi aruande näitajate aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi aruandepäeva väärtus + käesoleva majandusaasta aruandepäeva väärtus / 2

Keskmiised intressitootvad varad leitakse finantsseisundi aruandes kajastatud intressitootvate varade aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi intressitootvate varade väärtus + käesoleva aruandeperioodi intressitootvate varade väärtus / 2

Keskmiised intressikandvad kohustused leitakse finantsseisundi aruandes kajastatud intressikandvate kohustuste aritmeetilise keskmisena, st eelmise aruandeperioodi intressikandvate kohustuste väärtus + käesoleva aruandeperioodi intressikandvate kohustuste väärtus / 2

Omakapitali tulukus (ROE, %) = puhaskasum / keskmine omakapital * 100

Puhastulukus (PM, %) = puhaskasum / kogutulud * 100

Laenuportfelli tulusus = intressitulu laenuportfelli + sissenõudemenetlusega seotud tulud / keskmine laenuportfell

Vara tootlikkus (AU) = kogutulud / koguvara

Hinnavahe (SPREAD) = intressitulu / intressitootvad varad - intressikulu / intressikandvad kohustused

Omakapitali kordaja (EM) = koguvara / omakapital

Tulu aktsia kohta (EPS) = puhaskasum / aruandeperioodi keskmine aktsiate arv

Kogutulud = intressitulu + teenustasutulu + kasum (tulu) finantstehingutelt + muud tegevustulud + kasum (tulu) kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse muutusest + kasum (tulu) nõuete ja finantsseisundi aruande väliste kohustuste väärtuse muutusest + erakorraline tulu

Esmaste omavahendite suhe (TIER1 suhe) = esimese taseme omavahendid / riskiga kaalutud varad

Intressitulu suhe = intressitulud / intressitootvad varad

Intressikulu suhe = intressikulud / intressikandvad kohustused

Personalipoliitika ja töötajad

2013. aastal töötati loogilise jätkuna peale strateegiliste eesmärkide seadmist ja väärtuste sõnastamist välja personalistrateegia, mille keskmes on:

- inimeste väärtustamine ja professionaalse kasvu toetamine;
- juhtimiskvaliteedi parandamine;
- õiglane ja panusest lähtuv tasustamine;
- BIGBANK tööandja brändi arendamine.

Inimesed koos tehnoloogiaga kuuluvad BIGBANKi kõige tähtsama strateegilise vara hulka ning juhatuse otsusega on mõlema valdkonna arendamisele planeeritud lähiaastateks oluliselt rohkem vahendeid. Eesmärgiga luua

tugev vundament juhtimiskvaliteedi parandamiseks, töötati 2013. aastal välja juhtide kompetentsimudel.

2013. aasta lõpu seisuga oli BIGBANK'is 496 töötajat, sh 218 Eestis, 104 Lätis, 78 Leedus, 36 Soomes, 37 Hispaanias ja 23 Rootsis.

BIGBANK ühiskonnas

BIGBANK AS soovib anda oma panuse ühiskonna arengusse, toetades sponsorlusprojektide raames kultuuri, sporti ning paljulapselistele peredele suunatud tegevusi. BIGBANKi kõige olulisemad sponsorlusprojektid 2013. aastal olid:

BIGBANK Tartu. BIGBANK on alates 2012. aastast Eesti võrkpalli meisterklubi, mis kannab

nime BIGBANK Tartu, peاسponsor. Esimene hooaeg lõppes klubil Schenker liiga põhiturniiris 6. kohaga ja Eesti meistrivõistluste seerias 4. kohaga. Järgmiseks hooajaks on võistkonna sihiks mängida nii Schenkeri liiga kui ka Eesti karika- ja meistrivõistluste finaalides ning noppida võistlustelt vähemalt üks meistritiitel.

BIGBANKi Suurperepäev. Koostöös Eesti Lasterikaste Perede Liiduga pakub BIGBANK juba aastast 2005 paljulapselistele peredele, kus kasvab neli ja enam last, võimalust veeta argipäevast erilisem aktiivne päev oma pere ja teiste suurperede seltsis. Lisaks väärtustab BIGBANK tublisid lasterikkaid peresid, tunnustades neid Aasta Suurpere tiitliga.

BIGBANK Match Show. BIGBANK on koos Eesti Koeraomanike Seltsiga ellu kutsunud Baltimaade suurima iga-aastase heategevusliku koertenäituse, mille eesmärk on juhtida tähelepanu kodutute loomade probleemile ja selle lahendamise võimalustele ning toetada kodutute loomade varjupaikasad üle Eesti. Lisaks tunnustatakse üritusel traditsiooniliselt

Aasta kõige koerasõbralikum tegu tiitliga isikut või isikuid, kes on oma tegevusega andnud viimasel aastal märkimisväärse panuse Eesti koerapidamiskultuuri ja heade koerapidamistavade edendamisse ning kodutute loomade probleemi teadvustamisse ja leevendamisse.

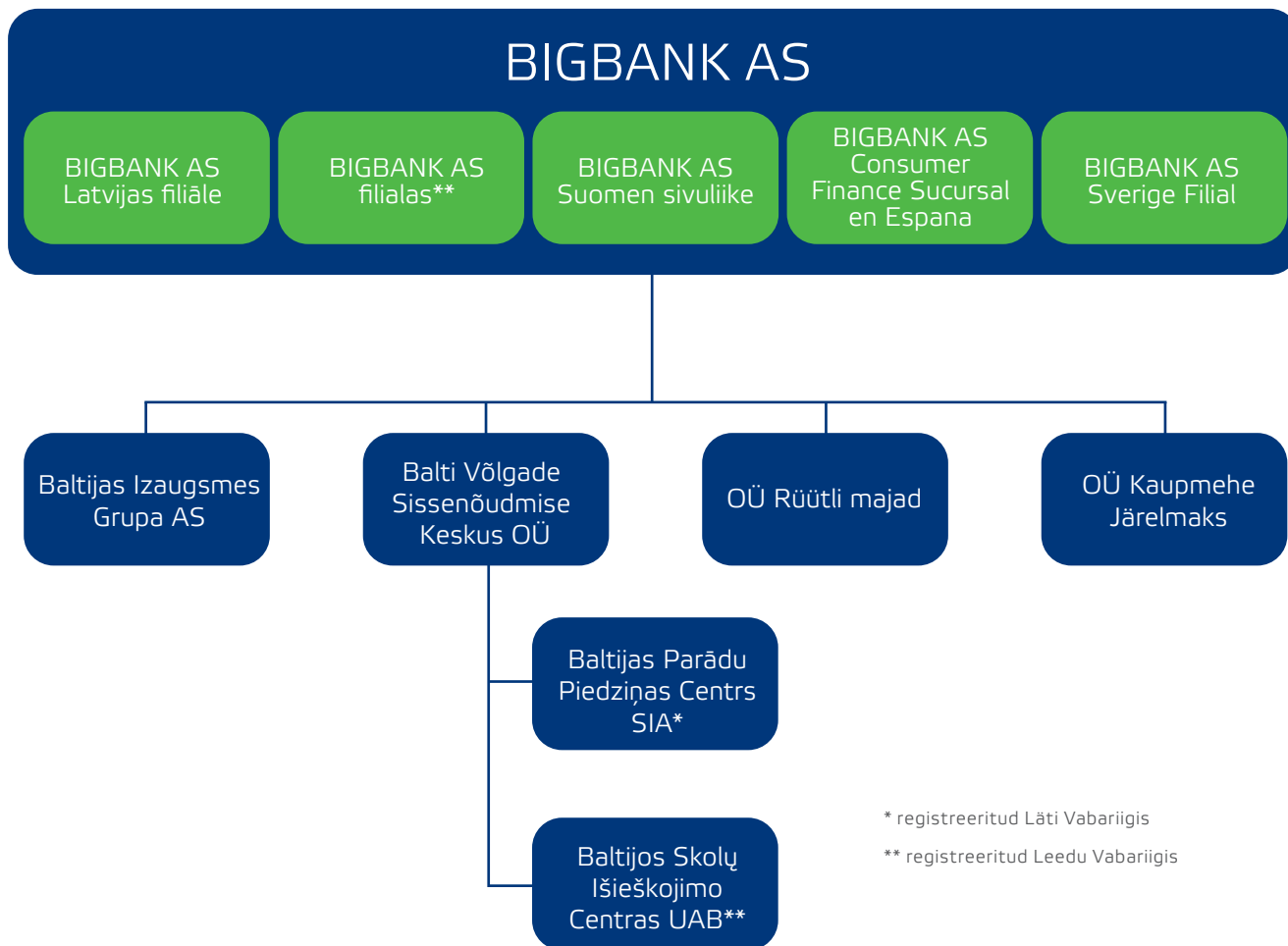
„Legend - Tõnis Mägi '65“. BIGBANKil oli 2013. aasta juulikuus au esitleda legendaarse muusiku ja helilooja Tõnis Mägi suursugust juubelikontsertide sarja „Legend – Tõnis Mägi '65“, millest said eestimaalased osa nii Tallinnas, Tartus kui Pärnus. Tõnis Mägi kõrval astusid üles ka paljud tema elus ja loomingus olulist rolli mänginud muusikud.

Kergejõustik. 2013. aastal jätkas BIGBANK koostööd MTÜ Spordiürituste Korraldamise Klubiga ja toetas viit rahvusvahelise tasemega kodust kergejõustikuvõistlust: Martin Kutmani, Gustav Sule, Valter Kalami ja Heino Lipu mälestusvõistlusi ning Sillamäe Kõrgushüppe Galat. Lisaks toetas BIGBANK 2013. aasta suvel Eesti sportlaste lähetamist kergejõustiku maailmameistrivõistlustele Moskvas.

BIGBANK kontserni kirjeldus

BIGBANK AS asutati 22. septembril 1992. aastal. Krediidiasutuse tegevusluba anti BIGBANK AS'ile 27. septembril 2005. aastal. BIGBANK on spetsialiseerunud tähtajalistele hoiuste kaasamisele ning tarbimislaenuvõimaluste väljastamisele.

Kontserni struktuur aruandekuupäeval:

* registreeritud Lāti Vabariigis

** registreeritud Leedu Vabariigis

Lāti, Leedu, Soome, Rootsi ja Hispaania filiaalid pakuvad emaettevõtjaga sarnaseid laenuteenuseid. Lisaks pakuvad emaettevõtja ja Lāti, Soome ning Rootsi filiaalid ka hoiustamisteenuseid. BIGBANK AS osutab ka piiriüleseid hoiustamisteenuseid Saksamaal, Hollandis ning Austrias. OÜ Rütli Majad põhi-tegevus on emaettevõtja tegevuseks vajaliku kinnisvara haldamine Eestis. OÜ Balti Völgade

Sissenõudmise Keskus koos tütarettevõtjatega toetavad emaettevõtjat ja selle filiaale völgade sissenõudmise alal ning OÜ Kaupmehe Järelmaks pakub järelmaksuteenuseid. OÜ Balti Völgade Sissenõudmise Keskus müüs 2013. aasta kolmandas kvartalis tütarettevõtja Suomen Luottovalvonta Oy, antud tehingult teeniti kasumit 0,003 miljonit eurot.

Aktsionärid

BIGBANK AS'i aktsiad jagunevad võrdses osas kahe eraisikust aktsionäri vahel, 31.12.2013 seisuga vastavalt:

Aktsionär	Aktsiate arv (tk)	Osalus
Parvel Pruunsild (nõukogu esimees)	40.000	50,0%
Vahur Voll (nõukogu liige)	40.000	50,0%

BIGBANK AS'i aktsiad on registreeritud Eesti Väärtpaberite Keskregistris. Aktsiatest tulenevat hääleõiguse kasutamist ei ole piiratud. Ettevõtjal puuduvad andmed aktsionäride omavahelistest lepingutest, mille kohaselt aktsionärid rakendaksid ettevõtja juhtimisel ühist poliitikat kooskõlastatud hääletamise teel või piiraksid muul moel hääleõiguse kasutamist. Muud ettevõtja üle kontrolliõigust andvad väärtpaberid BIGBANK AS'il puuduvad.

Kohtuvaidlused

Kontsernile olulist tähendust omavad kohtuvaidlused 31.12.2013 seisuga puudusid.

2014. aasta perspektiivid

2014. aastal on oodata Baltikumis majanduse taastumise jätkumist. See toob kaasa tööhõive ja sissetulekute kasvu, mis omakorda suurendab BIGBANK AS'i tegevuse seisukohast olulist tarbijate kindlustunnet ja tarbimist. Vaatamata sellele, et soodne keskkond toob kaasa konkurentsi tihenemise, on 2014. aastal oodata BIGBANKi turuosa kasvu Baltikumis (eriti Leedus). Kasvu mootoriks kujunevad 2014. aastal tootearendus, tegevuste optimeerimine ja efektiivsuse suurendamine ning teenuse kvaliteedi tõstmine. 2014. aastal on fookuses klientide lojaalsuse kasvule suunatud tegevused. Tulenevalt interneti osatähtsuse jätkuvast kasvust jätkub 2014. aastal BIGBANKi kontorivõrgu optimeerimine.

Soome majanduskasvu ootused on tagasihoidlikud nõrga tarbijate kindlustunde ja sisemaise nõudluse tõttu. Ka Soomes on oodata konkurentsi tihenemist tarbimislaenude sektoris. Sellest tulenevalt on 2014. aasta võtmesõnadeks pidev tootearendus, paindlik ning mugav laenu väljastamise protsess, kvaliteetne klienditeenindus ja konkurentsivõimelised tootetingimused. Rootsi majanduse väljavaated on paremad ning vaatamata tihedale konkurentsile on turul näha piisavalt kasvuvõimalusi ja Rootsi filiaalile on oodata korralikku kasvu.

Hispaania majandus näitas 2013. aasta viimasel kvartalil mõõdukaid taastumise märke ja 2014. aastal on oodata selle jätkumist. Tööhõive kasv ning vähenev maksukoormus suurendavad tarbimist. 2014. aastal on Hispaanias BIGBANKi turuosa suurendamisel võtmesõnadeks klientide lojaalsuse kasvule suunatud tegevused, protsesside parendamine ja tootearendus.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) on Finantsinspektsiooni poolt kehtestatud juhiste ja soovituslike reeglite kogum, mis on mõeldud järgimiseks börsiettevõtjatele.

Kuigi BIGBANK AS-i aktsiad ei ole võetud kauplemisele reguleeritud turule ega turul ei ole ka BIGBANK AS-i emiteeritud võlakirju, järgib BIGBANK AS vabatahtlikult võimaluste piires HÜT'i nõudeid ning „täidan või selgitan“ põhimõtet. Mitmed HÜT'i soovitused lähtuvad ootustest laia aktsionäride ringiga ettevõtjatele ning ei ole kohandatavad piiratud aktsionäride arvu korral.

Krediidasutusena allub BIGBANK AS Eesti Finantsinspektsiooni järelevalvele ning lisaks muudele õigusaktidele reguleerib ettevõtja tegevust ka krediidasutuste seadus. Muuhulgas sätestab krediidasutuste seadus nõudeid ettevõtja juhtkonnale, juhtimisele ning aruandlusele. Ettevõtja juhtimine toimub läbi aktsionäride üldkoosoleku, nõukogu ja juhatuse. Juhatuse liikmete valimine, tagasiastumine, tagasikutsumine ja volitused on reguleeritud äriseadustiku, krediidasutuste seaduse ja põhikirjaga.

Allpool on antud ülevaade BIGBANK AS'i juhtimisest ning toodud välja HÜT'i nõuded, mida praegusel hetkel ei täideta, koos vastavate selgitustega. Valdav enamus hetkel mittetäidetavatest nõuetest on seotud

BIGBANK AS'i aktsionäride struktuuri ning sellest tulenevate iseärasustega.

Üldkoosolek

01. märtsil 2013. aastal toimunud aktsionäride üldkoosolek kinnitas 2012. aasta majandusaasta aruande ja kasumi jaotamise ning otsustas nõukogu liikmete volituste pikendamise üle. Lisaks otsustasid aktsionärid 2013. aastal audiitori valimise. Koosolekutel oli esindatud 100% aktsiatega määratud häältest.

BIGBANK AS ei täida HÜT'i punkte, mis soovitavad üldkoosoleku kokkukutsumise teade avaldada veebilehel (punkt 1.2.1), üldkoosoleku päevakorraga seotud oluline teave avaldada veebilehel (punkt 1.2.3) ning nõukogu ja aktsionäride ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta avaldada veebilehel (punkt 1.2.4). 2013. aastal puudusid aktsionäride üldkoosolekult juhatuse liikmed, audiitor, audiitori kandidaat ja teised nõukogu liikmed peale aktsionäride (HÜT'i punkt 1.3.2). BIGBANK AS ei tee üldkoosoleku jälgimist võimalikuks sidevahendite kaudu (punkt 1.3.3).

Eeltoodud nõuded ei ole asjakohased ettevõtjale, millel on vaid kaks aktsionäri ja mille mõ-

lemad aktsionärid kuuluvad nõukogusse ja on seeläbi jooksvalt kursis ettevõtja tegevusega. BIGBANK AS järgib äriseadustiku § 294 lg-s 11 sätestatud võimalust edastada üldkoosoleku kokkukutsumise teade lihtsustatud meetodil või kasutab äriseadustiku § 305 lg-s 2 toodud õigust võtta otsuseid vastu üldkoosolekut kokku kutsumata, kuivõrd BIGBANK AS-il on ainult kaks aktsionäri ja konsensus on otsuste tegemisel tavapärane.

Muus osas täidab BIGBANK AS HÜT p-s 1 sätestatud nõudeid.

Nõukogu

BIGBANK AS'i nõukogu on viieliikmeline (vastavalt põhikirjale 5-7 liiget):

- **Parvel Pruunsild** –nõukogu esimees
- **Vahur Voll** – nõukogu liige
- **Andres Koern** – nõukogu liige
- **Juhani Jaeger** – nõukogu liige
- **Raul Eamets** – nõukogu liige

Nõukogu tegevust reguleerib muuhulgas krediidasutuse seadus, mis sätestab nõuded nõukogu liikmetele, nõukogu ja juhatuse vahelisele koostööle ning nõukogu poolt kehtestatud kontrollmehhanismidele.

Nõukogu liikmetele kokku makstav tasu moodustas 2013. aastal 0,056 miljonit eurot (sh maksud). BIGBANK ei pea vajalikuks detailsema informatsiooni edastamist nimetatud tasude kohta, sest nende tasude mõju ettevõtja finantstulemustele ei ole oluline (HÜT punkt 3.2.5). Kõik eelpool loetletud nõukogu liikmed on 2013. aastal osalenud vähemalt pooltel koosolekutel. Majandusaasta jooksul ei tekkinud ettevõtjale teadaolevalt nõukogu liikmetel olulisi huvide konflikte HÜT p 3.3.2 tähenduses, ent nõukogu liikmetega tehtud tehingud on kirjeldatud majandusaasta aruande muudes osades.

HÜT sätestab nõukogu liikmete sõltumatus printsiibi (punkt 3.2.2). BIGBANK AS'i nõukogu viiest liikmest kaks on aktsionärid, omades kumbki 50% aktsiatest ja üks on olnud nõukogu liige üle kümne aasta. BIGBANK hindab, et sidemed ei too siiski kaasa märkimisväärset riski huvide konflikti tõttu BIGBANK AS'ile kahjulike otsuste tegemiseks ning nõukogu sõltumatus on tagatud. Ülejäänud nõukogu liikmed ei oma lisaks nõukogu liikmetasudele teadaolevalt muid seoseid ettevõtjaga.

BIGBANK AS ei avalikusta veebilehel nõukogu poolt loodud komiteede olemasolu, ülesandeid, koosseisu ega kohta organisatsioonis (punkt 3.1.3) ega juhatuse ja nõukogu tööjaotuse detaile (punkt 4.1). Arvestades, et auditikomitee on valinud nõukogu, kuhu ka aktsionärid kuuluvad, ning et auditikomitee liikmed on valitud nõukogu liikmete hulgast, ei ole vastava informatsiooni avalikustamine veebilehel aktsionäride ega investorite huvide järgimiseks vajalik. Samuti ei kajastata veebilehel krediidikomiteed, kuivõrd see ei oma investoritele olulist tähendust ning aktsionärid on ühtlasi nõukogu liikmed ning seeläbi informeeritud.

Muus osas järgiti HÜT punktides 3 ja 4 sätestatut.

Juhatus

BIGBANK AS'i juhatuses toimus 2013. aastal muudatus ning 31.12.2013. a seisuga oli juhatuse kolmeliikmeline (vastavalt põhikirjale 3-5 liikmeline):

- **Kaido Saar** – juhatuse esimees
- **Veiko Kandla** – juhatuse liige
- **Ingo Pöder** – juhatuse liige

Juhatus tegevust reguleerib muuhulgas krediidasutuse seadus, mis sätestab nõuded juhatuse liikmetele, ettevõtja siseauditi, riskijuhtimise ning aruandluse korraldamisele, sa-

muti juhised käitumisele huvide konfliktile olukorras ja konkurentsikeelu rikkumise vältimiseks. Vastavalt äriseadustikule ning ettevõtja põhikirjale võib ettevõtjat esindada juhatuse liige üksi.

Juhatus lähtub oma tegevuses ettevõtja, selle aktsionäride ning võlausaldajate huvidest ning juhendub nendest huvidest ettevõtja riskijuhtimisel, sisekontrolli läbiviimisel ja ettevõttesisese töö korraldamisel. Emaettevõtja juhatuse liikmed omavad teatud kontrollfunktsiooni ka tütarettevõtjates, osaledes näiteks Läti tütarettevõtja nõukogu ning OÜ Rütli Majad juhatuse töös (vastavalt nõukogu ja juhatuse liikmetena).

Juhatus liikmetel ei tuvastatud 2013. aastal huvide konflikte HÜT p 2.3.1 tähenduses. 2013. aastal ei ole toimunud ka ühtegi tehingut juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja BIGBANK AS-i vahel, välja arvatud juhatuse liikme staatusega seotud tehingud (nt juhatuse liikme ametilepingu sõlmimine või muutmine).

2013. aastal ei järginud BIGBANK AS HÜT'i punkti 2.2.7, mis näeb ette iga juhatuse liikme hüvede ning preemiasüsteemide avaldamist veebilehel ning käesolevas aruandes ning ka juhatuse liikmete tasustamispõhimõtete tutvustamist üldkoosolekul.

BIGBANK AS on majandusaasta aruandes regulaarselt avaldanud kontserni juhatusele makstud tasude koondnumbri, mis 2013. aastal moodustas 0,478 miljonit eurot (sh maksud), samuti avalikustab BIGBANK AS tasustamisega seotud andmeid kooskõlas õigusaktidega. Arvestades, et juhatuse liikmete tasude avalikustamise nõue teenib eelkõige aktsionäride informeerimise eesmärki, siis ei ole juhatuse liikmete tasude kohta Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes detailsema info avalikustamine BIGBANK'i aktsionäride ringi arvestades va-

jalik. Samuti ei tutvustatud juhatuse liikmete tasustamispõhimõtteid üldkoosolekul, kuna aktsionärid on ka nõukogu liikmed ning seeläbi tasustamispõhimõtetest teadlikud.

Muus osas järgitakse juhtimisel HÜT punktis 2 sätestatut.

Teabe avaldamine

HÜT punkti 5.2 ja 5.3 ei järgita järgmises osas: veebileheküljel ei avaldata finantskalendrit, üldkoosoleku andmeid ning HÜT p-s 5.6 nimetatud kohtumiste graafikut.

BIGBANK AS ei avaldanud 2013. aastal finantskalendrit, kuna aruandluse regulaarsus tuleneb muuhulgas krediidasutuste seadusest. BIGBANK AS avaldab kvartaalsed aruanded kvartali lõpule järgneva kahe kuu jooksul. Üldkoosoleku kokkukutsumise teate avaldamise tähtaeg ei ole aktsionäride kitsast ringi arvestades tarvilik.

Investorite ning analüütikutega või pressiga kohtumiste ning neile tehtavate esitluste kohta informatsiooni esitamist veebilehel ei pea BIGBANK AS praegusel hetkel vajalikuks, sest nimetatud kohtumistel ei käsitleta hinnatundlikku informatsiooni (HÜT 5.5. ja 5.6). Üldkoosoleku andmete mittenäitamine on seotud aktsionäride väikese arvuga.

Kogu informatsioon ei ole veebilehtedel kättesaadav inglise keeles (punkt 5.2), sest pank ei ole seda aktsionäride ringi arvestades vajalikuks pidanud. Muus osas järgiti HÜT punktis 5 sätestatut.

Aruandlus

BIGBANK AS'i audiitorühinguks on Ernst & Young Baltic AS, kellega tehakse koostööd alates 2013. aastast. Juhtivaudiitoriks on Ivar Kiigemägi. BIGBANK järgib audiitorite rotatsiooni põhimõtet.

BIGBANK AS ei järgi HÜT'i punkti 6.1.1 selles

osas, et seni ei ole nõukogu vajalikuks pidanud audiitori osalemist nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne. Nõukogu tutvub kvartaalselt ettevõtja majandustulemustega ning selle käigus antakse nõukogu liikmetele vajadusel informatsiooni ka auditite tulemuste kohta. Saadud info põhjal ei ole nõukogu liikmed pidanud vajalikuks audiitori osalemist nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne. Samuti ei allkirjasta nõukogu liikmed majandusaasta aruannet. Nõukogu seisukoht sisaldub nõukogu kirjalikus aruandes majandusaasta aruande kohta.

Nõukogu ei täida teatud osas punktis 6.1.1 ja 6.2.1 sätestatud teavitus- ja informeerimiskohustust aktsionäride ees, sest mõlemad aktsionärid kuuluvad ettevõtja nõukogusse ja on seega nõukogu ja audiitori tööst teadlikud.

Kontrollfunktsioonid

Lisaks kehtestatud juhtimis-, raamatupidamis- ning järelevalvele esitatavatele aruannete süsteemile ning riskide juhtimise protseduuridele on ettevõtjas loodud muuhulgas riskijuhtimise valdkond, mille koosseisu kuuluvad riskijuhtimise üksus, kontrollingu osakond ning krediidiriski analüüsi ja monitooringu osakond. Lisaks riskijuhtimise valdkonnale on panga sisekontrollisüsteemi osaks siseauditi osakond, vastavuskontrolli üksus ja juhtimisarvestuse osakond. Kollegiaalset otsustuspädevust rakendatakse komiteedes, mille hulka kuuluvad muuhulgas Grupi krediidikomitee, riigipõhised krediidikomiteed, auditikomitee, Aktivate ja Passivate Juhtimise Komitee (ALCO) ning arenduskomitee.

Siseauditi osakond koosneb neljast töötajast ning allub grupiülese üksusena nõukogule. Nõukogu kehtestab siseauditi üksuse tööplaani.

Auditikomitee koosneb kahest liikmest.

Auditikomitee on nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Samuti on loodud juhatusele alluv vastavuskontrolli üksus, mille ülesanne on juhtida vastavusriski, sh teostada vastavuskontrolli.

Grupi krediidikomitee on loodud nõukogu ja juhatuse liikmete baasil ning koosneb viiest liikmest. Grupi krediidikomitee otsustab krediidipoliitika üle. Lisaks on loodud riigipõhised krediidikomiteed.

ALCO on moodustatud viiest liikmest, kes otsustavad intressi-, valuuta-, likviidsus-, finantseerimis- ja tururiski analüüsi ja kontrolli põhimõtete üle ning finantseerimisstrateegiate ja -plaanide üle nii Kontsernis kui Kontserni kuuluvates ettevõtjates.

Arenduskomiteesse kuuluvad lisaks juhatuse liikmetele erinevate valdkondade juhid. Arenduskomitee tegeleb eelkõige IT strateegiaga, arendusprotsessi korraldamisega ning toodete ja äriprotsesside ja nendes tehtavate muudatuste kinnitamisega.

Juhatusel liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted

BIGBANK AS-is teeb otsuseid juhatuse liikmete ning siseauditi üksuse tasustamise kohta nõukogu, määrares kindlaks nii töötasu kui otsustades igakordselt tulemustasu määramise. Otsuseid töötajate tasustamise kohta teeb panga juhatas, kuulates vajadusel ära juhtivtöötaja või personalijuhi ettepanekud ning võttes arvesse nõukogu poolt kehtestatud Grupis rakendatavates juhatuse liikmete ja juhtivtöötajate tasustamise põhimõtetes sätestatud. Väliskonsultante tasustamis põhimõtete kindlaksmääramisele kaasatud ei ole. Samuti ei ole asutatud töötasukomiteed või

muud spetsiaalset tasustamise põhimõtteid kujundavat organit.

Juhatuse liikmete ja juhtivtöötajate tasustamise põhimõtete olulisemad tunnused on sätestatud Grupis rakendatavates juhatuse liikmete ja juhtivtöötajate tasustamise põhimõtetes (edaspidi tasustamise põhimõtted), mille kehtestamisel on lähtutud krediidasutuste seaduses sätestatud regulatsioonist.

Eelnimetatud tasustamise põhimõtete oluliseimateks tunnusteks on tulemustasustamisel juhindumine põhjendatusest ja objektiivsetest alustest, lähtudes eelkõige panga ja korra subjektiks olevate isikute töö eesmärkidest ja pikaajalistest tulemustest. Nii tulemustasude kui lahkumishüvitiste määramisel võetakse arvesse personaalseid ja äriüksuse töötulemusi koosmõjus krediidasutuste näitajatega ning arvestatakse nii rahalisi kui ka muid sise-eeskirjadest ja protseduurireeglitest tulenevaid kriteeriume. Tulemustasu osakaal on mõistlikus vastavuses ülesannetega ning moodustab kogutasust piisavalt suure osa, mis võimaldaks jätta tulemustasu määramata või välja maksmata. Mis tahes tulemustasude ja lahkumishüvitiste maksmisel arvestatakse ka maksmise mõju omavahendite tasemele ja likviidsusele ning sellega seotud olemasolevaid ja potentsiaalseid riske.

Pank maksab tasustamise põhimõtetest tulenevalt tulemustasusid ja lahkumishüvitisi vaid rahas ning mitte aktsiates, aktsiaoptioonides ega muude sarnaste õiguste vormis. Nõukogul ja juhatusel on õigus jätta tulemustasu määramata või teatud juhtudel väljamaksmisele kuuluvaid tulemustasusid vähendada, peatada tulemustasude väljamaksmine või nõuda väljamakstud tulemustasude osalist või täielikku tagastamist.

BIGBANK AS tegutseb ühel äriliinil, mistõttu jäetakse tasustamise kvantitatiivne koondteave äriliinide lõikes esitamata.

2013. aastal on juhtkonnale, kelle hulka kuulub lisaks juhatusele 19 ametikohta, makstud töötasu summas 1,254 miljonit eurot, millest põhitasu moodustab 0,979 miljonit eurot ning tulemustasud 0,275 miljonit eurot. Põhitasu maksti 21 ametikohal ning tulemustasu 16 ametikohal. Tulemustasud on makstud rahas. Tulemustasud on määratud ja välja makstud 2013. aastal. Määratud, ent väljamaksmata tulemustasusid, mis võtaksid arvesse töötulemusi 2013. aastal, ei ole.

Tööle asumisega seoses ei ole pank aruandeaastal teostanud ühtegi makset. Lahkumishüvitisi maksti aruandeaastal kolmele isikule. Nimetatud tasu sisaldub juhtkonnale makstud tulemustasude koondteabe koosseisus.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Varad			
Nõuded keskpankadele	4	23,267	10,312
Nõuded pankadele	4	7,000	26,520
Nõuded klientidele	5,6,7	261,369	224,521
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	8	7,972	8,476
Positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	9	0,163	0,020
Muud nõuded	10	2,207	2,422
Ettemakstud kulud ja maksud	11	1,086	1,905
Edasilükkunud tulumaksuvara	29	2,887	1,239
Immateriaalne põhivara	12	1,039	0,968
Materiaalne põhivara	13	3,563	2,670
Muu vara	14	1,382	1,676
Varad kokku		311,935	280,729
Kohustused			
Võlgnevused keskpankadele	15	-	3,928
Võlgnevused krediitiasutustele	15	-	0,038
Võlgnevused klientidele	16	238,648	212,936
Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	9	0,182	0,303
Muud kohustused	17	2,411	2,717
Ettemakstud tulud ja maksuvõlad	18	1,029	1,399
Kohustused kokku		242,270	221,321
Omakapital	19		
Aktsiakapital		8,000	8,000
Kohustuslik reservkapital		0,800	0,794
Muud reservid		0,887	0,373
Jaotamata kasum		49,183	43,211
Aruandeaasta kasum		10,795	7,030
Omakapital kokku		69,665	59,408
Kohustused ja omakapital kokku		311,935	280,729

Aastaaruande lisad lehekülgedel 33 kuni 89 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud kasumiaruanne

	Lisa	2013	2012
Intressitulu	20	53,363	45,893
Intressikulu	21	-7,981	-7,601
Neto intressitulu		45,382	38,292
Neto teenustasud		1,917	1,019
Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	22	-0,304	-0,146
Muud tegevustulud	23	7,600	7,125
Tulud kokku		54,595	46,290
Palgakulud	24	-12,428	-11,631
Mitmesugused tegevuskulud	24	-8,621	-8,649
Põhivara kulum ja väärtuse langus	12,13	-0,581	-0,477
Laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused	7	-19,601	-14,631
Muud tegevuskulud	25	-2,830	-2,608
Tegevuskulud kokku		-44,061	-37,996
Kasum enne maksustamist		10,534	8,294
Tulumaks	29	0,261	-1,264
Aruandeaasta kasum		10,795	7,030
Muu koondkasum (kahjum)			
Muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks			
Realiseerimata kursivahed		-0,451	0,193
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest		-0,014	-0,108
Kokku muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks	19	-0,465	0,085
Muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks			
Maa ja ehitiste ümberhindlus		0,979	-
Kokku muu koondkasum, mida ei või tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks	19	0,979	-
Aruandeaasta muu koondkasum kokku		0,514	0,085
Aruandeaasta koondkasum		11,309	7,115
Tava puhaskasum aktsia kohta (EUR)	33	135	88
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EUR)	33	135	88

Aastaaruande lisad lehekülgedel 33 kuni 89 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	Lisa	2013	2012
Rahavoog äritegevusest			
Laekunud intressid		48,142	38,327
Makstud intressid		-6,214	-4,462
Tasutud palga- ja mitmesugused tegevuskulud		-21,916	-21,419
Muud laekunud tegevustulud		8,686	6,741
Muud tasutud tegevuskulud		-5,000	-3,197
Laekunud teenustasud		1,487	0,928
Makstud teenustasud		-1,208	-0,471
Laekunud lootusetud nõuded		3,491	0,980
Laekunud muu vara eest		0,539	0,312
Makstud muu vara eest		-0,094	-0,447
Väljaantud laenud		-146,278	-109,511
Laenude tagasilaekumised		93,113	57,439
Keskpankade kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	4	0,085	1,093
Laekumised hoiustamisest		67,862	67,366
Makstud hoiuste lunastamisel		-43,869	-27,841
Makstud tulumaks		-0,247	-1,068
Valuutakursi muutuse mõju		0,151	-0,044
Rahavoog äritegevusest kokku		-1,270	4,726
Rahavoog investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	12,13	-0,546	-0,746
Laekunud põhivara müügist		0,043	0,045
Laekunud tütarettevõtte müügist		0,046	-
Tähtajaliste hoiuste muutus		0,173	-0,138
Makstud väärtpaberite soetamisel		-15,190	-48,175
Laekumised väärtpaberite lunastamisest		15,852	50,210
Rahavoog investeerimistegevusest kokku		0,378	1,196
Rahavoog finantseerimistegevusest			
Makstud võlakirjade lunastamisel		-	-2,757
Võetud laen keskpangast		-	4,400
Tagasimakstud laen keskpangale	15	-3,934	-0,500
Tagasimakstud laenud krediitiasutustele	15	-0,038	-0,232
Tasutud dividendid	19	-1,052	-0,970
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku		-5,024	-0,059
Valuutakursi muutuse mõju		-0,315	0,047
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-6,231	5,910
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses	4	34,608	28,698
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus	4	28,377	34,608

Aastaaruande lisad lehekülgedel 33 kuni 89 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

	Emaettevõtja omanikele kuuluv omakapital				Kokku
	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	
Saldo 01.01.2012	8,000	0,511	0,288	44,464	53,263
Aruandeaasta kasum	-	-	-	7,030	7,030
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	0,193	-	0,193
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-	-	-0,108	-	-0,108
Kokku muu koondkasum	-	-	0,085	-	0,085
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	0,085	7,030	7,115
Makstud dividendid	-	-	-	-0,970	-0,970
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	-	0,283	-	-0,283	-
Tehingud omanikega kokku	-	0,283	-	-1,253	-0,970
Saldo 31.12.2012	8,000	0,794	0,373	50,241	59,408
Saldo 01.01.2013	8,000	0,794	0,373	50,241	59,408
Aruandeaasta kasum	-	-	-	10,795	10,795
Muu koondkasum					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	-0,451	-	-0,451
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-	-	-0,014	-	-0,014
Maa ja ehitiste ümberhindlus	-	-	0,979	-	0,979
Kokku muu koondkasum	-	-	0,514	-	0,514
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	0,514	10,795	11,309
Makstud dividendid	-	-	-	-1,052	-1,052
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	-	0,006	-	-0,006	-
Tehingud omanikega kokku	-	0,006	-	-1,058	-1,052
Saldo 31.12.2013	8,000	0,800	0,887	59,978	69,665

Aastaaruande lisad lehekülgedel 33 kuni 89 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1. Üldine informatsioon ja aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

BIGBANK AS on Eestis registreeritud krediitiasutuse tegevusluba omav ettevõtja. 31.12.2013 lõppenud majandusaasta kohta koostatud raamatupidamise aastaaruandesse on konsolideeritud BIGBANK AS (edaspidi ka „emaettevõtja”) koos Lätis, Leedus, Soomes, Hispaanias ja Rootsis asuvate filiaalidega ning tütaretttevõtjad AS Baltijas Izaugsmes Grupa, OÜ Rūitli Majad, OÜ Balti Völgade Sissenõudmise Keskus ja OÜ Kaupmehe Järeilmaks ning OÜ Balti Völgade Sissenõudmise Keskuse tütaretttevõtjad SIA Baltijas Parādu Piedziņas Centrs ja UAB Baltijos Skolų Išieškojimo Centras (edaspidi koos nimetatud „Kontsern”). OÜ Balti Völgade Sissenõudmise Keskus tütaretttevõtja Suomen Luottovalvonta Oy müüdi 2013. aastal.

BIGBANK AS ärimini registreeriti 23. jaanuaril 2009. Kontserni endine ärimini oli Balti Investeeringute Grupi Pank AS.

Vastavuse kinnitus

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu

(IASB) poolt väljatöötatud Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (IFRS EL). Kirjeldatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide kohta, välja arvatud juhul, kui on kirjeldatud teisiti.

Juhatus poolt koostatud ning nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, kinnitab Eesti Vabariigi äri-seadustiku nõuete kohaselt aktsionäride üldkoosolek. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja esitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

BIGBANK AS juhatus on koostanud ja allkirjastas käesoleva konsolideeritud majandusaasta aruande 27. veebruaril 2014.

Eelmise majandusaasta aruande korrigeerimine

2012. majandusaasta aruande emaettevõtja põhiaruannete omakapitali muutuste aruannet on ilmnenu vea tõttu muudetud. Selle tulemusena on korrigeeritud käesolevas aruandes 2012. aasta võrdlusandmeid vastavalt:

Saldo 31.12.2012	Saldo 2012.a aastaaruandes	Muudatuse mõju	Muudetud saldo 2013.a aastaaruandes
Konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	64,809	0,001	64,810
Tütaretttevõtjate aktsiate ja osade:			
bilansiline väärtus	0,611	-	-0,611
bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	-5,272	0,481	-4,791
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	58,926	0,482	59,408

Koostamise alused

Arv näitajad on esitatud miljonites eurodes, ümardatuna kolme komakohani. Konsolideeritud aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud varad ja kohustused, mis kajastatakse nende õiglasest väärtuses (kauplemise eesmärgil soetatud finantsvarad, müügivalmis investeeringud, tuletisinstrumendid) ja ümberhindluse meetodist (maad ja ehitised). Kontserni üksused kasutavad ühesuguseid arvestuspõhimõtteid.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele esitatakse emaettevõtja konsolideerimata põhjaruanded (st finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades. BIGBANK AS'i konsolideerimata põhjaruanded on esitatud lisas 35 „Emaettevõtja põhjaruanded“. Need aruanded on koostatud konsolideeritud aruandega samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid kasutades, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtjatesse tehtud investeeringute puhul, mis on emaettevõtja konsolideerimata põhjaruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

Konsolideerimine

Filiaalid

Filiaalid on ettevõtja nimel teenuste pakkimiseks loodud majandusüksused. Filiaal ei ole iseseisev juriidiline isik. Ettevõtja vastutab filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest. Välismaal asuvate filiaalide kohta peetakse eraldi raamatupidamist. Ettevõtja konsolideerib eraldi raamatupidamist omavate filiaalide raamatupidamisaruanded alates tegevuse algusest kuni filiaali tegevuse lõpetamiseni.

Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjad on ettevõtjad, mille üle ema-

ettevõtjal on kontroll. Tütarettevõtja loetakse kontrolli all olevaks, kui emaettevõtja on kas otseselt või kaudselt võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevust ja finantspoliitikat eesmärgiga saada tütarettevõtja tegevusest kasu. Konsolideeritud aruanded sisaldavad tütarettevõtjate raamatupidamisaruandeid alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani.

Konsolideerimisel elimineeritud tehingud

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtja kontrolli all olevate üksuste (välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud tütarettevõtjad) finantsnäitajad. Konsolideeritud aruannete koostamisel on elimineeritud kõik Kontserni kuuluvate ettevõtjate vastastikused saldod, omavahelised tehingud ja nende tulemusena tekkinud realiseerumata kasumid ning kahjumid, v.a juhul, kui on viiteid vara väärtuse langusele. Kõikide Kontserni kuuluvate ettevõtjate arvestuspõhimõtted on kooskõlas Kontserni arvestuspõhimõtetega. Vajadusel on tütarettevõtjate ja filiaalide arvestuspõhimõtteid muudetud vastavaks Kontserni arvestuspõhimõtetele.

Välisvaluuta

Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutapõhised tehingud arvestatakse arvestusvaluutasse tehingu päeval kehtiva keskpanga kursiga. Finantsseisundi aruandes hinnatakse välisvaluutapõhised monetaarsed varad ja kohustused ümber aruandepäeval kehtiva keskpanga kursiga. Rahaliste varade või kohustustega seotud kursivahedest tekkiv kasum või kahjum on aruandeperioodi alguse arvestusvaluutas fikseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse ja perioodi lõpul kehtiva vahetuskursiga ümberhinnatud välisvaluutas fikseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse vahe.

Välisvaluutas fikseeritud mitterahalised varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglasest väärtuses, hinnatakse arvestusvaluutasse ümber kasutades nende õiglaste väärtuste määramise kuupäeval kehtinud valuutakursse. Välisvaluutas fikseeritud mitterahalised varad ja kohustused, mida kajastatakse ajalooliste kurssidega, hinnatakse arvestusvaluutasse ümber kasutades tehingu päeval kehtivaid valuutakursse. Ümberhindamisest saadud kursikasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi koondkasumiaruande real „Neto kasum/kahjum finantstehingutelt“.

Välisriikides asuvate konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste aruannete teisendamine

Kontserni üksuste finantsaruanded on koostatud selles valuutas, mis on iga üksiku üksuse äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta (arvestusvaluuta). Konsolideeritud aruanded on koostatud miljonites eurodes, mis on Kontserni esitlusvaluuta. Sellest tulenevalt teisendatakse välismaiste konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste varad ja kohustused ning õiglase väärtuse korrigeerimised eurodesse bilansipäeva kursiga. Välisriikides asuvate konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste tulud ja kulud teisendatakse eurodesse aruandeperioodi keskmise kursiga. Erinevate valuutakursside kasutamisest tekkinud kursivahe kajastatakse finantsseisundi aruandes omakapitali koosseisus kirjel „Muud reservid“ ja muutus kursivahedes kajastatakse muus koondkasumis kirjel „Realiseerimata kursivahed“.

Netoarvestused

Finantsvarade ja -kohustuste vahel teostatakse netoarvestusi ainult juhul, kui selleks juriidiliselt eksisteerib õigus ja ühtlasi on kavas nimetatud summasid tasaarvestada või realiseerida vara ja katta kohustus samaaegselt.

Finantsvara

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid krediitiasutustele ja klientidele ning muid nõudeid. Kontsern kajastab laenuid ja nõuded ning deposiidid teistes krediitiasutustes esmasel arvelevõtmisel kuupäeval, millal need tekkisid. Kõik muud finantsvarad, sh need, mida esmasel kajastamisel liigitatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumi/kahjumi kajastatavateks finantsvaradeks, võetakse arvele kuupäeval, millal Kontsern saab antud instrumendi lepinguliseks osapooliks.

Finantsvara eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis, kui Kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolile üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil Kontsern saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha ja selle ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad sularaha, nõudmiseni- ja üleöödeposiite ning kõrge likviidsusega tähtajalisi deposiite teistes krediitiasutustes esialgse tähtajaga kuni üks aasta, samuti korrespondentkontosid keskpankades, millest on maha arvatud kohustuslik reserv ja juurde arvestatud kohustusliku reservi intressi nõue. Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodil.

Tuletisinstrumendid ja riskimaandamise tegevus

Tuletisinstrumendid võetakse tehingupäeval arvele õiglasest väärtuses arvestamata tehingukulud ja nende edasine kajastami-

ne toimub õiglasel väärtuses. Juhul, kui tuletisinstrumentid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid. Tuletisinstrumentid kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne, ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Finantsseisundi aruandes varade ja kohustustena kajastatud tuletisinstrumentide õiglasi väärtusi ei saldeerita.

Kontsern kasutab tuletisinstrumente välisturgudel tegutsemisest tulenevate välisvaluutariskide maandamiseks, mistõttu tuletisinstrumentide arvestusel kasutatakse riskimaandamisarvestuse erireegleid. Kontsern dokumenteerib riskijuhtimise eesmärgi ja strateegia ning määratleb maandatava riski, maandatava instrumendi või tehingu, erinevad riski maandamiseks kasutatavad instrumendid ja selle, kuidas riskimaandamisinstrumendi efektiivsust hinnatakse. Tehingud dokumenteeritakse ja klassifitseeritakse riskimaandustehinguteks tehingu tegemisel. Kontsern jälgib riskimaandamisinstrumentide ja maandatava riski vahelist suhet, hindab nii tehingu sõlmimisel kui ka jooksvalt, kas riskimaandamiseks kasutatud instrumendid on ootuspäraselt efektiivsed korvamaks õiglase väärtuse muutust ja dokumenteerib hinnangu. Riskimaanduseks kasutatud tuletisinstrumentide õiglased väärtused on toodud lisas 9 ja muutused omakapitali reservis on toodud lisas 19.

Kontsern rakendab välismaisesse äriüksusesse tehtud netoinvesteeringu riskimaandamist. Kui tuletisinstrument kvalifitseerub välisinvesteeringute riskimaandamisinstrumendiks, siis seda osa riskimaandamisinstrumendist tulenevast kasumist või kahjumist, mis on määratletud efektiivse riskimaandajana, kajastatakse muus koondkasumis. Kasum või kahjum, mis

on seotud mis tahes ebaefektiivse osaga, kajastatakse koheselt kasumis või kahjumis real „Neto kasum/kahjum finantstehingutelt“. Riskimaandusinstrumendi hindamisel õiglasesse väärtusesse omakapitali reservis kumuleerunud summa kantakse kahjumisse või kasumisse selles perioodis, mil välismaine äriüksus täielikult või osaliselt vöörandatakse.

Riskimaandamisarvestus lõpetatakse, kui riskimaandusinstrument aegub või müüakse, kui maandus ei vasta enam riskimaandusarvestuse kriteeriumile või kui Kontsern lõpetab instrumendi määratlemise riskimaandamisinstrumendiks.

Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad

Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksete ja fikseeritud lunastustähtajaga mittetuletisinstrumentidest finantsvarad, mida Kontsernil on kindel kavatsus ja suutlikkus hoida lunastustähtajani. Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad võetakse esmalt arvele õiglasel väärtuses koos otseselt seotud teenustasudega. Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis täpselt diskonteerib eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel võetakse arvesse kõik finantsinstrumendi lepingulised tingimused, kuid ei arvestata tulevikus tekkida võivaid krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik olulised pooltevahelised lepingust tulenevad tasutud või saadud teenustasud, tehinguga otseselt seotud tehingukulud ja muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

Kui esineb objektiivseid tõendeid, mis viitavad sellele, et korrigeeritud soetusmaksumuses

kajastatud lunastustähtajani hoitavate finantsvarade väärtus on langenud, mõõdetakse kahjumi summat vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga (st esmasel kajastamisel arvatud sisemise intressimääraga). Vara bilansilist maksumust vähendatakse kas otse või allahindluse konto kasutamise kaudu. Kahjumi summa kajastatakse perioodi kuldes.

Laenud ja nõuded

Laenud klientidele ja muud nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit ja vähendades korrigeeritud soetusmaksumust allahindluste võrra.

Laenunõuete allahindamine

Laenunõuded klientidele kajastatakse finantsseisundi aruande kirjel „Nõuded klientidele”. Nõuete hindamisel ja allahindamisel eristatakse eriallahindlusi ja statistilist allahindlusreservi ning grupeeritud ehk kollektiivselt hinnatavaid nõudeid ja individuaalselt hinnatavaid nõudeid. Eriallahindlusi moodustatakse nõude või nõuete grupi tuvastatud väärtuse languse s.t laenukahjude katmiseks.

Statistilisi allahindlusreserve (sh IBNR e tõenäoliselt aset leidnud, kuid tuvastamata kahjumid) moodustatakse statistilisele andmeanalüüsile või laenude kahjususe arvutustel põhinevale meetodikale tuginedes grupeeritud ehk kollektiivselt hinnatavatele nõuetele, millel puuduvad individuaalse väärtuse languse tunnused alljärgnevatel juhtudel:

- Objektiivne tõendusmaterjal, milleks on jälgitavad andmed, mis näitavad nõuete grupi tuleviku rahavoogude mõõdetavat vähenemist või panga varasemate laenukahjude analüüs, viitab tõenäoliselt

aset leidnud kuid tuvastamata väärtuse langusele nõuete grupis;

- Riikliku või piirkondliku majandus- või õiguskeskkonna muutusest tuleneva ja nõuete tuleviku rahavoole avalduva mõju katmiseks. Sellisteks muutusteks on eelkõige, kuid mitte ainult järgnevad jälgitavad andmed hindamisperioodil: töötuse määr, kinnisvara hind, klientide maksevalmidus või maksekäitumine, nõuete kaitsmise määr kohtumenetluses jms. Eelnimetatud allahindlusreservid moodustatakse vastavalt vajadusele ja otsustatakse panga juhatuse poolt.

Nõuete hindamisel ja allahindluste moodustamisel kasutatavaid krediidiriski parameetreid (sh reitinguklassi makseviivituse tõenäosus ja makseviivitusest tingitud kahjumäär) uuendatakse riskihinnangute olulisel muutumisel, kuid mitte harvem kui üks kord aastas.

Grupeeritud ehk kollektiivselt hinnatavateks nõueteks loetakse kõiki mitteolulise maksumusega homogeenseid nõudeid, mille ajalooline maksekäitumine ning tagatus või muud ühised omadused on sarnased ning mis ei kuulu individuaalsele hindamisele.

Individuaalselt hinnatakse nõudeid äriühingute vastu, nõudeid, mis on suuremad kui 65 000 eurot ja teisi grupeerimata nõudeid.

Statistiliste allahindlusreservide (sh IBNR) vajaduse hindamine ja moodustamine toimub igakuiselt. Kontsern moodustab statistilisi allahindlusreserve järgnevate nõuete gruppide väärtuse languse katmiseks:

- jaenõuded, mis on kinnis- või muu füüsilise varaga tagamata;
- kinnisvaraga tagatud jaenõuded;
- nõuded äriühingute vastu.

Statistilised allahindlusreservid (sh IBNR) moodustatakse võrdsetes osades 12 kuu jooksul laenulepingu sõlmimisest kogumahu, mis võrdub eelneval kalendrikuul sõlmitud lepingute oodatava laenukahjuga. Arvestuse aluseks võetakse sõlmitud lepingute maht reitinguklassis, nõude krediitdireiting ja reitinguklassile vastav makseviivituse tõenäosus ning nõuete grupi ajalooline makseviivitusest tingitud laenukahju määr. Tõenäoliselt aset leidnud, kuid tuvastamata (IBNR) provisjonid moodustatakse töötavatele (mitte rohkem kui 90 päevases makseviivituses) laenudele tõenäoliselt aset leidnud, kuid tuvastamata laenukahjude katteks. Sellisteks kahjujuhtumiteks on võlgniku surm (pärismisemenetlus) või pankrot (sh saneerimis- ja võlgade ümberkujundamismenetlus) ning tuvastatud pettus. Arvestuste aluseks võetakse 12 kuu tegelike kahjujuhtumite osakaal, riskipositsiooniks bilansilised nõuded, makseviivitusest tingitud kahjumääraks (LGD) vastava kahjujuhtumi ajalooline kahjumäär ja kahju identifitseerimisperioodiks 2 kuud.

Nõudel või nõuete grupil on nõude väärtuse langusele viitavad tunnused, kui objektiivsele tõendusmaterjalile tuginedes, milleks on tuvastatud sündmused ja/või jälgitavad andmed, need sündmused omavad mõju kliendi tuleviku rahavoole määral, mille puhul kogu nõude tagasimaksmine kliendi poolt, arvestades ka laenu tagatist, on ebatõenäoline ja hindamise käigus on tuvastatud nõude väärtuse langus.

Eriallahindluste moodustamisel ja väärtuse languse hindamisel kasutatakse kolme põhimeetodit:

- diskonteeritud rahavoogude meetod tagatiseta jaenõuete hindamiseks;
- tagatise netorealiseerimismaksumuse meetod kinnisvara ja muu füüsilise varaga tagatud jaenõuete hindamiseks;

- kombineeritud meetod äriühingute nõuete hindamiseks.

Tagatiseta jaenõuete väärtuse languse hindamiseks võrreldakse bilansis kajastatud nõude või nõuete grupi nominaalset jääkväärtust enne allahindlusi ja nõuete grupi efektiivse intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuste summat. Nõude või nõuete grupi väärtuse langus, s.t laenukahju on tuvastatud, kui nõude diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuste summa on madalam kui nõude nominaalne jääkväärtus. Nominaalse väärtuse ja oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse summa vahe kajastatakse vastava nõude või nõuete grupi allahindlusena. Efektiivse intressimäärana kasutatakse nõude või nõuete grupi kuuluvate lepingute keskmist algset (mis oli lepingus enne lepingu ülesütlemist või lõppemist) intressimäära.

Kinnis- ja muu füüsilise varaga tagatud nõuete väärtuse langust hinnatakse tagatise netorealiseerimismaksumuse meetodil. Tagatise netorealiseerimisväärtus arvutatakse lähtuvalt hindamishetke turuväärtusest, nõudeõigusest ja sündmüügikuludest. Juhul kui bilansilise nõude summa ületab tagatise netorealiseerimisväärtust kajastatakse vahe (tagamata osa) laenukahjuna.

Äriühingute nõudeid hinnatakse kombineeritud meetodil, määrates esmalt tagatise netorealiseerimise meetodil tagamata osa summa. Seejärel leitakse nõude tagamata osa väärtuse langus diskonteeritud rahavoogude meetodil, kasutades diskontomäärana nõude sisemist intressimäära.

Grupeeritud nõuete puhul on allahindluse suuruseks antud grupi kuuluvate nõuete jääkväärtuse ning grupi allahindluse koefitsiendi korrutis. Sama koefitsiendi kohaldatakse ka antud grupi kuuluvate nõuetega seotud intressi ja muudele nõuetele.

Nõudeid, millel esinevad individuaalsed väärtuse languse tunnused, ei kaasata kogumina hinnatavatesse gruppidesse ning hinnatakse individuaalselt.

Individuaalselt hinnatavate nõuetega seotud viitlaekumistele kohaldatakse sama allahindlusemäära nagu sellega seotud nõuetele.

Nõuete finantsseisundi aruandest välja kandmisel vähendatakse raamatupidamisarvestuses vastava summa võrra laenuportfelli ja ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kirjeid. Finantsseisundi aruandest väljakantud laenunõuete laekumiste üle peetakse arvestust kassapõhiselt.

Laenunõuete allahindluse summat, muutusi ja tühistamisi kajastatakse finantsseisundi aruandes kirjel „Nõuded klientidele“.

Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara, v.a maa ja ehitised, kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumuliseerunud kulumis- ja varade väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi võrra. Põhivarana kajastatakse need Kontserni majandustegevuses kasutatavad olulised varaobjektid, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Lühema kasuliku elueaga väheolulised varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks.

Kui materiaalse põhivara objektile tehakse parendustöid, mis tõstavad objekti võimet osaleda tulevikus majandusliku kasu loomisel, siis lisatakse need kulutused põhivara objekti soetusmaksumusele. Kulutused, mis säilitavad põhivara võimet luua majanduslikku kasu, kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui vara väärtus langeb alla tema jääkväärtuse, hinnatakse põhivara objekt alla. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kulum kajastatakse koondkasumiaruandes ning arvestatakse materiaalselt põhivaralt ning

selle eristatavalt komponentidelt lineaarsel meetodil. Materiaalse põhivara amortisatsiooniarvestus algab vara soetushetkest. Hinnangulised majanduslikult kasulikud tööead on järgmised:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Kunstiväärtused	ei amortiseerita
Sõidua autod ja kontoritehnika	5 aastat
Arvutid	3 - 4 aastat
Muu inventar	5 aastat

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle aruandepäeva seisuga ja kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivara-grupi kasulikkust tööiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodil ja järgnevatel perioodidel.

Maad ja ehitisi kajastatakse ümberhindluse meetodil. Pärast esmast arvelevõtmist soetusmaksumuses kajastatakse maad ja ehitisi edaspidi ümberhinnatud väärtuses, mis on vara õiglane väärtus ümberhindamise kuupäeval miinus võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Õiglane väärtus põhineb sõltumatu kinnisvaraeksperti poolt määratud turuhinnal või juhatuse hinnangul. Hindamist viiakse läbi piisava regulaarsusega tagamaks, et varade õiglane väärtus ei erineks oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

Maa ja ehitiste bilansilise jääkväärtuse suurenemine ümberhindluse tulemusena kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitali „Muude reservide“ koosseisus vara ümberhindluse reservina, v.a see osa, mis katab varaobjekti koondkasumiaruandes kajastatud allahindlusest tuleneva varasema kahjumi ja mis kajastatakse aruandeperioodi koondkasumiaruandes kasumina. Ümberhindlusest tulenev väärtuse langus kajastatakse koond-

kasumis sama objekti akumulatsioon ümberhindluse reservi ulatuses, ülejäänud summa kajastatakse aruande perioodi kuludes.

Materiaalse põhivara kulum kajastatakse koondkasumiaruandes kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Immateriaalne vara

Ostetud immateriaalne vara kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumulatsioon kulumi ja vara väärtuse vähenemisest tulenevate kahjumite võrra.

Immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku eluea jooksul, immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestus algab vara soetushetkest.

Immateriaalse vara amortiseerimisel lähtutakse tema eeldatavast kasulikust elueast, mis on üldjuhul 5 kuni 10 aastat.

Immateriaalse vara kulum kajastatakse koondkasumiaruandes kirjel „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Vara väärtuse vähenemine

Igal aruandepäeval hindab juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul, kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema jääkväärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga kahest näitajast: kas vara õiglasest väärtusest (miinus müügikulutused) või diskonteeritud rahavoogude põhjal leitavast kasutusväärtusest. Kui testimise tulemusena selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema jääkväärtusest, hinnatakse põhivara objekt alla tema kaetavale väärtusele. Juhul kui vara väärtuse testi ei ole võimalik teostada üksiku varaobjekti suhtes, leitakse kaetav väärtus väikseima varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta, kuhu see vara

kuulub. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara jääkmaksumust. Ülempiiriks on vara jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Finantsvarade väärtuse vähenemine, vt käesoleva lisa alalõiku „Finantsvarad“.

Muu vara

Muu varana kajastatakse edasimüügi eesmärgil omandatud kinnis- ja vallasvara. Need on makseraskustes klientide laenude tagatised, mis on pärast kohtutäiturite poolt korraldatud enampakkumiste nurjumist omandatud Kontserni poolt. Kinnisvara omandamise aluseks on kohtutäituritega sõlmitud ostumüügi lepingud ning soetusmaksumuseks oksjonil omandatud vara enampakkumishind ja vara omandamisega otseselt seotud kulud. Muu vara realiseerimiseks rakendab Kontsern aktiivset müügipoliitikat.

Muu vara hinnatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus. Varasid hinnatakse alla, juhul kui nende soetusmaksumus ületab netorealiseerimisväärtust. Muu vara allahindlus määratakse vara soetusväärtuse ja netorealiseerimisväärtuse vahena. Vara netorealiseerimisväärtus määratakse vajadusel ekspertarvamuse alusel, mille kujundamise aluseks on hindamisele eelneva kahe kvartali jooksul võrreldava varaga tegelikult toimunud tehinguhinnad.

Õiglase väärtuse määramine

Kontsern mõõdab finantsinstrumente nagu

tuletisinstrumentid õiglates väärtuses igal bilansipäeval. Samuti on korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumentide õiglane väärtus toodud lisas 32.

Õiglane väärtus on hind, mida oleks saanud vara müües või mida oleks makstud kohustuse üleandmisel turuosaliste vahelises tehingus vara väärtuse määramise kuupäeval. Õiglase väärtuse määramise aluseks on eeldus, et vara müügitehing või kohustuse üleandmine toimub kas:

- vara või kohustuse esmasel turul;
- kui esmane turg puudub, siis soodsaimal vara või kohustuse turul.

Esmasele või soodsaimale turule peab olema Kontsernil ligipääs.

Vara või kohustuse õiglast väärtust mõõdetakse kasutades eeldusi, mida turul osalejad kasutaksid vara või kohustuse hinna määramisel, kui turuosalistes tegutseksid oma parimates majanduslikes huvides.

Mittefinantsvara õiglase väärtuse määramine võtab arvesse turuosalise võimet luua majanduslikku kasu, kasutades vara selle parimal kasutuse viisil või müües vara teisele turuosalisele, kes kasutaks vara selle parimal kasutuse viisil.

Kontsern kasutab hindamismeetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kohta on piisavalt andmeid, et mõõta õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mitte jälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustused, mille õiglane väärtus on mõõdetud või avalikustatud finantsaruannetes, on jaotatud õiglase väärtuse hierarhiasse alljärgnevalt, põhinedes madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse kui terviku määramiseks:

- **Tase 1** — identsete varade või kohustuste aktiivsel turul noteeritud hinnad;
- **Tase 2** — hindamismeetodid, mille madalaima taseme sisend, mis on oluline õiglase väärtuse määramiseks, on otseselt või kaudselt jälgitav;
- **Tase 3** — hindamismeetodid, mille madalaima taseme sisend, mis on oluline õiglase väärtuse määramiseks, ei ole jälgitav.

Finantsaruannetes korduval alusel kajastatud varade ja kohustuste puhul teeb Kontsern igal bilansipäeval kindlaks, kas liikumised hierarhia tasemete vahel on põhjustatud liigatamise ümberhindamisest (põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse kui terviku määramiseks).

Kontserni juhtkond määrab poliitika ja reeglid nii korduva õiglase väärtuse määramiseks (n kinnisvarainvesteeringud ja noteerimata finantsvarad) ning ühekordseks määramiseks (n lõpetatud tegevusvaldkonna müügiks hoitavad varad). Väliseid hindajaid kaasatakse olulise vara nagu maa ja ehitiste hindamisel.

Igal bilansipäeval analüüsib juhtkond väärtuste muutusi nende varade ja kohustuste puhul, mida on vaja uuesti mõõta või uuesti hinnata vastavalt Kontserni arvestuspõhimõtetele. Analüüsi jaoks kontrollib juhtkond üle peamised sisendid, mida kohaldata viimasel väärtuse määramisel, ja nõustub arvutustes ja muudes asjakohastes dokumentides toodud informatsiooniga.

Samuti võrdleb Kontserni juhtkond koostöös välise hindajatega iga vara ja kohustuse iga õiglase väärtuse muutust koos asjakohaste välise allikatega, otsustamaks kas muudatus on põhjendatud.

Õiglase väärtuse avalikustamiseks on Kontsern

määratlenud varade ja kohustuste klassid, lühitades varade ja kohustuste laadist, omadustest ja riskidest, ning õiglase väärtuse taseme hierarhia nagu eespool selgitatud.

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kontsern rendileandjana

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tava korras, analoogselt muule ettevõtte finantsseisundis kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Kontsern rentnikuna

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Katkestamatu kasutusrendi tulevaste perioodide rendimaksete miinimumsumma leitakse rendilepingute mittekatkestatavate perioodide rendimaksete baasil. Lepingu puhul, mille katkestamiseks on nõutav etteteatamisaeg, loetakse katkestamatuks perioodiks etteteatamisaeg. Lepingu puhul, mida on võimalik katkestada poolte kokkuleppel, loetakse katkestamatuks perioodiks kuus kuud.

Finantskohustused

Finantskohustusteks loetakse võlgnevusi klientidele, väärtpapierikohustusi, pangalaene ning viitvõlgasid ja muid võlakohustusi.

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses. Finantskohustused kajastatakse edaspidi finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus eemaldatakse aruandest siis,

kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Hoiuste arvestamise põhimõtted

Hoiuste põhiosa kajastatakse finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressi arvestatakse päevapõhiselt lähtudes lepingu üldtingimustes sätestatud intressi kalendrist (vastavalt ACT/365 või 30/360).

Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital ei või Eesti Vabariigi äriseadustiku kohaselt olla väiksem kui 1/10 ettevõtja aktsiakapitalist. Sellest lähtudes eraldab Emaettevõtja igal aastal kasumi jaotamisel vähemalt 1/20 puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali, kuni reservkapital saavutab nõutava suuruse. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele, kuid seda võib kasutada kahjumite katmiseks juhul, kui kahjumite katmiseks ei piisa vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks fondi emissiooni teel.

Intressitulud ja -kulud

Intressitulu ja -kulu kajastatakse lähtudes vara- ja kohustuste sisemisest intressimäärast.

Intressituluna ja -kuluna näidatakse kõik intressi- ja intressi iseloomuga tulud ja kulud. Intressi iseloomuga on need tulud ja kulud, mis on seotud vara või kohustuse lepingulise/lunastustähtajaga või suhtega vara ja kohustuse suurusesse ning need periodiseeritakse vastavalt nõude või kohustuse kestusele. Intressitulu ja -kulu arvestamisel lähtutakse vara ja kohustuse tulevaste rahavoogude diskonteerimiseks kasutatavast esialgselt sisemisest intressimäärast. Esialgne intressimäär võtab arvesse kõiki tehinguga otseselt seotud kulusid ja tulusid, sealhulgas lepingu sõlmimise tasud, korraldustasud jms.

Teenustasud

Teenustasutuluna kajastatakse aruandeperioodi klientidelt saadud avalduste läbivaatamise tasud ning teenustasukuluna näidatakse teistele krediitiasutustele makstavad teenustasukulud.

Muud tegevustulud

Muude tegevustulude all näidatakse:

- sissenõudemenetlusega seotud tulusid (sh viivised, trahvid jms), mida kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel;
- tulusid Kontserni poolt võlakohustuste ennetähtaegsest lunastamisest, mida kajastatakse tekkepõhiselt võlakirjade lunastamise hetkel;
- muid tegevustulusid (sh tulu kaupade ja teenuste müügist), mida kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta;
- dividenditulu (emaettevõtte aruandes), mida kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Muud tegevuskulud

Muude tegevuskuludena kajastatakse:

- täitemenetluse protsessiga seotud kulud (sh notari-, kohtutäituri- inkassotasud, riigilõivud);
- õigusliku reguleerimise kulud (Tagatisfondi ja järelevalvetasu osamaksed);
- laenude väljaandmisega seotud kulud (sh registripäringud jms);
- müügiks hoitava vara kulud;

- väärtpaberitega seotud kulud.

Muud tegevuskulud kajastatakse siis, kui teenus on saadud ja kohustus on tekkinud.

Töötajate hüvitised

Töötajate lühiajaliste hüvitiste kohustusi mõeldakse diskonteerimata kujul ja kajastatakse vastava teenuse saamisel kuluna. Kontsern kajastab töötajatele preemiate maksmisega seotud kohustusi ja kulusid eraldisena juhul, kui vastavad preemiad on selgelt fikseeritud ning seotud eelneva arvestusperioodiga.

Tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtjate kasumit, vaid selle asemel maksustatakse aruandeperioodi kasumist dividendidena jaotatavat kasumit määraga 21/79 netodividendina väljamakstud summast. Dividendidelt arvestatud ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi koondkasumiaruandes, sõltumata sellest, millal dividendid välja makstakse. Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtjatel varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste ning maksubaasi ajutistest erinevustest tekkinud edasilükkunud tulumaksu varasid ega kohustusi.

Lätis, Leedus, Soomes, Hispaanias ja Rootsis on teenitud kasum, mida on korrigeeritud kohalike tulumaksuseaduse nõuetest lähtuvalt püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga maksustatav.

Ettevõtte tulumaksu määrad

	2014	2013
Läti	15,0%	15,0%
Leedu	15,0%	15,0%
Soome	20,0%	24,5%
Rootsi	22,0%	22,0%
Hispaania	30,0%	30,0%

Välismaal asuvates üksustes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustust ja vara, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksusummad. Konsolideeritud aruandes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustus finantsseisundi aruande real „Edasilükkunud tulumaksu-kohustus”. Edasilükkunud maksuvara kajastatakse aruandes juhul, kui on tõenäoline vastavate maksustatavate kasumite tekkimine tulevikus, mille suhtes on võimalik edasilükkunud maksuvara kasutada.

Puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta puhaskasumi perioodi keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga.

Lahustatud puhaskasumi aktsia kohta arvu- tamiseks korrigeeritakse lihtaktsionäridele omistatavat puhaskasumit ja kaalutud keskmist olemasolevat aktsiate arvu kõikide potentsiaalsete lihtaktsiatega, millel on lahustav mõju puhaskasumile aktsia kohta. Kuna Kontsernil puuduvad finantsinstrumendid, mis võivad tulevikus lahustada puhaskasumit aktsia kohta, on tava puhaskasum ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta võrdsed.

Kuna Kontsern ei ole börsil noteeritud, siis on käesoleva majandusaasta aruande lisas 33 esitatud info vabatahtlik.

Muutused arvestuspõhimõtetes ja esitusviisis

Maa ja ehitiste (materiaalne põhivara) ümberhindlus.

Kontserni juhatus vaatas üle materiaalse põhivara arvestuspõhimõtted seoses hinnangu- te andmisega teatud materiaalse põhivara gruppidele peale nende esmast arvelevõtmist. Seni kasutati Kontsernis kõikide materiaalsete põhivarade puhul soetusmaksumuse mee-

todit, nagu sätestab IAS 16.30 ja mille järgi kajastatakse materiaalseks põhivaraks klassi- fitseeritud varad soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumulbeerunud kulumis ja varade väärtuse langusest tulenevate allahindluste võrra.

1. detsembril 2013 otsustas juhatus muuta materiaalse põhivarana kajastatavate maa ja ehitiste arvestuspõhimõtteid, kuna juhatuse hinnangul näitab ümberhindluse mudel efektiivsemalt ehitiste ja maa finantsseisundit.

Pärast maa ja ehitiste esmast arvelevõtmist kasutatakse ümberhindluse meetodit, mille järgi maa ja ehitised hinnatakse ümberhind- luspäeval õiglasesse väärtusesse. Kontsern rakendas IAS 8 erandeid, mis vabastab antud arvestuspõhimõtete muudatuse tagasiulatuva kohaldamise ja avalikustamise nõuetest.

Uued ja muudetud rahvusvahelised raamatupidamise standardid ning tõlgendused, mida Kontsern on aruandeaastal rakendanud (EL poolt heaks kiidetud):

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine” muudatused „Muu koondkasumi kirjade esi- tamine”. Kõnealune muudatus muudab muu koondkasumi kirjade esitluse reegleid. Kirjed, mida saaks tulevikus reklassifitseerida kasu- miks või kahjumiks (nt nõude kajastamise lõpetamisel või tasumisel), tuleb kajastada eraldi kirjetest, mida ei saa reklassifitseerida. Muudatus mõjutab ainult koondkasumi kirjade esitlust ja see ei mõjuta Kontserni finantssei- sundit ega majandustulemusi.

Standardi IAS 19 „Hüvitised töötajatele” muudatused. Standardisse on tehtud nii põ- himõttelisi muudatusi (nt „koridori”-meetodi eemaldamine ja plaani varadelt oodatava tulu põhimõtet puudutav) kui ka lihtsaid täpsustusi ja ümbersõnastusi. Muudatustel ei ole mõju

Kontserni raamatupidamisaruannetele, kuna Kontsernil puuduvad kindlaksmääratud pensioni hüvitiste kohustused.

Standardi IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“ muudatused „Finantsvarade ja –kohustuste tasaarvestamine“. Muudatusega viidi sisse ühtsed avalikustamiskohustused. Need aitavad kasutajatel hinnata tasaarvelduskokkulepete mõju või potentsiaalset mõju ettevõtte finantspositsioonile. Muudatustel ei ole mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele, kuna Kontsernil puuduvad tasaarvelduskokkulepped.

Standard IFRS 13 „Õiglase väärtuse määramine“. IFRS 13 avaldamise peamiseks põhjuseks on õiglase väärtuse määramise lihtsustamine ja ühtsuse tagamine. Standard ei muuda seda, mis puhul tuleb ettevõttel õiglast väärtust rakendada, pigem annab see juhtnööre, kuidas IFRSi raamistikus õiglast väärtust määra nendel juhtudel, mil IFRS õiglase väärtuse määramist nõuab või lubab. Muudatustel ei ole olulist mõju Kontserni raamatupidamisaruannetes kajastatud summadele, kuid need tingisid täiendava informatsiooni avalikustamise majandusaasta aruande lisades (vt lisa 32).

Uued ja muudetud rahvusvahelised raamatupidamise standardid ning tõlgendused, mis ei ole veel jõustunud ja mida pole seetõttu käesoleva aruande koostamisel rakendatud (EL poolt heaks kiitmata):

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on välja antud ja muutuvad Kontsernile kohustuslikuks alates jaanuarist 2014 või hilisematel perioodidel ning mida Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Standardi IAS 39 „Finantsinstrumendid – kajastamine ja määramine“ muudatused (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele). Selle muudatusega või-

maldatakse jätkata riskimaandamisarvestuse erireeglite kasutamist, kui riskimaandamisinstrumendina käsitletud tuletisinstrumendi uuendamine vastab teatud tingimustele. Kontserni ei ole hinnanud veel selle standardi rakendamise mõju.

Uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on välja antud ja muutuvad Kontsernile kohustuslikuks alates jaanuarist 2014 või hilisematel perioodidel ning mida Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt ning millel eeldatavasti ei ole olulist mõju Kontserni finantsaruannetele:

IAS 9 „Hüvitised töötajatele“

IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded“

IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“

IAS 32 „Finantsinstrumendid: Esitamine – Finantsvarade ja –kohustuste tasaarveldamine“

IAS 36 „Varade väärtuse langus“

IFRS 9 „Finantsinstrumendid – Klassifitseerimine ja määramine“

IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“

IFRS 11 „Ühisettevõtmised“

IFRS 12 „Teistes ettevõtetes osaluste avalikustamine“

Muudetud IFRS 10, IFRS 12 ja IAS 27 – „Investeeringusühingud“

Lisa 2. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

IFRSiga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid

ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuse hindamiseks, mis ei tulene otsest muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Juhtkonnapoolsete hinnangute mõju on kõige olulisem laenude allahindluste puhul (vt lisa 1 alalõiku „Finantsvarad“ ja lisa 3).

Finantsseisundi aruandes kajastatud põhivara väärtust arvestatakse kehtestatud amortisatsiooninormide alusel. Amortisatsiooninormid leitakse põhivara eeldatava kasuliku eluea alusel (vt lisa 1 alalõiku „Materiaalne põhivara“). Maa ja ehitised võetakse esialgselt arvele soetushinnas ning kajastatakse edaspidi ümberhindluse meetodil. Juhatus eõiglase väärtuse hinnangu aluseks on sõltumatu eksperdi poolt antud hinnang objekti turuväärtusele.

Omandatud tagatisvara ülevaatust tehakse regulaarselt ning vajadusel viiakse läbi allahindlus (vt lisa 1 alalõiku „Muu vara“).

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil.

Lisa 3. Riskide juhtimine

Riskide juhtimise strateegia

Oma igapäevases tegevuses puutub Kontsern kokku erinevate riskidega. Kontserni majandustegevuse tulemuslikkus sõltub võimest määratleda, mõõta, hinnata, hinnastada, võtta, juhtida ja kontrollida sellises tegevuses tekkivaid riske, hoides samal ajal adekvaatset kapitali taset ootamatute sündmuste tarbeks.

Riskide võtmine on tulu teenimiseks vältimatu

ja olulise tähtsusega. Majandustegevuses tuleb võtta riske tasemel, mis pakub kõrgeimat tulu taset ja on sellise taseme juures põhjendatav.

Kontsern hoiab seni edu toonud lihtsat ärimudelit ja riskiprofili, mida iseloomustab väga hajutatud krediidiportfell, piiratud finantsriskid ja madal operatsiooniriski tase.

Kontserni riskijuhtimise eesmärk on tagada, et omakapitali tootlus oleks kõrge ja kapitali tase ei langeks ühelgi ajal allapoole seaduses sätestatud miinimumi ning et ka ebasoodsates turutingimustes säiliks Kontserni võimekus oma äritegevuse jätkamiseks.

Riskijuhtimise üldiseks eesmärgiks on eelduse loomine ja võimaluse andmine informeeritumate ning seeläbi teadlikumate ja kvaliteetsemate äriotsustuste tegemiseks.

Riski juhtimise organisatsioon ja korraldus

Nõukogu on määranud Kontserni riskijuhtimise üldpõhimõtted, mille eesmärgiks on kirjeldada üldisi seisukohti Kontsernis riskide võtmisel ja juhtimisel. Üldpõhimõtted tulenevad BIGBANK missioonist ja strateegilistest eesmärkidest. Üldpõhimõtete raames korraldab riskide juhtimist Kontserni juhatus ning juhatuse poolt määratud allüksused ja töötajad.

Kontserni juhatusel lasub lõppvastutus Kontserni riskivõtmise ja kapitalinõuete täitmise eest. Juhatus vastutab riskijuhtimise, kontrolli ja koordinatsiooni põhimõtete väljatöötamise, kehtestamise ja rakendamise eest ning otsustab üldise aktsepteeritava riski taseme. Juhatus on vastutav riskijuhtimise tulemuslikkuse eest.

Juhatus alluvusse on loodud erinevaid komiteesid, millele on antud otsustusõigus sõltuvalt riskitüübist. Riskide juhtimisel, riskiprotseduuride kinnitamisel, üldiste riskitasemega seotud küsimuste ning erinevate riskilimiitide otsustamisel ja jälgimisel on oluline

roll Krediidikomiteel ning Aktivite ja passivate juhtimise komiteel.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on kolme kaitseliini mudel. Esimese kaitseliini moodustavad äriüksused. Iga Kontserni äriüksus ja tütarettevõtja kannab täit vastutust oma tegevusvaldkonnas tekkinud ja tekkivate riskide kontrolli eest. See tähendab, et vastutavad isikud peavad tagama riskide juhtimise protsessi rakendamise kõigis Kontserni tegevusvaldkondades ja üksustes ning kehtestatud standardite järgimise.

Teise kaitseliini moodustavad Kontserni sõltumatu riskijuhtimine ja vastavuskontrolli funktsioon. Lisaks äriüksustes teostatavatele meetmetele on riskide juhtimine eraldatud tegevusvaldkondadest sõltumatusse iseseisvasse Kontserni juhtimisvaldkonda. Kogu kontserni ulatuses toimub riskide kontrollimine Kontserni tasemel. Riskijuhtimise valdkonnana ülesandeks on riskide juhtimise, kontrolli ja koordineerimise poliitika ning riskijuhtimise põhimõtete ja meetodite väljatöötamine ja arendamine, juhatusel riskijuhtimise ja kontrolli meetmete kohta ettepanekute tegemine ning vastavate raportite koostamine. Tsentraliseeritud riskijuhtimine tagab Kontsernis ühtsete riskijuhtimise põhimõtete elluviimise ja efektiivse reageerimise olukorra muutusele. Vastavuskontrolli funktsioon tegeleb vastavusriski tuvastamise, kontrolli ja aruandlusega. Vastavuskontrolli funktsioon teostab seiret ja regulaarseid ning ühekordseid kontrole äritegevuse üle, osaleb uute toodete ja teenuste väljatöötamises ning korraldab vastavaid koolitusi ja nõustamist.

Kontserni riskijuhtimise kolmas kaitseliin on Kontserni siseauditi üksus, mis teostab sõltumatut kontrolli kogu Kontserni tegevuse sh esimese ja teise kaitseliini kohta. Siseauditi eesmärgiks on Kontserni tegevuse kvaliteeti parandada, andes objektiivset ja sõltumatut

tagasisidet Kontserni rakendatavate juhtimistavade, riskide juhtimise ja kontrollide tõhususe kohta ning tehes soovitusi Kontserni sisekontrollisüsteemi täiustamiseks.

Riskide juhtimise põhimõtted, meetodikad, eeldused ja riskide juhtimisega seotud pädevused dokumenteeritakse. Kõiki riskide juhtimisega seotud poliitikaid ja kordasid vaadatakse regulaarselt üle ja vajadusel ajakohastatakse.

Kontsernis kehtivad sise-eeskirjad vaadatakse regulaarselt üle ning hinnatakse nende kohasust. Samuti kontrollitakse Kontserni töötajate teadlikkust vastavatest sise-eeskirjadest ja nende järgimist.

Sisekontrollisüsteem

Tõhusaks riskijuhtimiseks on vajalik ettevõtete sisene tugev riskikultuur, kogu ettevõtte haarav ühtne ja ühetaoline lähenemine ettevõtja tegevuses tekkivatele riskidele ning efektiivne kontrollikeskkond.

Kontserni sisekontrollisüsteem on Kontserni juhtimissüsteemi osa, mille eesmärk on tagada Kontserni juhtimispõhimõtetest kinnipidamine, varade säilimine, täpne raamatupidamislik jm arvepidamine ning usaldusväärse finants- ja juhtimisteabe õigeaegne esitamine.

Sisekontrollisüsteem hõlmab Kontserni poolt kasutatavaid meetmeid, et saavutada Kontserni tegevuse efektiivsus ning kontrollitus, vastavus õigusaktidele ja sise-eeskirjadele, finantsaruandluse usaldusväärsus ning otsuste vastuvõtmine usaldusväärse ja asjakohase teabe alusel. Kontserni sisekontrollisüsteem hõlmab kõiki Kontserni juhtimis- ja tegevustasandeid. Sisekontrollisüsteem toetab Kontserni äriüksusi ja -tegevusi.

Kontserni sisekontrollisüsteemis on eristatavad kolm tasandit:

- Operatiivtasand. Kohalikud üksused

vastutavad tegevuste kontrolli ja koordineerimise eest vastava valdkonna ja üksuse piires. Kohalikud üksused otsustavad kontrollimeetmete rakendamise Kontserni tasandi ja kohapealsete eeskirjade piires. Üksuste tegevuse aluseks on selged eesmärgid, tegevusjuhised ja aruandluskord.

- Lisaks üksustele, kes teostavad kontrolli ja järelevalvet, on Kontserni struktuuris konkreetsetest üksustest sõltumatud Kontserni taseme üksused ja töötajad, kes kontrollivad tegevuskontrolli meetmete rakendamist Kontserni tasemel. Need üksused on aruandvad oma valdkonna juhile ja juhatusele. Nimetatud üksuste seas on ka müügi- ja teeninduskvaliteedi juhtimine, riskijuhtimine ja vastavuskontroll.
- Siseaudit, kes hindab Kontserni majandustegevust ja sise-eeskirjade vastavust ning piisavust Kontserni tegevuse laadile, ulatusele ja keerukuse astmele ning kontrollib Kontserni põhikirjast, Kontserni nõukogu ja juhatuse otsustest ning Kontserni organite kehtestatud eeskirjadest, seadustest, muudest õigusaktidest ning headest pangandustavadest kinnipidamist. Siseauditi üksus jälgib Kontserni tegevust ning selle vastavust kehtestatud eeskirjadele, limiitidele ja muudele nõuetele. Siseaudit allub otse Nõukogule ning tema tegevuse üldiseks eesmärgiks on parandada Kontserni tegevust hinnates seda ning ka sisekontrolli süsteemi teiste tasandite toimimise tõhusust.

Vastavuskontrolli funktsioon on Kontserniülene ja Kontserni äriüksustest- ja tegevustest sõltumatu. Vastavuskontrolli funktsioon on osa Kontserni sisekontrollisüsteemist, mille tegevus on suunatud Kontserni tegevuse re-

gulatsioonile vastavuse saavutamisele, regulatsioonist kõrvalekallete ärahoidmisele, regulatsiooni täitmise saavutamise kindlustamisele või regulatsiooni täitmise saavutamiseks vajalike muudatuste tegemisele ja huvide konfliktide vältimisele. Vastavuskontrolli tegevus hõlmab kõiki Kontserni tütarettevõtjaid, äri- ning struktuuriüksusi ja nende kõiki juhtimistasandeid ning – valdkondi.

Vastavuskontroll hõlmab kõiki Kontserni poolt pakutavaid tooteid, kliente ja nende gruppe, välisreegleid, Kontserni sisereegleid, protseduure ja kontrollivõtteid.

Vastavuskontrolli korraldamise ja toimimise eest vastutab Kontserni juhatuse. Vastavuskontrolli teostab vastavuskontrolli üksus koostöös riskijuhtimise ja siseauditi üksusega.

Riski mõiste

Kontsern käsitleb riskina otsuse või sündmusega kaasnevat võimalust või tõenäosust, et selle elluviimise või toimumisega kaasnevad mittesoovitavad tagajärjed Kontsernile. Mõõdetavalt on risk võimalik negatiivne kõrvalekalle Kontserni poolt oodatavast finantstulemusest.

Olulise riskiteguritena käsitletakse kontsernisiseid ning väliseid tegureid, mille mõjul võib Kontsernile kaasneda otsene või kaudne varaline kahju.

Riskijuhtimise põhimõtted

Kontsern käsitleb riskijuhtimist kui tegevuste kogumit, mille eesmärk on määratleda, hinnata, jälgida ja kontrollida Kontserni majandustegevust mõjutavaid riske.

Tõhusa riskijuhtimise aluseks on Kontserni iga töötaja riskiteadlikkuse suurendamine ja tugeva kontrollikeskkonna loomine.

Riskide juhtimise üldiseks eesmärgiks on eelduste loomine ja võimaluste andmine informeerituma ning seeläbi teadlikuma ja kvaliteetsema äriotsustuse tegemiseks.

Riskide juhtimise eesmärgiks on tagada kontserni jaoks optimaalne riski ja tulu suhe, säilitades sealjuures kontserni stabiilse kasumlikkuse ning tegevuse jätkusuutlikkuse, luues ja hoides klientide, investorite ning Kontserni tegevuse üle järelevalve teostajate usaldust Kontserni vastu.

Kontsern arvestab oma majandustegevuses kõikide riskidega, millega ta oma tegevuses kokku puutub või võib kokku puutuda. Kõik Kontserni majandustegevust mõjutavad olulised riskid määratletakse, hinnatakse, analüüsitakse ja nende kohta antakse aru.

Riskid määratletakse ja hinnatakse kõikide Kontserni toodete, tegevuste, protsesside ja süsteemide osas. Enne uute toodete, tegevuste, protsesside ja süsteemide kasutuselevõtmist toimub nendega seotud riskide hindamine.

Riskijuhtimine on ennetava iseloomuga ning lähtub alljärgnevatest põhimõtetest:

Riskid tuvastatakse enne ärilise otsustuse langetamist. Riskide võtmine toimub vaid nendes valdkondades, mis on tuttavad ja milles on häid kogemusi ning saavutusi.

Riskide kontrollimise üldpõhimõtted on dubleeriv järelevalve ja funktsioonide lahususe rakendamine. Usaldusväärne riskide käsitlemine tagatakse ühtse hindamissüsteemi ja tunnustatud riskimõõtmise meetodite kasutamisega. Kontserni tegevuses jälgitakse riskide hindamise ja kontrolli protseduuride vastavust muutuvatele tingimustele, et neid õigeaegselt ning vajalikul määral uuendada.

Ärilise vastutuse põhimõte – iga Kontserni töötaja vastutab isiklikult toote või vastaspoole

riskiprofiili kvaliteedi hindamise eest.

Riski määratlemisel arvestatakse kõiki Kontserni siseseid kui ka väliseid faktoreid, mis võivad negatiivselt mõjutada Kontserni eesmärkide saavutamist.

Riskide võtmisel ebapiisava kontrollikeskkonnaga valdkondades tegutsetakse ennetavalt, et minimeerida protsessidest, süsteemidest ja töötajate ebaaususest tekkida võivaid kaotusi. Riskide võtmisel väldib Kontsern erakordselt suurte tehinguriskide võtmist, mis võivad ohustada suurt osa omakapitalist.

Riskide võtmist välditakse tehingutes, mis on avatud olulisele õiguslikule riskile. Kontsern ei võta juhitamatuid ja limiteerimata riske. Riskide juhtimisel lähtub Kontsern põhimõttest, et riski hindamise funktsioon on sõltumatu ning äriüksusest eraldatud.

Erakorraliste sündmuste ja riskide hindamiseks kasutatakse simulatsioonitehnikaid ja stress-teste.

Krediidirisk

Krediidirisk on tõenäoline kahju, mis võib tekkida juhul, kui lepingu vastaspool ei täida nõuetekohaselt endale võetud kohustusi. Krediidirisk tuleneb peamiselt väljastatud laenudest, nõuetest pankadele ja võlakirjaportfelist. Krediidiriskiga seotud riskid on:

- Kontsentratsioonirisk, mis tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoole või seotud vastaspoole vastu või vastaspoolte vastu, kelle riski mõjutab ühine riskitegur.
- Maarisk, mis tuleneb vastaspoole asukohariigi majanduslikust, poliitilisest või sotsiaalsest olukorrast.
- Tagatiserisk, mis tuleneb tehingu tagatise liigist, väärtusest, vormist ja tagatise realiseerimise korrast.

Krediidiriski juhtimine

Krediidiriski juhitakse Kontserni tasandil Kontserni juhatuse ja krediidikomiteede poolt. Filiaalid ja Kontserni tütarettevõtted lähtuvad krediidiriski juhtimisel Kontserni krediidiriski puudutavatest põhimõtetest ja reeglitest.

Krediidiriski juhtimine toimub lähtuvalt krediidasutuste seaduses, Eesti Panga presidendi määrustes ja välisriikides asuvate äriüksuste kohalikes regulatsioonides sätestatud, samuti lähtuvalt Kontserni krediidipoliitikas sätestatud põhimõtetest.

Krediidipoliitika, laenuanalüüsi ja laenuandmise põhimõtteid vaadatakse perioodiliselt üle, kontrollides nende vastavust majandusolukorrale ning tegelikule maksedistsipliinile.

Riski võtmise üle otsustamine toimub kolleegiaalselt krediidikomiteedes või vastavat otsustamisõigust omavate isikute poolt vastavalt panga juhatuse poolt kinnitatud otsustamislimiitidele.

Kontserni krediidipoliitikas on olulisel kohal järgmised riskijuhtimise vahendid:

- Kontsern väljastab laenusid valdavalt eraisikutele, 31.12.2013 seisuga moodustasid eraisikute laenud 95,2% laenuportfelliga. Eraisikute maksevõime võib ajutiselt küll väheneda, kuid ta ei saa reeglina kunagi täielikult kaduda (v.a surm, püsiv töövõime kaotus jmt). Arenenud ja efektiivset sissenõudemenetlust võimaldavas õiguskeskkonnas on eraisiku makseviivitusest tekkinud võla sissenõudmisel pigem tegemist küsimusega selleks vajaliku ajahorisondi kohta, mitte tõenäosusega mittetöötavat laenu mitte kunagi tagasi saada.
- Laenunõuded põhinevad õiguslikult pädevatel laenulepingutel ning korrektselt läbiviidud sissenõudeprotseduuridel.

Käesoleval hetkel ei esine Kontserni hinnangul Baltikumi, Skandinaavia või Hispaania seadusandluses või õiguspraktikas märkimisväärsed asjaolusid, mis võiksid avaldada olulist negatiivset mõju laenuõuete sissenõudmisele.

- Kontsern rakendab aktiivset ja paindlikku võlahaldust ning tulemuslikku sissenõudemenetlust.
- Kontsern kasutab riskikontrolli võttena krediidiportfelli üldist hajutamist. Kontserni laenunõuded on keskmisest väiksemad, nii ei ületa keskmine laenujääk kahte keskmist kuupalka. Väiksemad nõuded on reeglina lihtsamini sissenõutavad ka tugeva majanduslanguse tingimustes, sest laenuvõtja tagasimakse võime ei ole takistatud (re)finantseerimisvõimaluste vähesusest ja nõuded on tasutavad regulaarse kuusissetuleku põhjal.
- Kontserni laenuportfell on väga hajutatud – keskmine laenujääk ulatub 31.12.2013 seisuga 1563 euronit, kusjuures 100 suuremat nõuet kokku moodustavad 31.12.2013 seisuga 5,7% laenuportfelliga.

Kontsern on oma krediiditegevuses valdavalt keskendunud sissetuleku tagatisel tarbimislaenudele ja järelmaksudele. Eestis ja Leedus pakub Kontsern laene ning finantsgarantiisid ka väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Ettevõtjatele väljastatud laenud moodustasid 31.12.2013 seisuga 4,8% Kontserni laenuportfelliga.

Kontsern limiteerib laenuportfelli mahtu kahel tasandil. Esiteks on kehtestatud limiidid laenuportfelli osakaalule koguvarades. Teisena on kehtestatud laenuportfelli kogumahu ja territoriaalse mahu limiidid.

Saamaks ülevaadet riskidest Kontserni koguportfelli tasandil, jälgib krediidiriski analüüsi ja

monitooringu osakond laenuportfelli arengut, klientide maksekäitumist ja krediidiriski ning viib regulaarselt läbi stressiteste, mille keskmes on mitmesuguste võimalike, ehkki vähetõenäoliste sündmuste mõju hindamine Kontserni majandustulemustele ja kapitalile. Selliste sündmuste hulka kuuluvad muu hulgas makseviivituse võimalik kasv makromajandusliku keskkonna muutuvate olude tõttu, spetsiifilised muudatused ja laenukohustuste mitte-täitmise dünaamika muutused.

Kontsern tegeleb aktiivselt tähtajaks tasumata laenude haldamisega, rakendades selleks olenevalt lepingurikkumise raskuse astmest erinevaid abinõusid (suulised või kirjalikud meeldetuletused, lepingu erakorraline ülesütlemine, maksekäsu kiir-, inkasso-, kohutu- või täitemenetlus). Kontsern on valmis sõlmima makseraskustes laenuvõtjaga kokkuleppeid lepinguperioodi pikendamiseks või ülesõeldud lepingust tuleneva võla perioodiliseks tasumiseks, kui ta on veendunud laenuvõtja tahtes ja suutlikkuses täita laenulepingust tulenevaid kohustusi edaspidi nõuetekohaselt. Kontserni ajalooline mittetöötavate laenude tagasisaamise osakaal on olnud väga kõrge ning selges korrelatsioonis ajaga, mille jooksul Kontsern on sissenõudemenetlust läbi viinud.

Krediidiriski mõõtmine ja klassifikatsioon

Kontsern kasutab nii eraisikust kui ka äriühingust kliendi krediidiriski hindamiseks sisemisi krediidiireitinguid. Kliendi krediidiireiting on integreeritud panga riskijuhtimise süsteemi ja sellest lähtutakse panga tegevuses muuhulgas kliendi maksevõime ja makseviivituse tekkimise tõenäosuse hindamisel, allahindlusreservide moodustamisel, laenupiirangute rakendamisel, nõuete hinnastamisel, samuti krediidiriski jälgimise sageduse ja selle põhimõtete määramisel. Krediidiireiting on tehingu vastaspoolt või nõude krediidiriski iseloomustav hinnang, mille

alusel järjestatakse kliendid või nõuded reitingute põhjal vastavalt krediidiriski suurusele. Krediidiireitingute süsteem eristab kliente ja nõudeid vastavalt nende riskiastmele, lähtudes makseviivituse tõenäosusest, võttes arvesse kliendi majanduslikku olukorda, krediidi võimeelisust, tagatise väärtust ja realiseeritavust (tagatus) ning teisi asjaolusid, mis võivad mõjutada kliendi kohustuste täitmist panga ees.

Krediidiireiting määratakse igale kliendile kliendi laenu taotluse läbivaatamise või krediidiriski aluseks olevate asjaolude muutumise monitoorimise käigus. Asjaolude tuvastamine toimub igakuiselt, reitingu muutmise sagedus sõltub nõuete grupi iseärasustest ja nõude laenuklassist. Äriühingute puhul ajakohastatakse reiting iga kord, kui on alust arvata, et laenusaaaja krediidirisk on muutunud, kuid mitte harvem kui kord aastas, mittetöötavatel nõuetel kord kvartalis. Jaenõuete reitingud ajakohastatakse iga kord, kui laenusaaaja krediidirisk on oluliselt muutunud, kuid mitte harvem kui kord kvartalis.

Makseviivituse tõenäosus (Probability of Default), makseviivitusest tingitud kahjumäär (Loss Given Default) ja riskipositsioon makseviivituse hetkel (Exposure at Default) on peamised krediidiriski parameetrid, millest lähtudes pank tehingupoole krediidiriski hindab. Makseviivituse tõenäosus näitab kui suure tõenäosusega satub tehingu vastaspool üle 90 päevasesse makseviivitusse kaheteistkümnendaks kuuks alates hinnangu andmisest. Makseviivitusest tingitud kahjumäär kirjeldab ajaloolisel kahjustatistikal põhinevat ja vajadusel eksperthinnanguga kohandatud riigi ja tootepõhist laenukahjumi määra rohkem kui 90 päevasesse makseviivitusse sattumisel. Riskipositsioon võrdub bilansilise nõudega.

Makseviivitusele, mis viib maksevõimetuse ni või selle ilmnemise võimalikkusele tulevikus ja mille puhul loetakse leping mittetöötavaks,

viitab ükskõik milline kliendiga seotud alltoodud sündmustest:

- **Maksete laekumise ebatõenäolisus.** Leping on töötav, kuid objektiivsele tõendusmaterjalile tuginedes võib eeldada, et klient ei suuda tasuda oma finantskohustusi (põhisumma, intress ja lepingutasu) täies ulatuses ja olukorda ei ole võimalik rahuldavalt lahendada.
- **Makseviivitus olulise finantskohustuse täitmisega.** Leping loetakse mittetöötavaks, kui klient on olulises summas laenu põhiosa, intressi või tasude maksmisega rohkem kui 90-päevases makseviivituses või teostatakse oluline lepingu restruktureerimine, mis hõlmab laenu põhiosa jäägi või bilansilise intressivõla vähendamist ja maksevõimelisuse nõrgenemise aluseks olevad asjaolud ei ole kõrvaldatud.

Krediidiriski paremaks hindamiseks jaotab Kontsern nõuded riskihinnangu järgi kuude suuremasse reitinguklassi lähtuvalt Kontserni sisereitingute süsteemist:

- **Väga hea.** Kliendi maksevõime ja tegelik maksekäitumine on väga head. Puuduvad asjaolud, mis viitaksid nõrkuste tekkimise võimalustele.
- **Hea.** Kliendi hinnanguline maksevõime- ja maksevalmidus ning tegelik

maksekäitumine on heal tasemel. Nõude kohta ei ole ilmnenud asjaolusid, mis võiksid põhjustada nõude mittelaekumist vastavalt kokkulepitule ning kliendi krediidirisk on madal või mõõdukas.

- **Rahuldav.** Kliendi hinnanguline maksevõime- ja maksevalmidus ning tegelik maksekäitumine on rahuldavad. Kliendil võib esineda kuni 60 päevaseid makseviivitusi ja nõrkuste kõrvaldamiseks võib olla vajalik nõude restruktureerimine. Kliendi krediidirisk on mõõdukas ehk tavaline.
- **Nõrk.** Kliendil on selgelt finantsseisus tuvastatavad nõrkused. Klient teostab kokkulepitud makseid. Kliendil võib esineda üle 60 päevaseid makseviivitusi, mistõttu on vajalik nõude restruktureerimine. Laenu tagasimaksmine on tõenäoline, kuid kliendi krediidirisk on kõrge.
- **Ebapiisav.** Klient on makseviivituses olulises osas üle 90 päeva. Kogu nõude tagasimaksmine on ebatõenäoline, kui olukord ei muutu.
- **Lootusetu / pankrotis.** Klient on maksejõuetu, laekumine ebarealistlik ja pangal puuduvad majanduslikult efektiivsed meetmed nõude kogumiseks. / Nõue on lootusetu ja kliendi pankrot on välja kuulutatud.

Laenuportfelli jaotus sisemiste reitinguklasside lõikes seisuga 31. detsember 2013

Reitinguklass	Viivituseeta portfelli ja ei ole alla hinnatud	Viivituseeta portfelli, kuid on alla hinnatud	Viivituses portfelli, kuid ei ole alla hinnatud	Viivituses portfelli ja on alla hinnatud
Väga hea	76,787	0,050	4,496	-
Hea	50,723	0,072	15,298	0,139
Rahuldav	25,421	0,202	7,498	0,067
Nõrk	1,764	1,833	1,811	1,415
Ebapiisav	0,151	5,196	1,450	83,818
Lootusetu ja pankrotis	-	0,020	-	3,215
Kokku	154,846	7,373	30,553	88,654

**Laenuportfelli jaotus sisemiste reitinguklasside lõikes seisuga
31. detsember 2012**

Reitinguklass	Viivituseeta port- fell ja ei ole alla hinnatud	Viivituseeta port- fell, kuid on alla hinnatud	Viivituses port- fell, kuid ei ole alla hinnatud	Viivituses port- fell ja on alla hinnatud
Väga hea	49,959	0,010	3,506	0,001
Hea	42,873	0,065	12,777	0,282
Rahuldav	24,262	0,249	5,860	0,518
Nõrk	1,571	3,303	1,713	4,911
Ebapiisav	0,396	5,460	1,181	75,303
Lootusetu ja pankrotis	-	0,036	-	2,646
Kokku	119,061	9,123	25,037	83,661

Laenud, mis on põhisumma või intressimaksega viivituses, jagunevad järgnevalt:

Laenude allahindlused viivituse lõikes 31. detsember 2013

	Laenujääk	Laenude allahindlus	Riskipositsioon
Viivituseeta portfell	162,219	-1,792	160,427
Viivituses portfell	119,207	-30,855	88,352
Jaotus viivispäevade järgi			
kuni 30 päeva	23,391	-0,676	22,715
31-60 päeva	7,178	-0,332	6,846
61-90 päeva	3,612	-0,188	3,424
üle 90 päeva	85,026	-29,659	55,367
Statistiline allahindlusreserv (sh IBNR)	-	-5,863	-5,863
Kokku	281,426	-38,510	242,916

Laenude allahindlused viivituse lõikes 31. detsember 2012

	Laenujääk	Laenude allahindlus	Riskipositsioon
Viivituseeta portfell	128,184	-1,909	126,275
Viivituses portfell	108,698	-26,354	82,344
Jaotus viivispäevade järgi			
kuni 30 päeva	21,264	-0,944	20,320
31-60 päeva	6,774	-0,359	6,415
61-90 päeva	3,429	-0,254	3,175
üle 90 päeva	77,231	-24,797	52,434
Statistiline allahindlusreserv	-	-3,558	-3,558
Kokku	236,882	-31,821	205,061

Allahindluste põhimõtted

Allahindluste põhimõtted on detailselt kirjeldatud aastaaruande lisas 1.

Kontsern moodustab laenuõuete väärtuse vähenemise riski katmiseks laenu allahindluste reservi. Maksekäitumisega seonduvate riskide maandamiseks ning tekkinud, kuid arvestuses kajastamata (Incurred But Not Reported) kahjumite katmiseks, on Kontsern moodustanud laenudele statistilisi allahindlusreserve ja erialahindlusi, mis 31.12.2013 seisuga moodustasid kokku 38,510 miljonit eurot ehk 13,7% laenuportfellist. Reservi moodustamisel on lähtutud konservatiivsetest eeldustest. Täiendav info

laenuõuete allahindluse kohta on toodud lisas 7.

Raha ja nõuded pankadele pankade krediidi-reitingute lõikes

Vastavalt Moody's Investors Service reitingutele või nende ekvivalentidele on Kontserni vahendid hoiustatud järgnevalt:

	31.12.2013	31.12.2012
Aaa-Aa3	0,925	1,093
A1-A3	5,115	24,312
Baa1-Baa3	0,700	1,115
Ba1-Ba3	0,213	-
Muud	0,047	-
Kokku	7,000	26,520

Võlakirjaportfell reitingu lõikes

Vastavalt Moody's Investors Service reitingutele või nende ekvivalentidele jaguneb Kontserni lunastustähtajani hoitav võlakirjaportfell järgnevalt:

	31.12.2013	31.12.2012
Baa1-Baa3	7,972	6,402
Ba1-Ba3	-	2,074
Total	7,972	8,476

Kontsentratsioonirisk

Kontsentratsioonirisk on risk, mis tuleneb suurest riskipositsioonist ühe vastaspoole või seotud vastaspoole vastu või vastaspoolte vastu, kelle riski mõjutab ühine riskitegur.

Kontsern käsitleb kontsentratsiooniriski juures nii ühe osapoole, seotud osapoolte kui ka ühe majandusharu, territooriumi või riskiteguriga seotud varasid.

Igapäevases majandustegevuses väldib Kontsern kontsentratsiooniriski võtmist, keskendudes suure riskikontsentratsiooni vältimiseks eeskätt keskmistele ning väiksematele laenudele. Kontsern ei välista piisava tagatise olemasolul ning muude nõutavate tingimuste täitmisel ka suuremate laenusummade väljastamist, kuid ühelgi juhul ei või laenuvõtja ja temaga seotud osapoolte summaarsed kohustused Kontserni ees ületada 10% Kontserni neto-omavahenditest.

Suure riskikontsentratsiooniga kliendid, kelle võlgnevus moodustab üle 10% grupi neto-omavahenditest, 31.12.2013 seisuga puudusid.

Kontsern kasutab kontsentratsiooniriski vältimiseks krediidiriski juhtimise meetmetele lisaks järgmisi meetmeid:

- Kontsern on orienteerunud majandustegevuses füüsiliste isikute

ja väikeste ning keskmise suurusega ettevõtjate teenindamisele.

- Kliendid identifitseeritakse vastavalt hoolsusmeetmetele.
- Klientide omavahelised seosed selgitakse välja klientidele suunatud küsimustike ning päringusüsteemi abil.
- Kontsern jälgib krediidiriski koondumist ühe mõjuri suhtes, vajadusel piirates krediidiriski klientide grupi osas, kes on seotud või mõjutatud ühest sellisest mõjurist.

Tagatiserisk

Tagatiserisk on risk, mis tuleneb tehingu tagatise liigist, väärtusest, vormist ja tagatise realiseerimise korrast.

Kontsern piirab teadlikult tagatiseriski ning eeldab, et Kontserni valitud krediteerimise viis ja mahud tagavad tõhusama krediidiriski maandamise kui tagatise vastuvõtt ja tagatisest tulenevad rahavood.

Kontsern piirab oma tegevuses tagatise turuväärtuse kõikumisest tingitud mõjutusi Kontserni varadele.

Tagatiseriski juhtimine toimub alljärgnevate põhimõtete abil:

- Kontsern lähtub laenude väljastamisel põhimõttest, et väljastatavad laenud peavad olema tagatud kliendi sissetulekuga.
- Kontsern lähtub tagatise riski võtmisel põhimõttest, et nõuded laenude tagatistele sõltuvad laenusumma suurusest. Suuremad laenud peavad reeglina olema tagatud füüsiliste tagatistega (asjaõiguslikud tagatised nt hüpoteek kinnisasjale), väiksemate laenusummade tagastamine on kindlustatud käendusega, laenuvõtja

rahavoogudega või varaga. Kontsern ei arvesta finantseerimisel üksnes laenuvõtja äriplaani või majandustegevust.

- Väikese ja keskmise suurusega laenude tagamisel on otstarbekas kasutada võlaõiguslikke tagatise. Kontsern teadvustab, et asjaõigusliku tagatise juriidiline jõustatavus ja realiseerimise protsessi reguleeritus on piiravad tegurid selliste tagatiste kasutamisel Kontserni majandustegevuses. Võlaõigusliku tagatise väärtus ei sõltu otseselt keskkonnas toimuvast va. tagatist puudutava regulatsiooni muutumise risk. 90,3% Kontserni laenuportfelist koosneb nõuetest, mis on tagatud võlaõiguslike tagatistega.
- Laenu väljastamisel järgitakse Kontserni poolt kehtestatud piirmäärasid, võttes sealjuures arvesse nii laenusumma üldist suurust kui laenusumma suhet tagatise väärtusesse.
- Vastuvõetava asjaõigusliku tagatise või muu tagatise piisavuse ja väärtuse hindamisel lähtutakse selle hetkeväärtusest ning arvestatakse selle muutumisega ajas. Tagatise väärtuse hindamisel kasutatakse vajadusel erialaekspertide (nt kinnisvarahindajad) abi.
- Kontsern aktsepteerib väljastatavate laenude tagatisena vaid neid kinnisasju, mille turuväärtuse määramiseks on Kontserniga koostöölepingu sõlminud kinnisvarabürood koostanud kirjaliku eksperthinnangu; lisaks kinnisvarabüroode poolt koostatud eksperthinnangutele toimub tagatise riski subjektiivne hindamine Kontserni poolt.
- Kinnisvarabüroodega sõlmitavad hindamisalased koostöölepingud peavad sätestama kinnisvarabüroo varalise

vastutuse kinnisvarabüroo poolt koostatud ebaõige eksperthinnangu eest.

- Tagatisena aktsepteeritakse vaid aktiivse ja läbipaistva kinnisvaraturuga piirkondades asuvaid tagatise. Nimetatud piirkonnad määratakse kindlaks koostöös Kontserni poolt aktsepteeritavate kinnisvarabüroode ja ekspertidega. Valdavaks Kontserni poolt aktsepteeritavaks asjaõiguslikuks tagatiseks on I järjekoha hüpoteek kinnistusraamatus, tagamaks tagatise turuväärtuse languse korral Kontserni nõude täielikku rahuldamist.
- Asjaõigusliku tagatise tagatisvara peab laenu kestuse jooksul olema kindlustatud Kontserni poolt aktsepteeritud kindlustusseltsis vähemalt vara taastamisväärtuse ulatuses.

Krediidiriskiga seotud muud riskid

Krediidiriski käsitlemisel arvestab Kontsern lisaks kontsentratsiooniriskile ja tagatise riskile järgnevate krediidiriskiga kaasnevate riskidega:

- Maarisk on risk, mis tuleneb vastaspoole asukohariigi majanduslikust, poliitilisest või sotsiaalsest olukorrast. Maariski kontrollib Kontsern läbi tütarettevõtja ja filiaali portfelli suuruse jälgimise. Põhilise maariski kontrollimise võttena kasutab Kontsern valdavalt füüsiliste isikute, Kontserni tegevuskoha riigi residentide, kes omavad regulaarseid sissetulekuid asukohariigis, krediteerimist.
- Äririsk ehk strateegiline risk on risk, mis tuleneb mittekohasest äriotsustusest või nende puudulikkusest elluviimisest või tegevuskeskkonna ja klientide käitumise muutumisest või tehnoloogilisele arengule mittesobivast reageerimisest. Kontsern arvestab, et krediidirisk füüsiliste isikute tarbimise finantseerimisel võib

olla mõjutatud majandustsükli faasi muutumisest, millest tingitult võib tõusta oht Kontserni tulemi vähenemisele. Nimetatud ohu maandamiseks on oluline krediteerimisel kasutada vahendina kliendile sobiva makse suurust.

Tururisk

Tururisk on risk, mis tuleneb turuhindade muutusest. Tururiskidest mõjutavad Kontserni tegevust valuutarisk ja intressirisk. Kontsern ei oma aktiivset kauplemisportfelli, mistõttu puudub tururisk kauplemisportfelist. Kontserni tururiskidele avatus tekib positsioonidest, mida mõjutab turu riskitegurite muutumine. Nendeks on intressimäärad ja valuuta vahetuskursid.

Valuutarisk on risk, mis tuleneb valuutakurside muutusest. Kontserni valuutarisk tekib ebasoodsatest liikumistest vahetuskurssides euro suhtes.

Intressirisk on risk, mis tuleneb intressimäärade muutusest.

Valuuta- ja intressirisk on Kontserni tasandil juhitavad riskid. Tururiskide juhtimise aluseks on ühtsed riskide võtmise ja juhtimise põhimõtted, mille juhatus ja nõukogu on kehtestanud kõigile Kontserni üksustele ühtse poliitika vormis.

Tütarettevõtjate ja filiaalide valuuta- ja intressiriski juhtimist korraldab Kontsern. Valuuta- ja intressiriski juhib üldiselt Kontserni juhatus ja vahetult kontserni finantsjuht.

Kontserni põhitegevus on eraisikute ja väikeste või keskmiste ettevõtjate krediteerimine. Likviidseid varasid hoitakse üldjuhul keskpankades, Kontserni tegutsemispiirkonna kommertsbankades või väärtpaberites. Kontsern ei võta üldiselt turu- ega kauplemisriski. Likviidsusportfelli koosseisu kuuluvaid väärtpaberitest võla-

rumente hoitakse lõpptähtajani.

Kontsern jälgib valuuta- ja intressiriski koos, arvestades nimetatud riskide seotust makromajanduskeskkonnaga.

Valuuta- ja intressiriski juhtimisel jälgitakse pidevalt laenuklientide- ja finantsturul toimuvaid muutusi nii Eesti-siseselt kui maailmas tervikuna. Kontserni tegevust oluliselt mõjutavate muutuste ja trendide ilmnedes vaadatakse üle Kontserni lühi- ja pikaajalised finantsplaanid ning tehakse vajadusel korrektiivid muutustega kohandumiseks. Jooksvalt jälgitakse muutusi peamiselt Eesti ja Euroopa Liidu regulatiivses keskkonnas ning arvestatakse võimaliku seadusandliku ja poliitilise riskiga, et tagada järjepidev toimimine sõltumata planeeritavatest muudatustest. Makromajanduskeskkonna üldistest muutustest tulenevaid mõjusid Kontserni tegevusele hinnatakse ja jälgitakse pidevalt, arvestades potentsiaalsete muutustega keskkonnas. Erinevate tururiskide mõju hindamiseks tehakse regulaarselt stressteste, mis annavad infot võimalikest arengutest turuolukorra muutumisel.

Kontsern väldib intressiriski väljaantud laenudelt ning fikseerib intressi laenulepingus. Kontsern kasutab intressiriski maandamiseks kõrgemat tulumäära väljaantud laenudel, võrreldes turu keskmise intressitasemega. Kontsern viib läbi regulaarseid stressteste intressiriski hindamiseks.

Kontsern tegutseb erinevatel turgudel nii Eurotsoonis kui sellest väljaspool. Kontserni riskijuhtimise strateegia näeb ette olulistest välisvaluutapositsioonidest tekkivate valuutariskide maandamist.

Kontserni väljaantavad laenud on nomineeritud vastava tegevuspiirkonna valuutas või euros. Leedu liti ja Läti liti on Euroopa Liidu liikmesriigi rahvusvaluutad. Leedu liti ja

Läti lati kursid on fikseeritud vastavate riikide keskpankade poolt ja on seotud euroga. Kursi kõikumine on seadusega piiratud kursi kõikumiskoridoriga.

Valuutakursi olulisest kõikumisest tingitud kahjude ärahoidmiseks sisaldavad Leedus ja Lätis varem väljaantud laenude lepingud devalveerimisklauslit, mis tagab lepingus sätestatud kohustuste vahekorra säilimise lepingu kestvuse jooksul.

Rootsi turul tegutsemisest tulenevate valuutariskide maandamiseks sõlmib ettevõtja euro ja Rootsi krooni vahetustehingu (forward) ja tähtpäevatehingu (swap) lepinguid ning kajastab neid lähtudes välisinvesteeringute riskimaandamisarvestuse erireeglitest.

Praegusel ajal väljastab Kontsern laene eurodes ja Rootsi kroonides, milles nomineeritud varade osakaal koguvaradest oli 2013. aastal vastavalt 91,8 % ja 4,8%.

Valuutade netopositsioonid seisuga 31. detsember 2013

	Aruandeline positsioon		Aruandeväline positsioon		Neto- positsioon
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	
EUR (euro)	270,723	221,559	13,641	0,770	62,035
LVL (Läti latt)*	6,315	1,966	-	-	4,349
LTL (Leedu litt)	0,880	0,331	-	-	0,549
SEK (Rootsi kroon)	32,747	18,229	-	14,028	0,490
GBP (Suurbritannia nael)	0,068	0,003	-	-	0,065

* 1. jaanuaril 2014 ühines Läti Vabariik euroalaga ja kõik Läti lattides olevad valuutapositsioonid konverteeriti samal kuupäeval eurodesse.

Valuutade netopositsioonid seisuga 31. detsember 2012

	Aruandeline positsioon		Aruandeväline positsioon		Neto- positsioon
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused	
EUR (euro)	257,789	217,710	-	3,043	37,036
LVL (Läti latt)	7,321	2,778	-	-	4,543
LTL (Leedu litt)	1,094	0,241	-	-	0,853
SEK (Rootsi kroon)	13,536	0,288	-	13,315	-0,067
GBP (Suurbritannia nael)	0,001	0,001	-	-	-

Allolevalt on hinnatud valuutariskile avatud positsioonidest tulenevate võimalike muutuste mõju kasumile ja omakapitalile, kui välisvaluuta bilansipäeva kursid euro suhtes oleksid tugevnenud/nõrgenenud 10%.

Valuutakursside võimaliku muutuse mõju kasumile ja omakapitalile seisuga 31. detsember 2013

	Avatud positsioon	Rahaline mõju	% oma- kapitalist
LVL (Läti latt)	4,349	0,435	0,6%
LTL (Leedu litt)	0,549	0,055	0,1%
SEK (Rootsi kroon)	0,490	0,049	0,1%
GBP (Suurbritannia nael)	0,065	0,006	0,0%
Kokku	5,453	0,545	0,8%

Valuutakursside võimaliku muutuse mõju kasumile ja omakapitalile seisuga 31. detsember 2012

	Avatud positsioon	Rahaline mõju	% omakapitalist
LVL (Läti latt)	4,543	0,454	0,8%
LTL (Leedu litt)	0,853	0,085	0,1%
SEK (Rootsi kroon)	-0,067	-	0,0%
Kokku	5,329	0,539	0,9%

Finantseerimis- ja likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsern ei suuda täita õigeaegselt või täies mahus oma tulevase kohustusi.

Finantseerimisrisk on risk, mis tuleneb Kontserni majandustegevuseks vajaliku ressursi hankimise ebakindlusest.

Kasvu finantseerimise risk on risk, mis tuleneb Kontserni majandustegevuse arendamiseks, kasvatamiseks või mahtude suurendamiseks vajaliku rahalise ressursi hankimise ebakindlusest.

Finantseerimis- ja likviidsusrisk on Kontserni tasandil juhitavad riskid. Tütarettevõtjate ja filiaalide finantseerimist ja likviidsuse juhtimist korraldab Kontsern.

Peamine finantseerimis- ja likviidsusriski juhtimise organ on Aktivate ja passivate juhtimise komitee (ALCO). ALCO pädevusse kuuluvad järgmised küsimused:

- Kontserni finantsriskide, sh likviidsus-, intressimäära- ja valuutakursiriski maandamise poliitika;
- Kontserni ja tema tütarettevõtjate kapitali planeerimine;
- Kontserni ja tema üksuste rahastamise poliitika ja hinnastamine;
- Kontserni investeerimispoliitika.

Finantseerimis- ja likviidsusriski juhib vahetult Kontserni juhatuse ja otseselt Kontserni finantsjuht.

Finantseerimise- ja likviidsusriski juhtimine tugineb regulaarselt koostatavatele rahavoo-

gude- ning erinevate suhtarvude aruannetele ning prognoosidele, mida väljendab likviidsuse juhtimise plaan, stressi testimise läbiviimisele ning likviidsuspuhvrte hoidmisele.

Finantseerimise- ja likviidsusriski juhtimisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- Kontserni likviidsuse juhtimise eesmärk on tagada nii lühi- kui pikaajaliselt igapäevaseks tegevuseks vajalike rahaliste vahendite olemasolu ning Kontserni korraline ja erakorraline võime täita olemasolevaid võlakohustusi.
- Kontserni likviidsuse planeerimisel tuleb lähtuda põhimõttest, et konkreetne nõue Kontserni vastu, mille tähtaeg saabub või võib saabuda, ei saaks, arvesse võttes kõiki Kontserni poolt kasutatavaid finantseerimisallikaid ja laenude väljastamise piiramise võimalusi, põhjustada likviidsuse vahendite puudust.
- Kontsern jälgib jooksvalt nõuete ja kohustuste ajalist jaotumist ning kehtestab kindlaksmääratud ajavahemikule lubatavad nõuete ja kohustuste vahede maksimaalsed piirmäärad.
- Kontsern hoiab piisavat likviidsusvaru, et tagada igal ajahetkel oma kohustuste täitmine. Likviidsuseid varasid hoitakse keskpankades, rahaturu- ja likviidsusfondides, tähtajalistes deposiitides ning võlakirjades.
- Kontsern mitmekesistab oma finantseerimisallikaid, kaasates hoiuseid uutelt turgudelt.

Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine seisuga 31. detsember 2013

	Tähtajaks tasumata	Alla 1 kuu	1-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Saldo
Varad						
Raha ja nõuded pangale	-	29,774	0,493	-	-	30,267
Nõuded klientidele	70,757	7,470	54,582	114,121	14,439	261,369
sh laenuportfell	52,304	7,470	54,582	114,121	14,439	242,916
sh intressinõuded	18,453	-	-	-	-	18,453
Finantsinvesteeringud	-	-	7,972	-	-	7,972
Positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	-	-	0,055	0,108	-	0,163
Varad kokku	70,757	37,244	63,102	114,229	14,439	299,771
Kohustused						
Hoiused	-	8,030	79,342	133,795	17,481	238,648
Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	-	-	0,001	0,181	-	0,182
Kohustused kokku	-	8,030	79,343	133,976	17,481	238,830
Avatud positsioon	70,757	29,214	-16,241	-19,747	-3,042	60,941

Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine seisuga 31. detsember 2012

	Tähtajaks tasumata	Alla 1 kuu	1-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Saldo
Varad						
Raha ja nõuded pangale	-	22,695	14,137	-	-	36,832
Nõuded klientidele	71,570	8,110	46,008	83,597	15,236	224,521
sh laenuportfell	52,110	8,110	46,008	83,597	15,236	205,061
sh intressinõuded	19,460	-	-	-	-	19,460
Finantsinvesteeringud	-	1,776	6,700	-	-	8,476
Positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	-	-	-	0,020	-	0,020
Varad kokku	71,570	32,581	66,845	83,617	15,236	269,849
Kohustused						
Võlgnevused krediitiasutustele	-	0,019	0,019	3,928	-	3,966
sh 6 kuu Euriboriga fikseeritud	-	0,019	0,019	-	-	0,038
Hoiused	-	6,400	63,736	130,697	12,103	212,936
Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	-	-	0,036	0,267	-	0,303
Kohustused kokku	-	6,419	63,791	134,625	12,103	216,902
Avatud positsioon	71,570	26,162	3,054	-51,008	3,133	52,947

Kontsern jälgib likviidsus- ja finantseerimisriski koos, arvestades nimetatud riskide omavaheolist olulist seost Kontserni majandustegevuses.

Kontsern jälgib enda ja tütaretevõtjate nõuete ning kohustuste ajalist jaotumist (varade ja kohustuste mahtude ja tähtaegade sobivust) ning kehtestab kindlaksmääratud ajavahemikule lubatavad nõuete ja kohustuste vahede maksimaalsed piirmäärad.

Lisaks prognoositud likviidsusvajaduse tasemele hoitakse ka likviidsusvaru, mis peab moodustama vähemalt 5% laenuportfelli suuruselt, mida üldjuhul ei kasutata igapäevase finantseerimisvajaduse katmiseks, vaid on käsitletav kui reserv võimalike erakorraliste väljaminekute finantseerimiseks.

Kontsernis on kehtestatud likviidsuse ja finantseerimise talituspidevuse- ja taasteplaani, mis sisaldab tegevusi ja käitumismudeleid toimimiseks likviidsus- ja finantseerimise erakorralistes olukordades ja nende lahendamiseks.

Kontserni spetsialiseerumine tarbijakrediidile võimaldab kontrollida varade mahtu. Kontserni laenuportfelli mahu muutumine on suhteliselt stabiilne ning ei saa sõlmitud lepingutest tulenevalt lühikeses ja kesk-pikas ning pikas horisondis olulises ulatuses muutuda. Kontsernil puudub lepinguline kohustus uusi laenusid väljastada ning samas on väga väike nende laenude osakaal, mis sisaldavad klientide poolt kasutamata krediidilimiite.

Kontsern kasutab Finantseerimis- ja likviidsusriski kontrollivõttena laenuportfelli osatähtsuse muutmist (piiramine ja vähendamine). Operatiivse kontrolli võttena piiratakse vastavalt vajadusele uute laenude väljaandmist. Juhul kui on selgunud, et tavapärasest majandustegevust pole võimalik vajalikul määral finantseerida, vähendatakse laenude väljastamist klientidele sellisel määral, et varem sõlmitud laenulepingute tagasilaekumised tagaksid võetud finantskohustuste täitmise.

Finantskohustustega seotud tulevased rahavood seisuga 31.12.2013

	Raamatupidamisväärtus	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Tarnijatele tasumata arved (lisa 17)	0,218	0,218	-	-	-	-	0,218
Hoiused (lisa 16)	238,648	8,080	12,879	67,804	139,276	19,979	248,018
Potentsiaalsed kohustused (lisa 28)	0,770	0,021	0,022	0,111	0,616	-	0,770
Kohustused kokku	239,636	8,319	12,901	67,915	139,892	19,979	249,006

Finantskohustustega seotud tulevased rahavood seisuga 31.12.2012

	Raamatupidamisväärtus	Alla 1 kuu	1-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Võlgnevused krediidasutustele (lisa 15)	3,966	0,003	0,043	0,022	3,934	-	4,002
Tarnijatele tasumata arved (lisa 17)	0,559	0,559	-	-	-	-	0,559
Hoiused (lisa 16)	212,936	7,278	13,588	57,745	144,665	15,266	238,542
Potentsiaalsed kohustused (lisa 28)	3,043	0,027	0,004	0,126	2,886	-	3,043
Kohustused kokku	220,504	7,867	13,635	57,893	151,485	15,266	246,146

Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on Kontserni sisemistest protsessidest või inimeste tegevusest või kasutatavatest süsteemidest või välistest sündmustest tulenev otsuse või sündmusega kaasnev võimalus või tõenäosus, et selle elluviimisega kaasnevad mittesoovitavad tagajärjed.

Operatsiooniriskiga on seotud järgnevad riskid:

- Juriidiline risk on võimalus või tõenäosus, et Kontserni tegevus ei vasta õigusaktidele, lepingutele, headele tavadele ja eetilistele normidele või tugineb nimetatud normide ebaõigel tõlgendamisel või Kontsern kui õigustatud osapool ei saa rakendada oma õigusi või oodata kohustuste täitmist, kuna kohustatud osapool ei täida võetud kohustusi.
- Vastavusrisk on võimalus või tõenäosus, et Kontsern ei täida või ei täida kohaselt seadustes, regulatsioonides, poliitikates ja muudes Kontserni suhtes ülimuslikes normides sätestatud nõudeid või ei vasta sellistele nõuetele või toimib huvide konflikti olukorras.
- Strateegiline risk on võimalus või tõenäosus, et Kontserni ärieesmärkide saavutamine ning otsuste ja tegevuste sooritamine on takistatud või raskendatud konkurentsi, tegevuskeskkonna või järelevalve tegevuse tõttu.
- Reputatsioonirisk on võimalus või tõenäosus, et negatiivne avalikkuse tähelepanu, sõltumata selle tõesusest, toob kaasa kliendibaasi kahanemise, vähendab Kontserni tulu või tõstab kulutusi.
- Turvarisk on võimalus või tõenäosus, et välis- või sisekeskkonna sündmus takistab või muudab võimatuks Kontserni ressursside (vara, personal, andmed, dokumendid, rajatised) käideldavuse, töökindluse, ohutuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse.
- Personalirisk on võimalus või tõenäosus, et Kontserni ärieesmärkide saavutamine ning otsuste ning tegevuste sooritamine on takistatud või raskendatud töötajate puudumise, lojaalsuse, pädevuse ja ametikohale mittesobivuse tõttu.
- Kontrolli- ja juhtimisrisk on võimalus või tõenäosus, et Kontsernis rakendatavad kontrollimehhanismid ja juhtimismeetmed ei ole kohased või puuduvad Kontserni ärieesmärkide saavutamiseks.
- Regulaatiivne risk on võimalus või tõenäosus, et Kontsern ei saavuta oma ärieesmärke või nende saavutamine on raskendatud muudatuste tõttu regulatiivses keskkonnas.
- Infotehnoloogia risk on võimalus või tõenäosus, et Kontsernis kasutatav infotehnoloogia süsteem ei toimi või toimib ebaadekvaatselt või ei ole kasutatav või kasutatakse ebaadekvaatselt.
- Protseduuririsk on võimalus või tõenäosus, et Kontsernis kohaldatavad protseduurireeglid on ebaadekvaatsed või neid ei täideta või täidetakse mittekohaselt.

Kontsern käsitleb operatsiooniriski ja sellega seotud riske kui iseseisvat riskivaldkonda, millel on tihe side ka Kontserni peamise riskiallika krediidiriskiga. Kontsern jälgib operatsiooniriski ja sellega seonduvaid riske koos, arvestades nimetatud riskide omavahelist olulist seost Kontserni majandustegevuses.

Operatsioonirisk ja sellega seotud riskide juhtimine on suunatav ja koordineeritav Kontserni tasandil. Operatsiooniriski ja selle-

ga seotud riskide üldist juhtimist korraldab Kontserni juhatus ja vahetut juhtimist korraldavad riskijuht ja allüksuste juhid. Tütarettevõtjate ja filiaalide operatsiooniriski ja sellega seotud riskide juhtimist korraldab Tütarettevõtjate ja filiaalide juhtkond.

Kontsern on keskselt määratlenud alused operatsiooniriski alaseks tegevuseks. Nimetatud arusaam on fikseeritud Kontserni poliitikates ja sise-reeglites ning protseduurides. Kuna operatsiooniriski juhtimine on lai valdkond, siis käsitlevad operatsiooniriske mitmed erinevad Kontserni sise-eeskirjad.

Kontserni riskijuhtimine vastutab kogu Kontserni operatsiooniriskide ühtse aruandluse eest. Iga kvartal viiakse läbi Kontserni operatsiooniriskide riskitasemete analüüs ja selle kohta koostatakse ülevaade, mida esitatakse Kontserni ja äriüksuste juhtkondadele. Erakorraliste sündmuste ja -riskide hindamiseks kasutab Kontsern erinevaid simulatsioonitehnikaid ja stressteste.

Operatsiooniriski juhtimise eesmärgiks on saavutada võimalikult madal riskitase, lähtudes riskijuhtimise majandusliku efektiivsuse põhimõttest. Juhitamatuid ja limiteerimata riske ei võeta, vaatamata tulude kasvule, mis nendega võib kaasneda. Kontserni mainet kahjustada võivad operatsiooniriskid hoitakse kõrgendatud tähelepanu all ning piiratakse.

Kontsern rakendab operatsiooniriskide juhtimiseks järgmisi meetodeid:

- Operatsioonikahjude vältimise peamised vahendid on riskijuhtimise vastutuse hoidmine äriüksustes, iga töötaja riskiteadlikkuse suurendamine ja tugeva kontrollikeskonna loomine. Kontserni hinnangul on olulisimaks operatsiooniriski kontrollimise võtteks riskiteadliku ning vastutustundliku organisatsioonikultuuri kujundamine, mida toetavad rakendatavad praktikad, tavad, tõhusad sisereeglid, toimiv sisekontrollisüsteem, kindlustus ning ennekõike tegevustulude vajalik tase.
- Kontsern hoidub liiga keerukatest toodetest ning pakub vaid lihtsaid tooteid – laen ja hoius.
- Kontsernis on üleorganisatsiooniline arusaam Kontserni tegevuses võimalikult esinevatest operatsiooniriski puudutavatest intsidentidest, kahjujuhtumitest ja erakorralise tulude juhtumitest. Kontsernis on korraldatud nimetatud juhtumite haldamine. Juhtumite analüüsi tulemuste alusel toimub Kontsernis rakendatavate kontrollimeetmete ajakohastamine, et minimeerida või vältida võimalikke ohtusid tulevikus.
- Operatsiooniriski ja sellega seotud riskide juhtimine tugineb Kontserni tegevusega kaasnevatest riskidest tekkivate võimalike kahjujuhtumite ennetavale analüüsile. Kontsern kasutab operatsiooniriski ja sellega seotud riskide regulaarseks jälgimiseks, analüüsiks ning kontrollimiseks erinevaid riskiindikaatoreid, millised haaravad ka Kontserni tütarettevõtteid ja filiaale.
- Operatsiooniriski ja sellega seonduvate riskide identifitseerimist ja hindamist teostatakse läbi enese- või riskihindamise küsimustike ja/või seminaride ning üksuste, funktsioonide ja protsesside riskide kaardistamise riski tüübi alusel.
- Kontsern määratleb ja hindab kõikide toodete, oluliste tegevuste, protsesside ja kasutatavate süsteemidega seotud operatsiooniriskid ning sellega seonduvaid riske. Selline hindamine teostatakse enne iga uue toote, protsessi või süsteemi juurutamist.
- Kontsernis toimib talitluspidevuse planeerimine, mille eesmärk on valmistada

Kontsern ette ebatõenäoliste, kuid võimalike sündmuste jaoks, nagu seda on protsesside ja süsteemide tegevuse katkestused, ning kaitsta elusid ja tervist, ning leevendada selliste võimalike sündmuste mõju Kontsernile. Talituspidevuse korraldamiseks on välja töötatud talitluspidevuse stsenaariumid ja konkreetsed tegevuskavad. Kontsern tegeleb ennetavalt turvalisuse juhtimisega, et tagada kõikide Kontserni varade kaitstus võimalike ohtude vastu, kasutades selleks nii tehnilisi, organisatsioonilisi kui ka administratiivseid meetmeid. Olulisemate riskide maandamiseks on Kontsernil sõlmitud kindlustuslepingud.

Operatsiooniriski hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavusriski juhtimisel. Vastavusriski juhtimine on pidev protsess, mille eesmärgiks on:

- vastavuse saavutamine ja hoidmine, välistades, vähendades või limiteerides Kontserni regulatiivset või eetilist vastutust Kontserni töötajate, klientide, seaduse, tehingute osapoolte ja avalikkuse ees;
- luua ja hoida Kontserni klientide, investorite ja järelvalveasutuste usaldust Kontserni vastu.

Vastavusriski juhtimine toimub ennetavalt ning proportsionaalselt lähtudes reeglipõhisest ja riskipõhisest lähenemisest.

Kontsern analüüsib väljastpoolt Kontserni sisseostetavate teenuste pakkujaid ning suhted teenusepakkujatega tuginevad konkreetsetel lepingutel.

Kontserni senine ajalooline kogemus on näidanud, et operatsiooniriski kahjujuhtumid on ärahoitavad ning ohujuhtumite tuvastamist hõlbustavad standardiseeritud protsessid ning

spetsialiseerumine vähestele toodetele, mille osas ohud on ajaloolise kogemusega teadvustatud ning tegevusrutiinidesse sisestatud. Kontsernil puudub olulise kahju ja olulist kahju tekkimise võimalust sisaldavate ohujuhtumite kogemus. Kontserni tegevuses on esinenud vaid väikese mõjuga juhtumid, mis oma kogumis ei ületa olulise kahju suuruse kriteeriume.

Ootamatute operatsiooniriski kahjude katmiseks vajaliku kapitalinõude määratlemiseks on Kontsern kohaldanud BASEL II kapitali adekvaatsuse reeglitele vastavat standardiseeritud lähenemist. Kontsern on rakendanud nõutavad meetodid, nagu näiteks kahjude andmebaas, riskialane enesehindamine ja ärisituatsioonide planeerimine.

Operatsiooniriskile eraldatud kapital sisaldub üldises kapitali adekvaatsuse suhtarvus. Kontsern kasutab operatsiooniriski kapitalinõude leidmiseks standardmeetodit.

Omavahendid

Omavahendid on puhver Kontserni poolt võetud riskidest tekkivate võimalike kahjude katmiseks. Kontserni võime kanda kahjusid sõltub Kontserni tegevuse tulemuslikkusest, samuti ka erinevatest kvalitatiivsetest teguritest nagu riskide kontrollimise võimekus, juhtimise kvaliteet ja kontroll.

Kontsern käsitleb omavahenditena regulatiivselt määratletud omavahendeid. Kontserni omavahendite olulisimad komponendid on:

- Sissemakstud aktsiakapital. Kontserni sissemakstud aktsiakapital on 8 miljonit eurot.
- Kohustuslik reserv. Vastavalt äriseadustikus esitatud nõudele on Kontsern moodustanud kohustusliku reservkapitali, milles suurus 31.12.2013 seisuga on 0,800 mil-

jonit eurot.

- Eelmiste aastate jaotamata kasum.
Eelmiste aastate jaotamata kasum on välisaudiitori poolt auditeeritud. Selle puhul on arvestatud kõiki võimalikke makse ja dividendide väljamakseid. 31.12.2013 seisuga oli Kontserni eelmiste aastate jaotamata kasumi suuruseks 49,183 miljonit eurot.
- Käesoleva majandusaasta kasum, mille suu-

rus on kontrollitud välisaudiitori poolt.

Kõik nimetatud komponendid kuuluvad esimese taseme omavahendite (Tier1 kapital) hulka. 31.12.2013 seisuga oli Kontserni esimese taseme omavahendite kogusumma 67,647 miljonit eurot ja teise taseme omavahendite kogusumma 0,979.

	31.12.2013	31.12.2012
Sissemakstud aktsia- ja osakapital	8,000	8,000
Kasumi arvel moodustatud reservid	0,800	0,794
Eelmiste perioodide jaotamata kasum või kahjum*	49,183	43,211
Realiseerimata valuutakursivahed	0,030	0,481
Immateriaalne põhivara	-1,039	-0,968
Aruandeperioodi kasum*	10,795	7,030
Muud esimese taseme omavahendid	-0,122	-0,108
Esimese taseme omavahendite summa	67,647	58,440
Ümberhindluse reservid	0,979	-
Teise taseme omavahendite summa	0,979	-
Mahaarvamised	-	-
Omavahendid kokku	68,626	58,440

* Aruandeaasta kasumist ei ole maha arvestatud kasumi jaotamise ettepanekus väljatoodud dividende.

Kapitalinõuded

Kapitalinõuete arvutamisel krediitiasutuse poolt rakendatavad meetodid on sätestatud Euroopa Liidu pangandusdirektiivis ja kapitalinõuete direktiivis. Nimetatud reeglite alusel toimus kapitalinõuete arvutamine aruandeaastal. Olemasolevad reeglid muutuvad 2014. aastal jõustuva uue Euroopa Liidu pangandus-

direktiivi ja -määrusega, millega võetakse kasutusele Basel III kapitali adekvaatsuse reeglid ja G-20 tasandil tehtud rahvusvahelised kokkuleppe soovitusel.

Kontsern kasutab nii krediidiriski kapitalinõuete kui ka operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamisel standardmeetodit.

	31.12.2013	31.12.2012
Kapitalinõuded		
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	0,837	0,728
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	0,637	1,707
Äriühingud standardmeetodil	1,488	1,179
Jaenõuded standardmeetodil	13,188	11,090
Kinnisvaraga tagatud nõuded standardmeetodil	0,543	0,647
Viivituses nõuded standardmeetodil	6,395	6,843
Muud varad standardmeetodil	1,112	0,991
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	24,200	23,185
Välisvaluutariski kapitalinõue	0,545	0,540
Operatsiooniriski standardmeetod	4,442	3,896
Kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	29,187	27,621

Kapitalijuhtimine

Kontsern on väikese aktsionäride ringiga ettevõtja. Ettevõtja mõlemad aktsionärid on olnud ettevõttega seotud alates selle asutamisest, omades mõlemad 50%list osalust. Aktsionärid omavad pikaajalist nägemust ettevõtte arengust.

Kontsern seadis eesmärgiks hoida 2013. majandusaastal minimaalselt 12%list kapitali adekvaatsust, nii Kontserni kui ka emaettevõtte tasemel. 31.12.2013 seisuga ulatus kapitali adekvaatsus 23,5%, ületades seadusega nõutud normatiivi oluliselt. Kapitali adekvaatsuse määr moodustus kogu ulatuses esimese taseme omavahendite arvelt.

Kontsern kasutab riskipõhist kapitali planeerimist, tagades, et Kontserni tegevusega kaasnevad kõik riskid oleksid igal ajahetkel piisavalt kaetud omavahenditega. Kapitali planeerimine toimub Kontserni strateegia, riskiprofilil ja riskiisu arvesse võtvate prognooside alusel. Kapitalivajaduse prognoos ja planeerimine toimub regulatiivse kapitali adekvaatsuse arvutamise baasil, millele lisatakse juurde kapita-

linõuded täiendavate riskide katteks, mida ei ole regulatiivsetes kapitalinõuetes arvestatud. Kapitalivajaduse prognoosimisel arvestatakse strateegilise ja reputatsiooniriski mõjuga Kontserni tegevusele.

Täiendavalt leitakse vajalik kapitalipuhver sisemiselt soovitava kapitali adekvaatsuse taseme tagamiseks ebatõenäoliste, kuid võimalike ebasoodsate makroökonomiliste arengusuundade realiseerumisel.

Kontserni tegevuses toimub kapitali muutus valdavalt sisemiselt genereeritava kapitali arvel.

Kontsern arvestab, et tal puudub operatiivne ja arvestatav võimalus kapitali oluliseks suurendamiseks kui kapitali adekvaatsuse tase langeb soovitavast tasemest allapoole. Kapitali adekvaatsuse taseme langusel allapoole soovitud taseme rakendaks Kontsern varade struktuuri muutust (uute laenude väljakirjutamise piiramine ning laekuvate vahendite paigutamine madala või madalaima riskitasemega varadesse).

Kontserni kapitali adekvaatsus

	31.12.2013	31.12.2012
Sissemakstud aktsia- ja osakapital	8,000	8,000
Kasumi arvel moodustatud reservid	0,800	0,794
Eelmiste perioodide jaotamata kasum või kahjum	49,183	43,211
Realiseerimata valuutakursivahed	0,030	0,481
Immateriaalne põhivara	-1,039	-0,968
Aruandeaasta kasum*	10,795	7,030
Muud esimese taseme omavahendid	-0,122	-0,108
Esimese taseme omavahendite summa	67,647	58,440
Ümberhindluse reservid	0,979	
Teise taseme omavahendite summa	0,979	-
Mahaarvamised	-	-
Omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	68,626	58,440
Kapitalinõuded		
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	0,837	0,728
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	0,637	1,707
Äriühingud standardmeetodil	1,488	1,179
Jaenõuded standardmeetodil	13,188	11,090
Kinnisvaraga tagatud nõuded standardmeetodil	0,543	0,647
Viivituses nõuded standardmeetodil	6,395	6,843
Muud varad standardmeetodil	1,112	0,991
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	24,200	23,185
Välisvaluutariski kapitalinõue	0,545	0,540
Operatsiooniriski standardmeetod	4,442	3,896
Kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	29,187	27,621
Kapitali adekvaatsus	23,5%	21,2%

* Aruandeaasta kasumist ei ole maha arvestatud kasumi jaotamise ettepanekus väljatoodud dividendide. Ettepaneku kohaste dividendide eraldamise mõju kapitali adekvaatsusele on langetav 0,4 protsendipunkti (23,1%).

1. jaanuaril 2014 ühines Läti Vabariik euroalaga, mistõttu Läti lati valuutaposisioon ei mõjuta alates 2014. aastast välisvaluutariski kapitalinõuet. Eelnimetatud valuutaposisiooni muutust arvesse võttes, oleks 31.12.2013 adekvaatsuse näitaja 0,4 protsendipunkti suurem.

Kapitali adekvaatsus on arvutatud BIGBANK AS'ile. Kapitali adekvaatsus emaettevõtja tasandil oli 31.12.2013 seisuga 19,4%.

Kapitali adekvaatsus on arvutatud vastavalt direktiivile BASEL II. Kapitali adekvaatsuse arvutamisel kasutatavas konsolideerimisgrupi määratluses ei ole erinevusi finantsaruannete

koostamisel kasutatavast konsolideerimisgrupi määratlusest.

Vastavalt krediidiasutuste seaduse §-le 72 (1) krediidiasutuse omavahendid koosnevad esmase, teise ja kolmanda taseme omavahenditest.

Vastavalt krediidiasutuste seaduse §le 73 võib esimese taseme omavahendite hulka arvata:

- sissemakstud aktsia- või osakapitali;
- seaduse ja põhikirja kohaselt kasumi arvelt moodustatud reserve ja reservkapitali;
- eelmiste aastate jaotamata auditeeritud kasumi;

- käesoleva majandusaasta kasumi, mille suurus on kontrollinud krediidasutuse audiitor ja millest on maha arvestatud dividendide väljamaksmiseks kuuluv summa.

Esimese taseme omavahendite arvutamisel arvatakse omavahendite kogusummast maha:

- immateriaalne põhivara.

Vastavalt krediidasutuste seaduse §-le 77¹ konsolideeritud esimese taseme omavahenditele lisatakse konsolideerimisel tekkinud realiseerimata valuutakursivahed.

Lisaks on esimese taseme omavahenditest maha arvatud omakapitali muude reserve hulgas kajastatud netokahjum välisinvesteeringute riskimaandustegevusest.

Teise taseme omavahenditesse on arvestatud materiaalse põhivara ümberhindluse reserv. Kolmanda taseme omavahendeid Kontsernil ei ole.

Nii krediidiriski kapitalinõuete kui ka operatsiooniriski kapitalinõuete arvestamisel

on kasutatud standardmeetodit.

Välisvaluutariski kapitalinõuete arvutamisel on arvesse võetud devalveerimisklausliga kaitsitud positsioonid.

Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamise protsess

Sisemine kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP) on kogu Kontserni läbiv protsess, millega Kontsern tagab oma tegevusega kaasnevate riskide katteks, tegevuste elluviimiseks ja arendamiseks vajaliku ning piisava kapitaliseerituse. Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess võtab arvesse kõiki Kontsernis tekkivaid asjakohaseid riske. Kontsern tagab, et igal ajahetkel oleks agregeeritud riskid piisavalt kaetud kapitaliga. Kontsern identifitseerib ennast kui väikse turuosaga ja vähese süsteemse olulisusega spetsialiseeritud krediidasutust, mille tootevalikus on standardiseeritud lihtsad finantstooted-laen ja hoius.

Lisa 4. Nõuded pankadele ja raha ekvivalendid

Nõuded pankadele seisuga 31. detsember 2013

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
Nõuded keskpankadele	20,650	2,617	-	-	-	-	23,267
sh kohustusliku reservi nõue	0,406	1,479	-	-	-	-	1,885
sh reservi ülejääk keskpankades	20,244	1,138	-	-	-	-	21,382
Nõuded pankadele	1,162	1,544	0,752	0,924	0,814	1,804	7,000
sh nõuded pankadele	1,161	1,544	0,752	0,924	0,813	1,801	6,995
sh laekumata intressid pankadelt	0,001	-	-	-	0,001	0,003	0,005
Kokku	21,812	4,161	0,752	0,924	0,814	1,804	30,267

Nõuded pankadele seisuga 31. detsember 2012

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
Nõuded keskpankadele	8,856	1,456	-	-	-	-	10,312
sh kohustusliku reservi nõue	0,513	1,456	-	-	-	-	1,969
sh reservi ülejääk keskpankades	8,343	-	-	-	-	-	8,343
Nõuded pankadele	20,997	2,334	0,635	1,185	0,768	0,601	26,520
sh nõuded pankadele	20,910	2,332	0,635	1,185	0,766	0,601	26,429
sh laekumata intressid pankadelt	0,087	0,002	-	-	0,002	-	0,091
Kokku	29,853	3,790	0,635	1,185	0,768	0,601	36,832

Raha ekvivalendid

	31.12.2013	31.12.2012
Nõudmiseni- ja üleöödeposiidid krediitiasutustes	5,488	6,362
Tähtajalised deposiidid krediitiasutustes tähtajaga kuni 1 aasta*	1,507	19,903
Kohustusliku reservi ülejääk keskpankades	21,382	8,343
Raha ekvivalendid kokku	28,377	34,608

*2012. aastal sisaldasid raha ja selle ekvivalendid rahavoogude aruandes kõrge likviidsusega tähtajalisi deposiite teistes krediitiasutustes esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, 2013. aastal esialgse tähtajaga kuni 1 aasta. Kui 2012. aastal oleks tähtajalisi deposiite teistes krediitiasutustes tähtajaga vahemikus üle 3 kuu ja kuni 1 aasta kajastatud raha ekvivalentidena, oleks olnud tähtajaliste deposiitide summa 20,067 miljonit eurot ning raha ekvivalendid kokku oleks olnud 34,772 miljonit eurot.

Lisa 5. Nõuded klientidele

Nõuded klientidele seisuga 31. detsember 2013

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
Laenunõuded klientidele	63,856	72,264	37,835	52,506	23,691	31,274	281,426
Laenunõuete allahindlused	-8,445	-11,366	-4,347	-3,785	-3,298	-1,406	-32,647
Intressinõuded klientidele	8,061	10,085	2,899	1,911	1,099	0,703	24,758
Intressinõuete allahindlused	-2,241	-2,571	-0,868	-0,244	-0,296	-0,085	-6,305
Täiendav allahindlus	-1,567	-2,846	-1,347	-0,056	-0,019	-0,028	-5,863
Kokku	59,664	65,566	34,172	50,332	21,177	30,458	261,369
Piirkonna osakaal	22,8%	25,1%	13,1%	19,3%	8,1%	11,6%	100,0%

Nõuded klientidele seisuga 31. detsember 2012

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
Laenunõuded klientidele	64,501	66,652	25,979	51,518	15,318	12,914	236,882
Laenunõuete allahindlused	-8,237	-12,146	-3,118	-3,036	-1,611	-0,115	-28,263
Intressinõuded klientidele	8,361	10,625	3,069	1,906	0,615	0,211	24,787
Intressinõuete allahindlused	-1,696	-2,616	-0,661	-0,217	-0,128	-0,009	-5,327
Täiendav allahindlus	-1,325	-1,513	-0,611	-	-	-0,109	-3,558
Kokku	61,604	61,002	24,658	50,171	14,194	12,892	224,521
Piirkonna osakaal	27,4%	27,2%	11,0%	22,4%	6,3%	5,7%	100,0%

Laenunõuded* klientidele
laenuliikide lõikes

	31.12.2013	31.12.2012
Laen sissetuleku tagatisel	242,756	199,723
Laen käenduse tagatisel	14,966	19,359
Laen kinnisvara tagatisel	19,987	15,825
Laen kindlustuskaitsega	1,037	1,975
Laen muu tagatisega	2,680	-
Laenunõuded klientidele kokku	281,426	236,882

* Laenunõuded klientidele sisaldavad põhiosa nõudeid.

Laenunõuded* klientidele
lepinguvaluutade lõikes

	31.12.2013	31.12.2012
EUR (euro)	242,710	211,764
LTL (Leedu liti)	0,876	1,132
LVL (Läti lats)	6,566	11,072
SEK (Rootsi kroon)	31,274	12,914
Laenunõuded klientidele kokku	281,426	236,882

* Laenunõuded klientidele sisaldavad põhiosa nõudeid.

Aegumisanalüüs seisuga 31. detsember 2013

	Aegumata	kuni 30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	üle 90 päeva	Kokku
Laen sissetuleku tagatisel						
Laenuportfell	139,121	19,107	6,402	3,319	74,807	242,756
Laenu allahindlus	-4,112	-0,879	-0,374	-0,238	-27,585	-33,188
Laen käenduse tagatisel						
Laenuportfell	5,732	1,452	0,476	0,174	7,132	14,966
Laenu allahindlus	-0,490	-0,156	-0,061	-0,021	-2,652	-3,380
Laen kinnisvara tagatisel						
Laenuportfell	14,066	2,659	0,257	0,104	2,901	19,987
Laenu allahindlus	-0,608	-0,153	-0,047	-0,011	-0,950	-1,769
Laen kindlustuskaitsega						
Laenuportfell	0,625	0,171	0,043	0,015	0,183	1,037
Laenu allahindlus	-0,027	-0,010	-0,003	-0,002	-0,049	-0,091

	Aegumata	kuni 30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	üle 90 päeva	Kokku
Laen muu tagatisega						
Laenuportfell	2,675	0,003	-	-	0,002	2,680
Laenu allahindlus	-0,080	-	-	-	-0,002	-0,082
Kokku laenuportfell	162,219	23,392	7,178	3,612	85,025	281,426
Kokku laenu allahindlus	-5,317	-1,198	-0,485	-0,272	-31,238	-38,510

Aegumisanalüüs seisuga 31. detsember 2012

	Aegumata	kuni 30 päeva	31-60 päeva	61-90 päeva	üle 90 päeva	Kokku
Laen sissetuleku ja käenduse tagatisel						
Laenuportfell	107,586	18,181	5,724	2,891	65,341	199,723
Laenu allahindlus	-2,989	-0,945	-0,335	-0,247	-22,089	-26,605
Laen käenduse tagatisel						
Laenuportfell	8,246	1,857	0,642	0,356	8,258	19,359
Laenu allahindlus	-0,548	-0,239	-0,080	-0,038	-2,713	-3,618
Laen kinnisvara tagatisel						
Laenuportfell	10,982	0,895	0,346	0,144	3,458	15,825
Laenu allahindlus	-0,323	-0,067	-0,041	-0,018	-1,043	-1,492
Laen kindlustuskaitsega						
Laenuportfell	1,371	0,330	0,062	0,036	0,176	1,975
Laenu allahindlus	-0,045	-0,015	-0,003	-0,004	-0,039	-0,106
Kokku laenuportfell	128,185	21,263	6,774	3,427	77,233	236,882
Kokku laenu allahindlus	-3,905	-1,266	-0,459	-0,307	-25,884	-31,821

Lisa 6. Tähtajaks laekumata laenud

Tähtajaks laekumata laenud seisuga 31. detsember 2013

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
kuni 30 päeva	1,930	0,640	0,691	0,142	0,092	0,073	3,568
31 - 60 päeva	0,451	0,436	0,243	0,1160	0,056	0,038	1,34
61-90 päeva	0,185	0,316	0,144	0,1710	0,030	0,014	0,860
üle 90 päeva	18,336	28,664	8,984	11,563	4,978	3,799	76,324
Kokku	20,902	30,056	10,062	11,992	5,156	3,924	82,092

Tähtajaks laekumata laenud seisuga 31. detsember 2012

	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hispaania	Rootsi	Kokku
kuni 30 päeva	2,717	0,894	0,298	0,164	0,035	0,012	4,12
31 - 60 päeva	0,641	0,507	0,159	0,147	0,029	0,020	1,503
61-90 päeva	0,336	0,401	0,182	0,167	0,026	-	1,112
üle 90 päeva	20,349	31,262	6,971	9,187	2,786	0,533	71,088
Kokku	24,043	33,064	7,610	9,665	2,876	0,565	77,823

Ülaltoodud tabelis on tähtajaks laekumata nõuetena näidatud ainult laenude tähtajaks laekumata põhiosa summad. Vastavalt kliendiga sõlmitud laenulepingu tingimustele on Kontsernil õigus laenuleping ühepoolset lõpetada, kui klient on viivituses vähemalt kolme graafikujärgse maksega. Lepingu ülesõutlemisel nõutakse kliendilt laenujäägi, sissenõutavaks muutunud intressimaksete ning muude makseviivitusega seonduvate kõrvalnõuete tasumist. Tulenevalt nõuete iseloomust (reeglina on laenud tagatud kliendi regulaarsete sissetuleku-

tega) toimub ülesõeldud laenude puhul nõude rahuldamine pikema perioodi jooksul väiksemate maksetena, mitte ühekordse makse tagatise realiseerimise arvelt. Seetõttu väheneb tähtajaks tasumata laenu jääk hoolimata regulaarsetest laekumistest suhteliselt aeglaselt, samas ei saa näidata neid laene ka nn. töötava portfelli osana, sest samal ajal on tegemist laenudega, mida teenindatakse täitemenetluse raames või mõnes muus sissenõudemenetluse etapis.

Lisa 7. Laenunõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused

Laenu- ja intressinõuete allahindluse muutus

	31.12.2013	31.12.2012
Jääk perioodi alguses	-37,148	-33,230
Finantsseisundi aruandest väljakantud laenude ja intresside nõuded	14,801	11,845
Laenude ja intresside allahindluse suurendamine	-22,622	-15,720
Kursierinevused	0,154	-0,043
Jääk perioodi lõpus	-44,815	-37,148

Laenunõuete ja finantsinvesteeringute allahindluse kulu

	2013	2012
Finantsseisundi aruandest väljakantud laenude ja intresside laekumine	3,359	0,763
Laenude ja intresside allahindluse suurenemine	-22,622	-15,720
Finantsinvesteeringute allahindlus	0,071	0,009
Muude nõuete allahindlus	-0,409	0,317
Kokku	-19,601	-14,631

Kliendinõuete allahindlused gruppide lõikes seisuga 31. detsember 2013

	Laenu- nõuded klientidele	Laenu- nõuete alla- hindlused	Intressi- nõuded	Intressi- nõuete alla- hindlused	Nõuete alla- hindlused kokku
Grupeeritult hinnatavad nõuded	251,198	-22,470	22,228	-4,699	-27,169
Individuaalselt hinnatavad nõuded	30,228	-10,177	2,530	-1,606	-11,783
Statistiline allahindlusreserv	-	-5,863	-	-	-5,863
Kokku	281,426	-38,510	24,758	-6,305	-44,815

Kliendinõuete allahindlused gruppide lõikes seisuga 31. detsember 2012

	Laenu- nõuded klientidele	Laenu- nõuete alla- hindlused	Intressi- nõuded	Intressi- nõuete alla- hindlused	Nõuete alla- hindlused kokku
Grupeeritult hinnatavad nõuded	217,766	-23,337	23,548	-4,746	-28,083
Individuaalselt hinnatavad nõuded	19,116	-4,926	1,239	-0,581	-5,507
Statistiline allahindlusreserv	-	-3,558	-	-	-3,558
Kokku	236,882	-31,821	24,787	-5,327	-37,148

Grupeeritult hinnatavateks nõueteks loetakse kõiki mitteolulise maksumusega homogeenseid nõudeid, mille ajalooline maksekäitumine ning tagatus või muud ühised omadused on sarnased ning mis ei kuulu individuaalsele hindamisele.

Individuaalselt hinnatakse nõudeid äriühingute vastu, samuti nõudeid, mis on suuremad kui

65 000 eurot ja teisi grupeerimata nõudeid.

Statistilisi allahindlusreserve moodustatakse statistilisele andmeanalüüsile või laenude kahjususe arvutustel põhinevale meetodikale tuginedes grupeeritud ehk kollektiivselt hinnatavatele nõuetele, millel puuduvad individuaalse väärtuse languse tunnused.

Lisa 8. Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad

Võlakirjaportfell

	31.12.2013	31.12.2011
Võlakirjaportfelli soetusväärtus	7,942	8,327
Kogunenud intress	0,030	0,149
Kokku	7,972	8,476
Jaotus emitentide lõikes		
sh krediitiasutuste võlakirjad	-	0,997
sh ettevõtete võlakirjad	2,102	-
sh riiklikud võlakirjad	5,870	7,479
Jaotus valuutade lõikes		
sh EUR (euro)	7,972	8,299
sh LTL (Leedu litt)	-	0,177

Lunastustähtajani hoitavate finantsvarade-na on kajastatud omandatud võlakirjad, mille puhul Kontsernil on kindel kavatsus ja suutlikkus hoida neid kuni lunastustähtpäevani. Lunastustähtajani hoitavatelt finantsvaradelt saadud intressitulu on kajastatud lisas 20.

Lisa 9. Tuletisinstrumendid

Kontsern tegutseb erinevatel turgudel nii Eurotsoonis kui sellest väljaspool. Kontserni

riskijuhtimise strateegia näeb ette olulistest välisvaluutaposisioonidest tekkivate valuutariskide maandamist. Rootsi turul tegutsemisest tulenevate valuutariskide maandamiseks sõlmib ettevõtja euro ja Rootsi krooni vahetustehingu (forward) ja tähtpäevatehingu (swap) lepinguid ning kajastab neid lähtudes välisinvesteeringute riskimaandamisarvestuse erireeglitest.

	31.12.2013			31.12.2012		
	Lepinguline väärtus	Varad	Kohustu- sed	Lepinguline väärtus	Varad	Kohustu- sed
Valuuta vahetustehing (swap)	9,756	0,156	0,101	8,580	0,020	0,132
Valuuta tähtpäevatehing (forward)	3,885	0,007	0,081	3,900	-	0,171
Kokku	13,641	0,163	0,182	12,480	0,020	0,303
sh tähtajaga kuni 1 aasta	3,433	0,055	0,001	2,272	-	0,036
sh tähtajaga 1-5 aastat	10,208	0,108	0,181	10,208	0,020	0,267

Lisa 10. Muud nõuded

	31.12.2013	31.12.2012
Laekumata viivised ja leppetrahvid	0,017	0,031
Laekumata teenustasud	0,300	0,194
Laekumata sissenõude- ja muud tulud	2,496	2,223
Tagatisrahad	0,118	0,135
Muud laekumata nõuded	0,185	0,480
Laekumata nõuete allahindlus	-0,909	-0,641
Kokku	2,207	2,422

Lisa 11. Ettemakstud kulud ja maksud

	31.12.2013	31.12.2012
Maksude ettemaksed	0,410	1,585
Muud ettemakstud kulud	0,676	0,320
Kokku	1,086	1,905

Lisa 12. Immateriaalne põhivara

Ostetud tarkvara litsentsid

	31.12.2013	31.12.2012
Soetusmaksumus perioodi alguses	1,697	1,328
Ostetud põhivara	0,215	0,379
Mahakantud põhivara	-0,002	-0,015
Ümberklassifitseerimine	-	0,005
Soetusmaksumus perioodi lõpus	1,910	1,697
Kulum perioodi alguses	-0,729	-0,668
Kulum perioodi jooksul	-0,143	-0,076
Mahakantud põhivara kulum	0,001	0,015
Kulum perioodi lõpus	-0,871	-0,729
Jääkväärtus perioodi alguses	0,968	0,660
Jääkväärtus perioodi lõpus	1,039	0,968

Lisa 13. Materiaalne põhivara

	Maa ja ehitised	Muu	Kokku
Soetusmaksumus			
Saldo 01.01.2012	2,530	2,255	4,785
Ostetud põhivara	-	0,507	0,507
Põhivara parendamine	0,056	-	0,056
Müüdud põhivara	-	-0,052	-0,052
Mahakantud põhivara	-	-0,009	-0,009
Ümberklassifitseerimine	-	-0,005	-0,005
Kursierinevused	-	0,001	0,001
Saldo 31.12.2012	2,586	2,697	5,283
Saldo 01.01.2013	2,586	2,697	5,283
Ostetud põhivara	-	0,329	0,329
Põhivara parendamine	0,051	-	0,051
Müüdud põhivara	-	-0,066	-0,066
Mahakantud põhivara	-	-0,150	-0,150
Hindamine õiglasesse väärtusesse läbi koondkasumiaruande	0,979	-	0,979
Akumuleeritud kulum ümberkanne*	-0,726	-	-0,726
Kursierinevused	-	-0,005	-0,005
Saldo 31.12.2013	2,890	2,805	5,695

	Maa ja ehitised	Muu	Kokku
Kulum			
Kulumi saldo 01.01.2012	-0,558	-1,634	-2,192
Kulum perioodi jooksul	-0,084	-0,365	-0,449
Müüdud põhivara kulum	-	0,021	0,021
Mahakantud kulum	-	0,008	0,008
Kursierinevused	-	-0,001	-0,001
Kulumi saldo 31.12.2012	-0,642	-1,971	-2,613
Kulumi saldo 01.01.2013	-0,642	-1,971	-2,613
Kulum perioodi jooksul	-0,084	-0,354	-0,438
Müüdud põhivara kulum	-	0,053	0,053
Mahakantud kulum	-	0,137	0,137
Akumuleeritud kulumi ümberkanne *	0,726	-	0,726
Kursierinevused	-	0,003	0,003
Kulumi saldo 31.12.2013	-	-2,132	-2,132
Jääkväärtus			
Jääkväärtus 01.01.2012	1,972	0,621	2,593
Jääkväärtus 31.12.2012	1,944	0,726	2,670
Jääkväärtus 31.12.2013	2,890	0,673	3,563

* Ümberhindluse kuupäeva akumuleeritud kulumi saldo, mis elimineeriti ümberhinnatud vara soetusmaksumuse vastu.

Maa ja ehitiste ümberhindlus

Alates 1. detsembrist 2013 muutis Kontsern maa ja ehitiste arvestuspõhimõtteid ning nende hindamiseks kasutatakse ümberhindluse meetodit.

Kui maa ja ehitiste hindamisel oleks kasutatud soetusmaksumuse meetodit, oleks nende jääkväärtus olnud alljärgnev:

	31.12.2013	31.12.2012
Soetusmaksumus	2,637	2,586
Kulumi saldo	-0,728	-0,642
Jääkväärtus	1,909	1,944

Õiglase väärtuse leidmiseks kasutati Tallinna kinnisvara puhul õiglase väärtuse mudelit (diskonteeritud rahavoogude ja võrdlusmeetod) ning Tartu kinnisvara puhul kulumudelit (jäägi-

meetod). Varade õiglane väärtus ümberhindluse kuupäeval põhineb sõltumatu kinnisvara-eksperdi hinnangul.

Lisa 14. Muu vara

	31.12.2013	31.12.2012
Omandatud tagatisvara	2,035	2,322
Allahindlus	-0,653	-0,646
Tagatisvara bilansiline maksumus	1,382	1,676

Muu varana kajastatakse BIGBANK AS'i fiantsseisundi aruandes laenude tagatisena panditud kinnis- ja vallasvara, mille Kontsern on omandanud oksjoni korras. Vara hulka kuuluvad erinevad maatükid, majad ja korterid.

2013. ja 2012. aastal täiendavalt tagatisvara allahindlusi moodustatud ei ole.

Lisa 15. Võlgnevused keskpankadele ja krediidasutustele

	31.12.2013	31.12.2012
Lühiajaline võlgnevus		
Lühiajaline võlgnevus keskpankadele	-	-
Lühiajaline võlgnevus krediidasutustele	-	0,038
Kokku lühiajaline võlgnevus	-	0,038
Pikaajaline võlgnevus		
Pikaajaline võlgnevus keskpankadele	-	3,928
Pikaajaline võlgnevus krediidasutustele	-	-
Kokku pikaajaline võlgnevus	-	3,928

Kontsern tagastas 2013. aasta esimeses kvartalis pangalaenu Swedbank AS'le ja ennetähtaegselt pikaajalise laenu Eesti Pangale.

Laenumaksete ja intresside summad olid vastavalt 3,938 ja 0,034 miljonit eurot.

Lisa 16. Võlgnevused klientidele

	31.12.2013	31.12.2012
Tähtajaliste hoiuste jääk	238,648	212,936
Jaotus klienditüübi põhjal		
sh eraisikud	233,094	206,800
sh juriidilised isikud	5,554	6,136
Jaotus valuuta põhjal		
sh EUR (euro)	219,015	210,84
sh LVL (Läti lattu)	1,582	2,096
sh SEK (Rootsi kroon)	18,051	-
Jaotus lõpptähtaja põhjal		
sh lunastamine 6 kuu jooksul	36,392	33,824
sh lunastamine 6-12 kuu jooksul	50,979	36,312
sh lunastamine 12-18 kuu jooksul	33,237	26,315
sh lunastamine 18-24 kuu jooksul	27,259	33,490
sh lunastamine 24-36 kuu jooksul	32,222	36,799
sh lunastamine 36-48 kuu jooksul	28,575	18,380
sh lunastamine 48+ kuu jooksul	29,984	27,816
Keskmine hoiusesumma	0,018	0,016
Kaalutud keskmine intressimäär	3,7%	3,9%
Kaalutud keskmine kestvus lõpptähtajani (kuudes)	25,5	25,2
Kaalutud keskmine lepingu kogukestvus (kuudes)	43,6	40,6

Klientidele pakutavate hoiuste aastaintressi määrad 31.12.2013 seisuga

Klientidele pakutavate hoiuste intressimäärad sõltuvad riigist, hoiustamisperioodi pikkusest, valuutast, intressi tasumise viisist ja hoiustatava summa suuruselt. Pakutavate hoiuste tähtajad jäävad vahemikku 1 kuu kuni 10 aastat. Vastavalt sellele jäävad hoiuseintressid vahemikku 0,15% - 4,30%. Minimaalse, 1 kuu pikkuse perioodiga hoiust pakutakse Eestis, Lätis ja Soomes. Kuni Läti ühinemiseni euroala-ga 1. jaanuaril 2014 oli Lätis võimalik hoiustada nii lattetides kui eurodes. Rootsis on lühimaks võimalikuks perioodiks 6 kuud, Saksamaal, Austrias ja Hollandis 12 kuud. Minimaalseks võimalikuks hoiusummaks on 300 eurot või 10 000 Rootsi krooni.

Lisa 17. Muud kohustused

	31.12.2013	31.12.2012
Tarnijatele tasumata arved	0,218	0,559
Võlad töövõtjatele	0,521	0,433
Muud kohustused	1,672	1,725
Kokku muud kohustused	2,411	2,717

Lisa 18. Ettemakstud tulud ja maksuvõlad

	31.12.2013	31.12.2012
Maksuvõlad	0,668	1,116
Ettemaksed klientidelt	0,361	0,283
Kokku	1,029	1,399

Lisa 19. Omakapital

Aktiakapital

BIGBANK AS on aktsiaselts, mille põhikirja-järgseks miinimumkapitali suuruselt on 5,113 miljonit eurot ja maksimumkapitali suuruselt 12,782 miljonit eurot. Aktiakapital on jagatud

sajaeurose nimiväärtusega lihtaktsiateks. Iga aktsia annab aktsionärile ühe hääle, mis annab aktsionärile õiguse osaleda aktsiaseltsi juhtimises ja kasumi jaotamisel ning aktsiaseltsi lõpetamisel allesjäänud vara jaotamisel.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandus-aastal tuleb Emaettevõtjal reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Muud reservid

Muude reservide koosseisus kajastatakse:

- Realiseerimata kursivahed. Realiseerimata kursivahedena kajastatakse kursivahesid, mis tekivad Kontserni arvestusvaluutast erinevat arvestusvaluutat kasutavate välismaiste üksuste finantsaruannete ümberhindamisel Kontserni arvestusvaluutasse.
- Netokahjum/-kasum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest. Omakapitali reservis kajastatakse riskimaandusinstrumendi õiglase väärtuse kumulatiivse netomuutuse efektiivne osa. Riskimaandusinstrumendi hindamisel õiglasest väärtusesse moodustatud omakapitali reserv kantakse välisüksuse väärtandamisel kahjumisse või kasumisse.
- Vara ümberhindluse reservis kajastatakse maa ja ehitiste ümberhindluse tulemusena bilansilise jääkväärtuse suurenemine.

	31.12.2013	Muutus	31.12.2012	Muutus	31.12.2011
Valuutakursi muutuste reserv	0,030	-0,451	0,481	0,193	0,288
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-0,122	-0,014	-0,108	-0,108	-
Vara ümberhindluse reserv	0,979	0,979	-	-	-
Kokku muud reservid	0,887	0,514	0,373	0,085	0,288

Vaba omakapital

Kontserni vaba omakapital 31.12.2013 seisuga moodustas 59,978 miljonit eurot (31.12.2012: 50,241 miljonit eurot).

Dividendid

Dividende on makstud järgnevalt:

- 2013. aastal 13,15 eurot aktsia kohta, kokku 1,052 miljonit eurot;
- 2012. aastal 12,12 eurot aktsia kohta, kokku 0,970 miljonit eurot.

Lisa 20. Intressitulu

	2013	2012
Klientidele antud laenudelt*	53,135	45,018
Hoiustelt	0,106	0,198
Lunastustähtajani hoiatavatelt finantsvaradelt	0,122	0,677
Kokku	53,363	45,893

* Tekkepõhine intressiarvestus peatatakse nõuetelt, mis on üle 90 päeva viivituses, vastavalt Eesti Panga presidendi 27. juuni 2000. aasta määrusele nr 9 (avaldatud RTL 2000, 76, 1146). Kuid lähtuvalt IAS 39-s toodust, on intressitulu klientidele antud laenudelt, mis on üle 90 päeva viivituses, 2013. aastal 1,881 miljonit eurot ja intressitulu klientidele antud laenudelt kokku oleks olnud 55,016 miljonit eurot.

Lisa 21. Intressikulud

	2013	2012
Hoiustelt	7,981	7,509
Võlakirjadelt	-	0,087
Pangalaenudelt	-	0,005
Kokku	7,981	7,601

Lisa 22. Neto kasum/kahjum finantstehingutelt

	2013	2012
Kulu valuutakursi muutusest	-0,886	-0,415
Valuutakursikasum	0,582	0,269
Netokahjum	-0,304	-0,146

Lisa 23. Muud tegevustulud

	2013	2012
Sissenõudemenetlusega seotud tulud	7,066	6,861
Tulu võlakirjade ennetähtaegsest lunastamisest	-	0,068
Muud äritulud	0,534	0,196
Kokku	7,600	7,125

Lisa 24. Palgakulud ja mitmesugused tegevuskulud

	2013	2012
Palgakulud (sh maksud)	12,080	11,385
Tervishoiukulud ja erisoodustused töötajatele (sh maksud)	0,340	0,246
Tööjõu rendikulu	0,008	-
Kokku	12,428	11,631

Mitmesugused tegevuskulud

	2013	2012
Turunduskulud	4,582	4,443
Töökohtadega seotud kulud	1,661	1,984
Kommunikatsioonikulud	0,381	0,440
Postikulud	0,404	0,420
Muud teenused	0,298	0,355
Koolituskulud	0,270	0,240
Sõiduautode kulu	0,118	0,152
Personaliga seotud kulud	0,105	0,076
Muud kulud	0,802	0,539
Kokku	8,621	8,649

Lisa 25. Muud tegevuskulud

	2013	2012
Täitemenetluse protsessiga seotud kulud	1,491	1,469
Õigusliku reguleerimise kulud	0,566	0,506
Müügiootel vara kulu	0,023	0,009
Muud	0,750	0,624
Kokku	2,830	2,608

Lisa 26. Kasutusrent

Kontsern rentnikuna

Kontorite rendilepingud on enamasti katkestatavad kolme- kuni kuuekuulise etteteatamisega. Tähtajalised rendilepingud on pikendatavad turutingimustel.

Rendikulu

	2013	2012
Aruandeaastal tasutud büroopindade rendimaksud	0,982	1,219
Aruandeaastal tasutud sõiduautode rendimaksud	-	0,011
Kokku	0,982	1,230

Katkestamatu kasutusrendi tulevaste maksete miinimumsumma

	31.12.2013	31.12.2012
Bürooruumide tulevaste perioodide rendikulu tähtajalistest rendilepingutest, sh	0,786	0,551
kuni 1 aasta	0,585	0,479
1 kuni 5 aastat	0,201	0,072
Kokku	0,786	0,551

Lisa 27. Laenude tagatis ja panditud varad

- Võlakirjad summas 1,472 miljonit eurot on panditud vastavalt: DNB Bankas AB kasuks summas 1,261 miljonit eurot, AS SEB Pank kasuks 0,127 miljonit eurot ja Danske Bank A/S Eesti filiaali kasuks 0,084 miljonit eurot.

Alljärgnevatele varadele on küll seatud hüpoteegid, kuid 31.12.2013 seisuga puuduvad Kontsernil antud varadega seotud kohustused:

- Danske Bank AS Eesti filiaali (endine AS Sampo Pank) kasuks kinnistule Rütli 21/23, Tartu seatud teise järjekoha hüpoteek summas 0,671 miljonit eurot.
- AS'i SEB Liising kasuks seatud esimese järjekoha hüpoteek kinnistule Rütli 21/23, Tartu hüpoteegisummaga 0,282 miljonit eurot.

- Swedbank AS'i kasuks seatud hüpoteek korteriomandile Tartu mnt 18, Tallinn summas 0,601 miljonit eurot.
- Swedbank AS'i kasuks seatud hüpoteek korteriomanditele Tartu mnt 18, Tallinn summas 0,895 miljonit eurot.

Lisa 28. Potentsiaalsed kohustused

Krediidiliini lepingute kasutamata osa jääk on 31.12.2013 seisuga summas 0,700 miljonit eurot (31.12.2012: 2,997 miljonit eurot).

Väljastatud garantiid 31.12.2013 seisuga summas on 0,070 miljonit eurot (31.12.2012: 1,181 miljonit eurot).

Lisa 29. Tulumaks

Tulumaksukulu

	2013	2012
Tulumaksu kulu*	1,383	1,120
Edasilükkunud tulumaksu muutus**	-1,644	0,144
Tulumaksutulu / kulu kokku	-0,261	1,264

* 2013. ja 2012. aastal arvestati ülaltoodud tulumaksu Lätis, Leedus ja Soomes teenitud kasumilt.

** Rootsi ja Hispaania filiaalide tegutsemisest tekkinud maksukahjumid ajavahemikul 2011 – 2013 kajastati finantsseisundi aruandes tulumaksuvarana 2013. aastal. Vastavalt juhtkonna poolt kinnitatud finantsprognosidele, on tulumaksuvara realiseerumine tõenäoline viie aasta jooksul.

Raamatupidamiskasumi ja tulumaksukulu võrdlus

	2013	2012
Kontserni tulumaksueelne kasum	10,534	8,294
Emaettevõtja tulumaksumäär 0%	-	-
Välisriikide maksumäärade mõju	0,424	0,186
Maksuvaba tulu ja maksustatavate kulude mõju	0,999	0,074
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	-0,031	-0,012
Kajastamata edasilükkunud tulumaksuvara muutus	-	0,872
Kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	-1,644	0,144
Eelmiste perioodide tulumaksu mõju	-0,009	-
Aruandeaasta tulumaksutulu / kulu	-0,261	1,264

Kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara

	31.12.2013	31.12.2012
Vähenduskõlblikud ajutised erinevused		
Nõuetelt klientidele	1,098	1,218
Põhivaralt	0,019	0,028
Maksukahjumid*	1,776	-
Muudelt kohustustelt (reservid töötajatele)	-0,006	-0,007
Kokku	2,887	1,239

* Rootsi ja Hispaania filiaalide tegutsemisest tekkinud tulumaksuvara summas 1,447 miljonit eurot ei olnud 31.12.2012 seisuga finantsseisundi aruandes kajastatud varana.

Lisa 30. Tingimuslik tulumaksukohustus

Kontserni jaotamata kasum 31.12.2013 seisuga moodustas 59,978 miljonit eurot.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 8,936 miljonit eurot, seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 51,042 miljonit eurot. Vastavalt Eesti tulumaksuseadusele kehtis

2013. aastal kasumi jaotamisel, sealhulgas dividendidele, maksumäär 21/79, mis tasutakse lisaks makstavatele dividendidele. Dividendide tulumaksu on vähendatud 21/79 võrra tütar-ettevõtjatelt ja filiaalidelt saadud dividendide summalt.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2014. aasta koondkasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit 31.12.2013 seisuga.

Lisa 31. Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Seotud osapooled on:

- BIGBANK AS'i aktsionärid;
- Kontserni ettevõtjate juhatuste ja nõukogude liikmed;
- eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased;
- eelnimetatud isikutega seotud ettevõtted, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte ärilistele otsustele.

2013. aastal moodustasid Kontserni juhatuse liikmetele arvestatud tasud koos maksudega 0,478 miljonit eurot (2012: 0,410 miljonit eurot) ning nõukogu liikmetele arvestatud tasud koos maksudega 0,056 miljonit eurot (2012: 0,058 miljonit eurot).

Septembris 2013 omandasid Kontserni aktsionärid Läti inkassofirma SIA Vidzemes Inkasso ülejäänud 60% osad ja said tehingu tagajärjel ettevõtte 100% omanikeks. Neljandas kvartalis 2013 ühendati SIA Vidzemes Inkasso Kontserni kuuluva ettevõtjaga Baltijas Parādu Piedziņas Centrs SIA. Ühendamise käigus võõrandati Kontserni aktsionäride osalus 100%-lt Baltijas Parādu Piedziņas Centrs SIA-le.

Nii 31.12.2013 kui ka 31.12.2012 seisuga puudusid Kontsernil nõuded ja kohustused seotud osapooltega.

Lisa 32. Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

Finantsseisundi aruandes 31.12.2013 seisuga kajastatud varade ja kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest. Lunastustähtajani hoitavate varade õiglase väärtuse leidmisel on kasutatud nende varade turuhindu 31.12.2013 seisuga.

	Raamatupidamis- väärtus		Õiglane väärtus	
	2013	2012	2013	2012
Finantsvarad seisuga 31. detsember				
Nõuded keskpankadele (Lisa 4)	23,267	10,312	23,267	10,312
Nõuded pankadele (Lisa 4)	7,000	26,520	7,000	26,520
Nõuded klientidele (Lisa 5,6,7)	261,369	224,521	261,369	224,521
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad (Lisa 8)	7,972	8,476	7,968	8,513
Tuletisinstrumendid (Lisa 9)	0,163	0,020	0,163	0,020
Muud finantsnõuded (Lisa 10)	2,207	2,422	2,207	2,422
Kokku	301,978	272,271	301,974	272,308

Finantskohustused seisuga 31. detsember	Raamatupidamis- väärtus		Õiglane väärtus	
	2013	2012	2013	2012
Võlgnevused keskpankadele (Lisa 15)	-	3,928	-	3,928
Võlgnevused krediitiasutustele (Lisa 15)	-	0,038	-	0,038
Võlgnevused klientidele (Lisa 16)	238,648	212,936	238,648	212,936
Tuletisinstrumendid (Lisa 9)	0,182	0,303	0,182	0,303
Muud finantskohustused (Lisa 17)	2,411	2,717	2,411	2,717
Kokku	241,241	219,922	241,241	219,922

Allpoolses tabelis on toodud finantsinstrumendid õiglases väärtuses hindamismeetodite järgi. Erinevad tasemed on määratletud järgnevalt:

- identsete varade või kohustuste aktiivsel turul noteeritud hinnad (korrigeerimata) (Tase 1);
- muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul jälgitavad kas otse (st kui hinnad) või kaudselt (st on hindadest tuletatud) (Tase 2);
- vara või kohustuse sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (st on mittejälgitavad sisendid) (Tase 3).

	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Õiglases väärtuses kajastatavad varad				
Nõuded klientidele (Lisa 5,6,7)	-	-	261,369	261,369
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad (Lisa 8)	7,968	-	-	7,968
Tuletisinstrumendid (Lisa 9)				
Valuuta vahetustehing (swap)	-	0,156	-	0,156
Valuuta tähtpäevatehing (forward)	-	0,007	-	0,007
Maa ja ehitised (Lisa 13)	-	-	2,890	2,890
Kokku varad	7,968	0,163	264,259	272,390
Õiglases väärtuses kajastatavad kohustused				
Võlgnevused klientidele (Lisa 16)	-	238,648	-	238,648
Tuletisinstrumendid (Lisa 9)				
Valuuta vahetustehing (swap)	-	0,101	-	0,101
Valuuta tähtpäevatehing (forward)	-	0,081	-	0,081
Kokku kohustused	-	238,830	-	238,830

Tasemel 3 real „Nõuded klientidele“ summas 261,369 miljonit eurot on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit ja vähendades korrigeeritud soetusmaksumust allahindluste võrra, mille väärtus vastab juhtkonna hinnangul

antud finantsvarade õiglasele väärtusele. Kontserni nõuded klientidele arvestuspõhimõtted on toodud lisas 1 (vt alalõiku „Finantsvara“) ja lisas 3. Juhtkonna hinnangul kajastab valitud arvestuspõhimõtte nõudeid klientidele õiglases väärtuses.

Tasemel 3 real „Maa ja ehitised“ summas 2,890 miljonit eurot hõlmab kinnisvara, mida Kontsern kasutab Tallinnas ja Tartus (vt lisa 13).

Tallinna vara on hinnatud kasutades õiglase väärtuse mudelit (diskonteeritud rahavoogude ja võrdlusmeetod).

Võrdlusmeetod tähendab, et hindaja hinnangud põhinevad aktiivse turu hindadel, mida on olulises osas korrigeeritud arvestades konkreetse vara erisusi, asukohta või seisundit. Tallinna vara hindamisel on hindaja aluseks võtnud Tallinna kesklinna eluruumide ruutmeetri hinna vahemikus 2264 kuni 2485 eurot.

Diskonteeritud rahavoogude meetodi kohaselt määratakse õiglane väärtus kasutades eeldusi, millist omanikutulu vara eluea jooksul võib teenida ja millised kohustused varal lasuvad, sh väljumishinda ja lõpetavat väärtust. See meetod hõlmab kinnisvaralt laekuvate rahavoogude projektsiooni. Kasutades turu diskontomäära, leitakse laekuvate rahavoogude projektsiooni nüüdisväärtus. Tallinna äriruumide eeldatav ruutmeetri renditulu kuus on 11 eurot, üüritulu tõusu määr 3%, pikaajaline vakantsus 5%, esimese aasta vakantsus 15% ja diskontomäär 9%.

Tartu vara on hinnatud kasutades kulumudelit (jäägimeetod).

Jäägimeetod arvestas kasumit, mida võiks saada, kui olemasolevat kinnisvara arendada ja müüa kortermajana. Tartu vara hindamisel kasutati järgmisi sisendeid: Tartu vanalinna korterite ruutmeetri hind 2000 eurot ja ruut-

meetri arenduskulud 706 eurot.

Hindamist viiakse läbi piisava regulaarsusega tagamaks, et varade õiglane väärtus ei erineks oluliselt nende bilansilisest väärtusest (vt lisa 1, alalõik „Materiaalne põhivara“ ja „Õiglane väärtus“ ning lisa 2).

Lisa 33. Puhaskasum aktsia kohta

		2013	2012
Aruandeaasta puhaskasum	EUR mln	10,795	7,030
Aktsiate arv aasta alguses	tk	80 000	80 000
Aktsiate arv aasta lõpus	tk	80 000	80 000
Lihtaktsiate kaalutud keskmine arv	tk	80 000	80 000
Puhaskasum aktsia kohta	EUR	135	88

Arvestades, et aktsiate tulu lahustava toimega instrumente 2013. ja 2012. aasta lõpu seisuga Kontsernil ei olnud, oli lahustatud puhaskasum sama mis tava puhaskasum aktsia kohta.

Lisa 34. Bilansipäevajärgsed sündmused

1. jaanuaril 2014 ühines Läti Vabariik euroalaga ja võttis rahvusvaluutana kasutusele euro, mis asendas Läti lati. Sellest tulenevalt konverteerisid Kontserni Läti tütarettevõtjad ja filiaal sellest kuupäevast alates oma raamatupidamisarvestuse ja aruandluse eurodesse ning 2014. aasta ja järgnevaid finantsaruandeid hakatakse koostama ja esitama eurodes. Võrdlusandmed konverteeritakse ametliku üleminekukursiga 1 EUR = 0,702804 LVL.

Lisa 35. Emaettevõtja põhjaruanded

Emaettevõtja konsolideerimata põhjaruanded on koostatud vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele ja ei vasta emaettevõtja eraldiseisvatele finantsaruannetele IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes.

Finantsseisundi arunne

	31.12.2013	31.12.2012
Varad		
Nõuded keskpankadele	23,267	10,312
Nõuded pankadele	6,725	25,131
Nõuded klientidele	262,193	227,388
Nõuded tütarettevõtjatele	76,426	86,329
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	7,972	8,476
Positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	0,163	0,020
Muud nõuded ja ettemakstud kulud	4,734	3,101
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	0,611	0,611
Immateriaalne põhivara	1,039	0,967
Materiaalne põhivara	1,050	0,860
Muu vara	0,794	1,083
Varad kokku	384,974	364,278
Kohustused		
Võlgnevused keskpankadele	-	3,928
Võlgnevused klientidele	238,648	212,935
Võlgnevused tütarettevõtjatele	69,088	78,252
Negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid	0,182	0,303
Muud kohustused ja ettemakstud tulud	3,337	4,050
Kohustused kokku	311,255	299,468
Omakapital		
Aktsiakapital	8,000	8,000
Kohustuslik reservkapital	0,800	0,794
Muud reservid	0,170	-0,108
Jaotamata kasum	55,066	50,502
Aruandeaasta kasum	9,683	5,622
Omakapital kokku	73,719	64,810
Kohustused ja omakapital kokku	384,974	364,278

Koondkasumiaruanne

	2013	2012
Intressitulu	56,493	48,181
Intressikulu	-12,443	-11,946
Neto intressitulu	44,050	36,235
Neto teenustasud	1,923	1,783
Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	-0,357	-0,109
Muud tegevustulud	6,937	6,302
Tulud kokku	52,553	44,211
Palgakulud	-11,956	-11,391
Mitmesugused tegevuskulud	-8,452	-8,584
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-0,494	-0,387
Laenuõuete ja finantsinvesteeringute allahindlused	-19,324	-14,303
Muud tegevuskulud	-3,043	-2,844
Tegevuskulud kokku	-43,269	-37,509
Kasum enne maksustamist	9,284	6,702
Tulumaks	0,399	-1,080
Aruandeaasta kasum	9,683	5,622
Muu koondkasum (kahjum)		
Muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks		
Realiseerimata kursivahed	0,048	-
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-0,014	-0,108
Kokku muu koondkasum, mida võib tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks	0,034	-0,108
Muu koondkasum, mida ei või tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks		
Maa ja ehitiste ümberhindlus	0,244	-
Kokku muu koondkasum, mida ei või tulevikus liigitada kasumiks või kahjumiks	0,244	-
Aruandeaasta muu koondkasum kokku	0,278	-0,108
Aruandeaasta koondkasum	9,961	5,514

Rahavoogude aruanne

	2013	2012
Rahavoog äritegevusest		
Laekunud intressid	47,681	37,709
Makstud intressid	-6,213	-4,489
Tasutud palga- ja mitmesugused tegevuskulud	-21,359	-21,218
Muud laekunud tegevustulud	8,723	6,684
Muud tasutud tegevuskulud	-4,865	-3,513
Laekunud teenustasud	1,485	0,928
Makstud teenustasud	-1,201	-0,465
Laekunud lootusetud nõuded	3,501	0,960
Laekunud muu vara eest	0,537	0,312
Makstud muu vara eest	-0,243	-0,447
Väljaantud laenud	-141,110	-105,344
Laenude tagasilækumised	88,168	53,528
Keskpankade kohustusliku reservi ja intressinõude muutus	0,085	1,093
Laekumised hoiustamisest	69,862	68,365
Makstud hoiuste lunastamisel	-43,869	-27,841
Makstud tulumaks	-1,407	-1,060
Valuutakursi muutuse mõju	0,155	-0,045
Rahavoog äritegevusest kokku	-0,070	5,157
Rahavoog investeerimistegevusest		
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	-0,481	-0,691
Laekunud põhivara müügist	0,025	0,031
Tähtjaliste hoiuste muutus	0,150	-0,150
Makstud väärtpaberite soetamisel	-15,190	-47,317
Laekumised väärtpaberite lunastamisest	15,852	50,210
Rahavoog investeerimistegevusest kokku	0,356	2,083
Rahavoog finantseerimistegevusest		
Makstud võlakirjade lunastamisel	-	-0,064
Makstud allutatud võlakirjade lunastamisel	-	-3,712
Võetud laen keskpangast	-	4,400
Tagasimakstud laen keskpangale	-3,934	-0,500
Võetud laenud muudelt ettevõtjatelt	0,201	0,509
Tasutud muud laenud	-0,335	-1,703
Tasutud dividendid	-1,052	-0,970
Rahavoog finantseerimistegevusest kokku	-5,120	-2,040
Valuutakursi muutuse mõju	-0,299	0,057
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-5,133	5,257
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	33,235	27,978
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	28,102	33,235

Raha ekvivalendid

	31.12.2013	31.12.2012
Nõudmiseni- ja üleöödeposiidid krediitiasutustes	5,223	5,992
Tähtajalised deposiidid krediitiasutustes	1,497	18,900
Kohustusliku reservi ülejääk keskpankades	21,382	8,343
Kokku	28,102	33,235

Omakapitali muutuste aruanne

	Aksia- kapital	Kohustuslik reserv- kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 01.01.2012	8,000	0,511	-	51,755	60,266
Aruandeaasta kasum	-	-	-	5,622	5,622
Muu koondkahjum					
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-	-	-0,108	-	-0,108
Kokku muu koondkahjum	-	-	-0,108	-	-0,108
Kokku aruandeaasta koondkasum (kahjum)	-	-	-0,108	5,622	5,514
Makstud dividendid	-	-	-	-0,970	-0,970
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	-	0,283	-	-0,283	-
Tehingud omanikega kokku	-	0,283	-	-1,253	-0,970
Saldo 31.12.2012	8,000	0,794	-0,108	56,124	64,810
Saldo 01.01.2013	8,000	0,794	-0,108	56,124	64,810
Aruandeaasta kasum	-	-	-	9,683	9,683
Muu koondkasum (kahjum)					
Valuutakursimuutuste reserv	-	-	0,048	-	0,048
Netokahjum välisinvesteeringu riskimaandustegevusest	-	-	-0,014	-	-0,014
Maa ja ehitiste ümberhindlus	-	-	0,244	-	0,244
Kokku muu koondkasum	-	-	0,278	-	0,278
Kokku aruandeaasta koondkasum	-	-	0,278	9,683	9,961
Makstud dividendid	-	-	-	-1,052	-1,052
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	-	0,006	-	-0,006	-
Tehingud omanikega kokku	-	0,006	-	-1,058	-1,052
Saldo 31.12.2013	8,000	0,800	0,170	64,749	73,719

	31.12.2013	31.12.2012
Konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	73,719	64,810
Tütaretevõtjate aktsiate ja osade:		
bilansiline väärtus	-0,611	-0,611
bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil*	-3,443	-4,791
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital perioodi lõpus	69,665	59,408

* Tütaretevõtjate aktsiate ja osade bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil on negatiivne kontsernisisesse kasumi elimineerimise tõttu, mille teenis tütaretevõtja laenuportfelli müügist filiaalile 2010. aastal.

Juhatuse allkirjad majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud BIGBANK AS-i 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Kaido Saar

Juhatuse esimees

27.02.2014

Veiko Kandla

Juhatuse liige

27.02.2014

Ingo Pöder

Juhatuse liige

27.02.2014

Ernst & Young Baltic AS

Rävala 4
10143 Tallinn
Eesti

Tel.: +372 611 4610
Faks.: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com

Äriregistri kood 10877299
KMKR: EE 100770654

Ernst & Young Baltic AS

Rävala 4
10143 Tallinn
Estonia

Phone.: +372 611 4610
Fax.: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com

Code of legal entity 10877299
VAT payer code EE 100770654

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS BIGBANK aktsionäridele

Oleme auditeerinud lehekülgedel 29 kuni 89 esitatud AS BIGBANK konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2013 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest mida juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Vandeauditori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeauditori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeauditor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt AS BIGBANK finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu pool.

Järeldusotsus muude juriidiliste ja regulatiivsete nõuete osas

Meie audit on läbi viidud eesmärgiga avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Finantsinformatsioon AS BIGBANK kui emaettevõtte kohta on esitatud lisa 35, mis on nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Nimetatud finantsinformatsiooni osas on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise protseduure ja olulisust ning meie arvates on täiendav finantsinformatsioon koostatud kõigis olulistel osades kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja arvestades konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tervikuna.

Tallinn, 27. veebruar 2014

Ivar Kiigemägi
Vandeauditori number 527
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Olesia Abramova
Vandeauditori number 561

Kasumi jaotamise ettepanek

BIGBANK AS-i konsolideeritud jaotamata kasum on 31. detsember 2013 seisuga:

Eelmiste perioodide jaotamata kasum 31.12.2013 seisuga	49,183 miljonit eurot
2013. aasta puhaskasum	10,795 miljonit eurot
Kokku jaotamata puhaskasum 31.12.2013 seisuga	59,978 miljonit eurot

BIGBANK AS-i juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaasta kasum alljärgnevalt:

1. dividende maksta (13,50 eurot aktsia kohta)	1,080 miljonit eurot;
2. eelmiste perioodide jaotamata kasumi koosseisu suunata	9,715 miljonit eurot;
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist on	58,898 miljonit eurot.

Kaido Saar
Juhatuse esimees
27.02.2014

Veiko Kandla
Juhatuse liige
27.02.2014

Ingo Pöder
Juhatuse liige
27.02.2014

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Krediidiasutused (pangad)	64191	65524885	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7377570
Faks	+372 7377582
E-posti aadress	info@bigbank.ee
Veebilehe aadress	www.bigbank.ee